

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

H.1245/1246 (M.1829-1830-1831) TARİHLİ 64 NUMARALI ANADOLU
KAZASKERLİĞİ RUZNAMÇE DEFTERİNE GÖRE OSMANLI İLMİYE
BÜROKRASİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Betül KORKMAZ

Danışman
Doç. Dr. Metin Ziya KÖSE

Nevşehir
Mayıs 2020

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

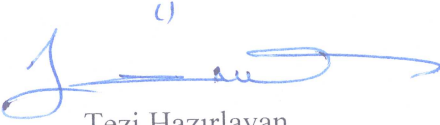
Tezi Hazırlayan

Betül KORKMAZ

KILAVUZA UYGUNLUK BEYANI

“H.1245/1246 (M. 1829-1830-1831) Tarihli 64 Numaralı Anaolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterine Göre İlmîye Bürokrasisi adlı Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu’na uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Betül KORKMAZ

Danişman

Doç. Dr. Metin Ziya KÖSE

Tarih Anabilim Dalı Başkanı

Doç. Dr. Ahmet OğUZ

KABUL ve ONAY SAYFASI

Doç. Dr. Metin Ziya KÖSE danışmanlığında Betül KORKMAZ tarafından hazırlanan “H.1245/1246 (M.1829-1830-1831) Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterine Göre Osmanlı İlimiye Bürokrasisi” adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

06/05 /2020

JÜRİ

Danışman: Doç. Dr. Metin Ziya KÖSE

Üye : Prof. Dr. Remzi KILIÇ

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Ali ÇAKIRBAŞ

İMZA

Metin Ziya Köse
Remzi Kılıç
Ali Çakırbaş

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun ..15.. / 05 / 2020 tarih ve 2020.19.541 sayılı kararı ile onaylanmıştır

Doç. Dr. Vedat AKTEPE
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Tezin hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen ve yol gösteren danışman hocam Sayın Doç. Dr. Metin Ziya KÖSE'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca Nevşehir HBV Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Akademik personeline ve kütüphane çalışanlarına, İSAM Kütüphanesi çalışanlarına, bunların yanı sıra manevi desteklerini esirgemeyen aileme teşekkürü bir borç bilirim.

Betül KORKMAZ

Nevşehir 2020

64 NUMARALI ANADOLU KAZASKERLİĞİ RUZNAMÇE DEFTERİNE GÖRE OSMANLI İLMIYE BÜROKRASİSİ

Betül KORKMAZ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarih Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, Mayıs, 2020

Danışman: Doç. Dr. Metin Ziya KÖSE

ÖZET

Osmanlı Devleti hüküm sürdüğü topraklarda idari sistemin düzenli bir şekilde işlemesi için gerekli gayreti göstermiştir. Bu doğrultuda alınan tüm kararlar ve yapılan tüm faaliyetler kayıt altına alınmıştır. Kayıt altına alınan, kadı ve müderris atamalarını içeren kazasker ruznamçe defterleri Osmanlı Devleti'nde ilmiye sınıfına ait en önemli kaynaklardan olmakla birlikte taşra yönetim sisteminin de nasıl işlediğini bize gösteren en temel kaynaklardandır. Osmanlı İlmiye Teşkilatı'nın mensuplarını ve işleyişini, kararların uygulanışını ve yapılan reformların uygulanışını ruznamçe defterinde bulmak mümkündür.

Bu tez çalışmasında İstanbul Müftülüğü Şer'iyye Sicilleri Arşivinde bulunan Anadolu Kazaskerliği'ne ait olan H.1245/1246 (M.1829-1830-1831) tarihli 64 Numaralı Ruznamçe Defteri incelenerek Osmanlı ilmiye ricalinin tayin, yer değiştirme ve azil gibi mesleki hareketleri hakkında bilgi verilerek atama ve yer değiştirmelerin sebepleri ortaya konulmuştur.

İncelenen ruznamçe defteri, Osmanlı Devleti'nin 30. Padişahı olan Sultan II. Mahmut devrinin bir kısmını kapsamasından dolayı Sultan II. Mahmut'un yaptığı ıslahat çalışmalarının ilmiye bürokrasisine yansımalarından da bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: kazasker ruznamçesi, kadı, müderris, atama, azil, kazasker, II. Mahmut

ABSTRACT

THE OTTOMAN ULAMA BUREAUCRACY ACCORDING TO THE 64th ANATOLIAN QADI ‘ASKER RUZNAMCE REGISTRIES.

Betül KORKMAZ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences, Department of
History, M.S. May, 2020

Supervisor: Assoc. Prof. Metin Ziya Köse

The Ottoman Empire made the necessary efforts to improve the administrative system on a regular basis in the lands it ruled. For this reason, the Ottoman Empire registered all the decisions it made and all the activities it performed. The qadı ‘asker ruznamce registries which includes the appointments of judges and professors, is also one of the most important sources belonging to the class of Ulama in the Ottoman Empire, but it is also one of the main sources that show us how the provincial management system works. It is possible to find the operation of the Ottoman Ulama Organization, the implementation of the decisions and the reflections of the reforms made periodically and the officials in the ruznamce registries.

In this thesis study, the Ruznamce Book No. 64 of the Hijri 1245/1246 (c.e. 1829-1830-1831) belonging to Anatolian Qadi‘asker in the Archives of the Şeriyye Registers of Istanbul Mufti was examined and information was given about the assignment of the Ottoman Ulama class, such as assignment, displacement and dismissal. In addition, by making a class study on the provisions in the books, each provision was evaluated within its own subtitle. Thus, the reasons for assignment and displacements are revealed.

The ruznamce registries were surveyed the 30th Sultan of the Ottoman Empire, Sultan Mahmud II and it was also mentioned that there formation Works carried out by Sultan Mahmut II covers a part of it, totheUlama Bureaucracy.

Keywords: The ruznamce of Qadi ‘asker, Qadi, professor (mudarris), assignment, dismissal, Qadi ‘asker, Sultan Mahmud II.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	i
KILAVUZA UYGUNLUK BEYANI	ii
KABUL VE ONAY	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR LİSTESİ	x
TABLolar LİSTESİ	xi
GRAFİKLER LİSTESİ	xii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

XIX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ'NİN GENEL DURUMU VE II. MAHMUT DÖNEMİ

1.1.	XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve Reform Hareketlerinin Zuhuru	6
1.2.	II. Mahmut Dönemi (1808-1839)	10
1.2.1.	1828- 1840 Yılları Arasında Yaşanan Genel Siyasi Gelişmeler	16
1.2.1.1.	1828- 1829 Osmanlı Rus Savaşı	16
1.2.1.2.	Yunanistan'ın Bağımsızlığını Kazanması (1832)	17
1.2.1.3.	Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa'nın İsyanı (1831-1840)	18
1.2.2.	II. Mahmut Dönemi Yapılan Yenilikler	20
1.2.2.1.	Askeri Alanda Yapılan Reformlar	20
1.2.2.2.	İdari ve Huhukî Alanda Yapılan Yenilikler	21
1.2.2.3.	Sosyal Alanda Yapılan Yenilikler	24
1.2.2.4.	Ekonomik Alanda Yapılan Yenilikler	25
1.2.2.5.	Eğitim Alanında Yapılan Yenilikler	25

İKİNCİ BÖLÜM

OSMANLI DEVLETİ'NDE İLMİYE BÜROKRASİSİ VE KAZASKERLİK KURUMU

2.1.	Osmanlı Devleti'nde İlmîye Bürokrasisi	30
2.1.1.	Osmanlı Devleti'nde Kadılık	33
2.1.1.1.	Kadılık Kurumu ile İlgili Bazı Terimler	35
2.1.2.	Osmanlı Devleti'nde Medrese ve Müderrislik	37
2.1.2.1.	Müderrislerin Görevleri ve Gelirleri	40
2.1.2.2.	Müderrislerin Tayin ve Azilleri	41
2.2.	Osmanlı Devleti'nde Kazaskerlik Kurumu	42
2.2.1.	Kazasker Ruznamçeleri	44
2.2.1.1.	Ruznamçelerin Dış Özellikleri	46
2.2.1.2.	Ruznamçelerin İçeriği	46
2.2.1.2.1.	Arzuhaller ve Mahzarlar	47
2.2.1.2.2.	Hatt-ı Hümayun ve Fermanlar	48
2.2.1.2.3.	Kadı Berâtı	48
2.2.1.3.	Ruznamçe Defterinde Mutasarrıflık ve Muvakkitlik	49

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

H.1245/1246 (M.1829-1830-1831) TARİHLİ 64 NUMARALI ANADOLU KAZASKERLİĞİ RUZNAMÇE DEFTERİNE GÖRE OSMANLI İLMİYE BÜROKRASİSİ

3.1.	Defterin Genel Özellikleri	52
3.2.	H. 1245-1246 (M. 1829-1830-1831) Tarihli Anadolu Kazasker Ruznamçe Defterine Göre İlmîye Bürokrasisinde Atama, Azil, Terfi ve Hisse Devirleri	73
3.3.	Defterdeki Hüküm Örnekleri	74
3.3.1.	Genel Hükümler (fermanlar, arzlar)	74
3.3.2.	Görev Süreleri Biten ya da Vefat Eden Kadı ve Muvakkitlerin Yerine Görevlendirme	78
3.3.3.	Görev Süreleri Biten ya da Vefat Eden Mutasarrıfların Yerine Muvakkitlerin Görevlendirilmesi	78
3.3.4.	Görev Süresi Biten Mutasarrıfa/Muvakkite Ek Süre Verilmesi	79
3.3.5.	Müderrisin İstanbul'dan Kazaya Görevlendirilmesi	80

3.3.6. Kaza Muvakkitinin Görev Süresi Bitmeden Rütbesinin Artırılması	81
3.3.7. Mutasarrıflık Hisse Devir Talebi - Bölüşürme	82
3.3.8. Kaza Kadısı ve Muvakkitlerin Görev Sürelerinin Bitmesi Yerine Birinin Atanması	83
3.3.9. Müderrislikten Emekli Olan Kişinin Rub Hissesinin Başkasına Devri	85
3.3.10. Kaza Muvakkitlerinin Görev Sürelerinin Dolması Nedeniyle Yerlerine Atama Yapılması	86
3.3.11. Kaza Mutasarrıfının Vefat Etmesi Nedeniyle Muvakkittin Mutasarrıflık Talebi	86
3.3.12. Kaza Muvakkitinin Rütbesinin Belirlenmesine Dair İnceleme Yapılmasının Ardından Ayrılmadan Hemen Önce Rütbesinin Artırılması	87
SONUÇ	89
KAYNAKÇA	91
EKLER	98
EK-1: H.1245/1246 (M.1829-1830-1831) Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterinin Hüküm Özetleri	98
EK-2: H.1245-1246 Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defteri Dış Kapağı	171
Ek-3:H.1245-1246 Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterinin Birinci Varağı	172
Ek-4: H.1245-1246 Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterinin Mısır Hükümlerini İçeren Varağı	173
Ek-5:H.1245-1246 Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterinin Son Varağı	174
ÖZGEÇMİŞ	175

KISALTMALAR LİSTESİ

- AKR** : Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defteri
Bkz : Bakınız
çev. : Çeviren
DİA : Diyanet İslam Ansiklopedisi
edit. : Editör
H. : Hicri
h. : Hüküm
Haz. : Hazırlayan
M. : Miladi
MA : Meşihat Arşivi
nr. : Numara
OTAM : Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırmaları ve Uygulamaları Merkezi
s. : Sayfa
S. : Sayı
TC : Türkiye Cumhuriyeti
vb : Ve benzeri
vs : Vesaire
yy : Yüzyıl

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1. H.1245-1246 Yıllarında Aylara göre Hüküm Sayıları

Tablo 3.2. Kazalara Göre Hüküm Sayıları

Tablo 3.3. İstanbul'dan Görevlendirme Çıkan Medreseler ve Hüküm Sayıları

Tablo 3.4. Görevlendirme ve Tayin Yapılan Kazalar (Kazalara göre hüküm sayıları)

Tablo 3.5. Anadolu Kadılık Rütbelerinin XVII. Yüzyıldan XIX. Yüzyıla Kadar Gösterdiği Değişim

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik G.1. M.1245/1246 (M.1829/1830/1831) Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterinde Hükümlerin Konu Dağılımı

GİRİŞ

Konunun Takdimi, Amacı, Önemi ve Sınıflandırılması

Tez konusu, “H.1245 (M.1829/1830) Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterine Göre Osmanlı İlmiye Bürokrasisi” olup bu konunun ele alınmasındaki amaç; ruznamçe hükümlerine göre H.1245 (M.1829-M1830) II. Mahmut dönemine ve ilmiye ricaline tarihi bir vesika ile ışık tutmaktır.

Üç kıtada geniş bir coğrafya üzerinde egemenlik kuran Osmanlılar fethettikleri yerlerde doğal olarak çok farklı kültürler ve çok farklı ekonomik modellerle karşılaşmışlardır, bu bölgelerde zorla kendi sistemlerini tesis etmek yerine hem kendi otoritesini sağlayacak hem de bölge şartlarını göz önünde bulunduracak bir sistem kurmayı tercih etmişlerdir.¹ Merkezi otoriteyi korumanın idari ve taşra teşkilatının sağlam temellere oturtulmasından geçtiğini savunan Osmanlı Devleti, bu iki birime gerektiğinden fazla ihtimam göstermiştir. Bundan dolayıdır ki; devletin gerileme ve dağılma dönemindeki sorunların sebebi merkezi idare ve taşra teşkilatının bozulmasından kaynaklı olduğu da bilinmektedir. Çalışmamızın asıl konusu Osmanlı ilmiye bürokrasisi ve bu zümreyi oluşturan yapının işleyişine kaynaklık eden ruznamçe defteridir.

Osmanlı Devleti teşkilatlanmaya idari mekanizmayı güçlendirmeye, adalete ve tabii ki ilme büyük önem veren bir devlet olmuştur. Bu minvalde merkezi otoriteye verilen önemin gereği olarak yaptığı her reformu aldığı her kararı, atadığı her memuru ve verdiği her maaşı kayıt altına almıştır. Ruznamçe defterleri işte tam da bu noktada bu bilgiler için büyük önem arz etmektedir.

Rûz, Farsça bir terim olup Türkçe’de “*gün*” anlamına gelmektedir. Ruznamçe ise; Osmanlı bürokrasisinde günlük işlemler için tutulan defterlerin genel adı haline gelmiş, ayrıca hazineye bağlı günlük gelir giderlere bakan kalemler için de kullanılmıştır. ² Osmanlı Devletinde kadı ve müderrislerin atamaları içeren bu defterler Anadolu ve

¹ Suat Yıldız, (H.984) 1576-1577 Tarihli Tımar Ruznamçe Defterine Göre Karaman Eyaleti, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Konya 2010, 1.

² Erhan Afyoncu, Ruznamçe, **İslam Ansiklopedisi**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Cilt 35, 2008, 276-277

Rumeli Kazaskerlikleri tarafından tutulmuştur.

Orhan Gazi ya da en geç I. Murat zamanında kurulan kazaskerlik kurumu gerçek hüviyetini Fatih Sultan Mehmet zamanında kazanmıştır ve Anadolu ve Rumeli Kazaskerliği olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Yavuz Sultan Selim Ortadoğu’da fetihler yapınca başında İdris-i Bitlisi’nin bulunduğu Arap ve Acem Kazaskerliği adı altında üçüncü bir kazaskerlik kurulmuştur. Ancak kısa sürede lağvedilerek Anadolu Kazaskerliğine devredilmiştir.³

İdarî, kazaî ve adlî görevleri olan kazaskerin en önemli görevleri; mevleviyet kadılıkları ve üst düzey müderislikler haricindeki imparatorluğun dört bir köşesine dağılmış medreselerde çalışan müderislerin ve yine imparatorluğun adlî ve idarî teşkilatının esas birimi olan kadılıklara atanan kadıların tayin, terfi, azil ve mülazemet gibi işlemleri yürütmesidir. Üç kıtaya yayılan imparatorluğun hâkim olduğu coğrafya düşünüldüğünde, kazaskerlerin sorumlu oldukları kişi, bölge ve medreselerin sayılarının hayli kalabalık olduğu görülür. İşte bu yüzden iki kısma ayrılan kazaskerlerden Rumeli kazaskerliği, birinci kazasker sıfatıyla, devletin Avrupa coğrafyasındaki bütün toprakları, Ege ve Akdeniz adaları ile Karadeniz’in kuzeyindeki bölgelerdeki ilmiye mensuplarından sorumlu iken Anadolu Kazaskerliği bütün Anadolu, Arap Yarımadası ve Mısır’dakilerden sorumludur.⁴

Kazasker, ilmiye zümresi içindeki memurların hareketlerini düzenlerken uygun gördüklerinise divan günlerinde padişaha sunarak onayını beklemiştir. XVI. yüzyıla kadar haftanın dört günü arza gidilirken bu tarihten sonra Pazar ve Salı günleri arzlarını sunmuşlardır.

Kazaskerin arzıyla birlikte padişahın onayı alındıktan sonra bu arz kayıtlarının sonuna tayin prosedürünü gösteren “...paye-i seri-i a’laya arz olundukda sadaka buyuruldu”, “...paye-i serir-i ma’dalet- masîre arz olundukda sadaka buyuruldu” şeklinde arzı belirten kalıplaşmış ifadeler eklenerek kazasker dairesinde ruznamçeye kaydedilmiştir. Böylece ilmiye için büyük öneme haiz ve silkin kütüğü olarak adlandırılabilen ruznamçe defteri oluşturulmuştur. Bu defterlerden özellikle atama kayıtlarının yer aldığı ruznamçeler taşıdıkları öneme atfen sefer esnasında kullanılmak üzere götürülmüştür. Çünkü kazaskerler savaş zamanlarında sefere iştirak etmişler ve bu esnada divan kurarak atama işlemlerini yürütmüşlerdir. Atamaların geçerli olması için muhakkak

³ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı**, 1. Baskı, Ankara: TTK Basımevi, 1965, 152.

⁴ Ercan Alan, **Kadıasker Ruznamçelerine Göre XVII. Yüzyılda Rumeli’de Kadılık Müessesesi**, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Tarihi Anabilim Dalı, Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı, İstanbul 2015, 1.

ruznamçeye kaydedilmişlerdir. 1011 (1602-1603) yılında çıkarılan fermanla atamaların ruznamçeye kaydedilmeden kadıların göreve başlamamaları istenmekteydi.⁵ Hatta defterde kaydı olmayan kadıların görevlerine son verilmiştir.

Kazasker ruznamçeleri daha önce birçok araştırmamanın konusu olmuştur. Bunlardan en önemlerinden birisi Yasemin Beyazıt'ın "*Osmanlı İlimiye Tarikinde İstihdam ve Hareket: Rumeli Kadıaskerliği Ruznâmçeleri Üzerine Bir Tahlil Denemesi (XVI. Yüzyıl)*" başlıklı doktora tezidir. Beyazıt bu çalışmada; kazasker ruznamçelerinin içerik ve tutulma usulü bakımından üçe ayrıldığını ifade etmiştir. Onun sınıflandırmasına göre ilk defter türü; ruznamçe defterlerinden günümüze kalanların büyük çoğunluğunu oluşturan ve ilmiye zümresinin atama, tebdil, azil kayıtlarının bulunduğu ruznamçelerdir. Bu ruznamçeler, ilmiye zümresinin mansıbdâ, mekânda ve grup içindeki hareket biçimlerini konu aldığı için bu defterlerin *hareket ruznamçesi* olarak isimlendirilmesini önermiştir. Hareket ruznamçelerinin içerisinde kaza, ilhak ve ifraz muamele kayıtları da bulunmaktadır. Kimi zaman defterlerin sonundaki sayfaları ya da iç kapaklarına ferman, hattı-ı hümayun suretleri, ümera ve kadıların Divan'a verdikleri arzlar da kaydedilmiştir.⁶ Ruznamçelerin ikincisi ise ilmiye mesleğine yeni girenlerin kaydettikleri defterlerdir. Medrese mezunu bir dânişmend eğitim aldığı hocasının işaretiyle ilmiye silkine girmeye hak kazanmış ve bu kişiye, bir göreve aday olması anlamına gelen "mülâzım" denilmiştir. Rumeli kazaskeri ise mülâzım olması istenen adayı padişaha sunmuş, arzın onayından sonra ise mülâzım hareket ruznamçesinden farklı bir ruznamçeye kaydedilmiştir. Bu sebeple mülâzım ruznamçeleri ilmiye bürokrasisinin kütüğü niteliğinde olmuştur. Diğer ruznamçeler Anadolu ve Rumeli kazaskerlikleri tarafından ayrı ayrı tutulurken mülâzımların defterleri sadece Rumeli kazaskerliği tarafından tutulmuştur. XVI. yüzyıl müverrihlerinden Hezarfen Hüseyin Efendi ve Nimeti Efendi, mülâzım yazmanın Rumeli kazaskerliğinin vazifesi olduğunu belirtmişlerdir. Mülâzım ruznamçelerinin tutulmasından sonra, bu defterden bir kopya çıkarılarak Anadolu kazaskerliğine gönderilmiştir.⁷

Üçüncü ruznamçe defteri ise kazaskerlerin cihet ve tevliyet tevcihlerinin ürünüdür. Fatih Kanunnamesi'nde kazaskerlerin cihet ve tevcih etme yetkisi belirtildiği için kazaskerler cihet ve tevliyet tevcih ederek bu tevcihlerini cihât ruznamçesine kaydetmişlerdir. 1598 yılında çıkarılan İlimiye Kanunnamesinde cihât ruznamçesinden söz

⁵ Alan, 2. Bkz. Silk: Meslek.

⁶ Yasemin Beyazıt, *Osmanlı İlimiye Tarikinde İstihdam ve Hareket: Rumeli Kadıaskerliği Ruznâmçeleri Üzerine Bir Tahlil Denemesi (XVI. Yüzyıl)*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara 2009, 14. Ayrıca bu tez çalışması Prof. Dr. Yasemin Beyazıt tarafından kitap olarak da basılmıştır. Ayrıntılı bilgi için bkz: Yasemin Beyazıt, **Osmanlı İlimiye Mesleğinde İstihdam (XVI. Yüzyıl)**, 1. Basım, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2013.

⁷ Alan, 3.

edilmiş, ancak defter serisinden literatürde şimdiye kadar zikredilmemiştir. Beyazıt çalışmasında hurufat ve cihet ruznamçelerinin arasındaki veri ilişkisinden bahsederek XVI. yüzyılda tutulan hurufat defterlerinin XVII. yüzyılda tutulan hurufat defterlerden farklı olduğunu ayrıca hurufat diye adlandırılan bu defterlerin de aslında cihât ruznamçeleri olduğunu cihâtın tekili olan cihet kelimesinden hareketle cihet ruznamçesi şeklinde isimlendirilmesini önermiştir. XVI. yüzyıldan sonra kaza isimlerinin alfabetik sıraya göre tutulduğu Hurufat defterleri; vakıf kurumlarında görev yapan imam, müezzin, mütevellî, müderris, cüzhan, cabi, ferraş, zaviyedar gibi görevlilerin atama kayıtlarını içermektedir. Bu defterlerde kazaların isimleri alfabetik sıraya göre dizilmiş ve vakıflara dair atamalar her bir kazanın altına kaydedilmiştir. Anadolu ve Rumeli kazaskerlikleri tarafından ayrı ayrı tutulan bu defterlere kaza isimleri alfabetik sıraya göre tutulduğu için “hurufat” denilmiştir. Bu alanda yapılmış diğer doktora çalışmalardan bir kaçı ise şunlardır; Mehmet İpcioğlu’nun “Bir Osmanlı Bütçesi Örneği: 1622 Tarihli Ruznamçe Defteri: (XVII. yüzyıl başlarında Osmanlı Kamu Ekonomisinin Tahlili Denemesi)”, Ercan Alan’ın “Kadıasker Ruznamçelerine Göre XVII. Yüzyılda Rumeli’de Kadılık Müessesesi”, Levent Kuru’nun “Kazasker Ruznamçelerine Göre 18. yüzyılın İlk Yarısında Rumeli’de Kadılık Müessesesi” ve yazılmış birçok yüksek lisans tezi mevcuttur. Bu çalışma ise Anadolu Kazaskerliği ilmiye Teşkilatı alanındaki boşluğu doldurmak adına kaleme alınmıştır.

Kazaskerlerin ilmiye zümresine ait tayin, terfi, azil gibi işlemlerinin kayıtlarının tutulduğu rûznâmçe defterlerinin ilk örnekleri XVI. Yüzyılın ortalarına aittir. Sonraları ise gelişerek düzenli bir hal almıştır. Bugün 377’si İstanbul Müftülüğü Şeriye Sicilleri Arşivi’nde (Bab-ı Meşihat Şeyhülislamlık Arşivinde) ve 51’i de Nuruosmaniye Kütüphanesi’nde olmak üzere toplam 428 adet ruznamçe günümüze ulaşmıştır. Bunlardan 262’si Rumeli ve 167’si Anadolu Kazaskerliğine aittir.⁸

Bu tez çalışmasında İstanbul Müftülüğü Şer’iyye Sicilleri Arşivinde bulunan Anadolu Kazaskerliği’ne ait olan H.1245/1246 (M.1829-1830-1831) tarihli 64 numaralı ruznamçe defteri incelenerek Osmanlı ilmiye ricalinin tayin, yer değiştirme ve azil gibi meslek hareketleri hakkında bilgi vermek amaçlanmıştır. Çalışmaya kaynaklık eden defter Hicri 1245 ve 1246 yıllarında yapılan atamaları içermektedir. Bu yıllar Sultan II. Mahmut döneminde görevde bulunan sadrazamlar İzzet Mehmet Paşa (Darendeli) ve Reşit Mehmet Paşa (Gürcü) dönemlerini ayrıca defterde ismi zikredilen dönemin Şehülislamı Esseyyit Abdülvehhab Efendi (Yasincizâde) dönemlerini kapsamaktadır.

Çalışmamız toplam üç bölümden meydana gelmiştir. Birinci bölüm Osmanlı Devleti’nin XIX. Yüzyıldaki genel görünümü ve yapılan reform çalışmaları üzerinde şekil-

⁸ Alan, 3.

lenmiştir. Ayrıca bu yüzyıldaki sosyal ve siyasal alanda yapılan reformlar ve bu reformları yapan padişahların genel anlamda yönetsel düşünce yapısı üzerinde durulmuştur. Özellikle XIX. Yüzyıl reformlarının temelini atan II. Mahmut dönemi çalışmamıza kaynaklık etmiştir. Tarihi vesikaların dönemin en önemli şahidi sayılması hasebiyle Osmanlı Devleti'nin Hicri 1245 ve 1246 yıllarında yaşadığı savaşlar, sosyal ve siyasal olaylar(1828/1829 Osmanlı-Rus Savaşı, Yunanistan'ın bağımsızlığını kazanması, Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın İsyanı) üzerinde özellikle durularak çalışmaya kaynaklık eden belgenin dönem şartlarına dikkat çekilmiştir.

Çalışmamızın ikinci bölümü Osmanlı Devleti'nde İlmiye Bürokrasisi ve Kazaskerlik Kurumu adını taşımaktadır. Bu bölümde özellikle Osmanlı ilmiye mensupları, Kazaskerlik kurumu ve Kazasker ruznamçeleri üzerinde durulmuştur. Bu bölümü kaleme almamızdaki gaye, tepeden tabana doğru başlayan Osmanlı reform hareketlerinde ilmiye sınıfının önemine vurgu yapmak olmuştur. Bilindiği üzere Osmanlı bürokratik yapısı, Osmanlı reform hareketlerini anlamızda çok önemli bir yere sahiptir. Özellikle yönetici sınıf dediğimiz kalemiye, ilmiye, seyfiye gibi bürokratik zümreler kimi zaman yapılan reformların karşısında kimi zamanda yanında yer almıştır. II. Mahmut döneminde çalışmamızın da kaynağı olan ilmiye sınıfı, reformları destekleyici bir tutum sergilemiştir. Ancak Sultan II. Mahmut'un radikal tavırları ilmiye sınıfında atama usullerinde memura rütbe getirilmesi gibi bazı hususlarda değişikliği beraberinde getirmiştir. Yapılan bu değişiklikler ise kayıtlarının tutulduğu ruznamçe defterlerine yansımıştır.

Çalışmamızın üçüncü bölümü H.1245/1246 (M.1829-1830-1831) Tarihli 64. Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterine göre Osmanlı Devleti'nde İlmiye Bürokrasisi adını taşımaktadır. Bu bölümde defterin daha önce çıkardığımız özeti üzerinde durulmuş ve defterdeki hükümler konularına göre sınıflandırılarak birer örnekleri transkrip edilmiştir. Böylece her hüküm kendi alt başlığı içerisinde değerlendirilerek yapılan atama ve azillerin hangi sebeplerle hangi kazalara yapıldığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Transkripsiyon yapılırken Arapçadaki¹ sesi Türkçedeki [â] harfiyle okutucu görevindeki ʿ [î] harfiyle, uzun okunan u harfi [û] harfiyle, ځ harfi [‘] ifadesiyle, hemze ise [’] simgesiyle gösterilmiştir. Ayrıca H. 1245/1246 yıllarında en fazla hangi aylarda hükümler kaleme alınmış ve kaza başına düşen hüküm sayıları tablolar halinde istatistiksel olarak ortaya konulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. XIX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ'NİN GENEL DURUMU VE II. MAHMUT DÖNEMİ

1.1. XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve Reform Hareketlerinin Zuhuru

Kültür ile medeniyet arasında sıkı bir ilişki vardır. Aslında her kültürün kendine göre bir medeniyeti vardır.⁹Bir bakıma kültürün kaçınılmaz akıbetidir medeniyet.¹⁰ Yüzyıllarca Doğu medeniyetinin en büyük temsilcisi olan Osmanlı Devleti, Yakınçağ'ın başlarında hatırı sayılır büyüklükte bir devlet olsa da zamanla Avrupa'nın sanayisiyle ve teknolojisiyle boy ölçüşemeyecek duruma gelmiştir. Tanzimat Fermanı'nın ilanından sonra ise belirgin bir şekilde Batı medeniyeti dairesine yaklaşmaya başlamıştır. XVII. yüzyıla kadar ilim ve teknolojiye ileri seviyelerde olan Osmanlı, bu yüzyılın sonlarına doğru kan kaybına uğramaya başlamıştır. Osmanlı Devleti'nin bu olumsuz sürece girmesi ülkedeki değişimleri kaçınılmaz hale getirmiştir. Böylelikle Batı kültür ve medeniyetinin etkisi XIX. yüzyılla birlikte hayatın her safhasında kendini göstermeye başlamıştır.¹¹

XIX. Yüzyıl, Osmanlı Devleti'nde yenileşme hareketinin en yoğun olduğu dönemdir. Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve I. Meşrutiyet'in ilanı ile ilk anayasanın (Kanun-i Esasi) yürürlüğe girmesiyle birlikte büyük reformlar hayata geçirilmiştir. Bu reformların halka benimsetilmesi ve geleneksel yapının kırılması amacıyla dönemin devlet adamları eğitime önem vermişler ve bu alanda yenilikler yapmışlardır. Yapılan yeniliklerle birlikte geleneği temsil eden eski eğitim kurumları da varlıklarını sürdürmeye devam etmişlerdir.¹²

Osmanlı Devleti Tanzimat döneminde önemli değişimlerin eşiğine gelmiştir.

⁹ Mustafa Karabulut, Osmanlı İmparatorluğu'nda 19. Yy da Değişim Süreci, Sosyal ve Kültürel Durum, **Mecmua Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, 2016, 2.

¹⁰ Cemil Meriç, **Umrandan Uygurluğa**, 19. Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları 2004,110

¹¹ Karabulut, 2.

¹² Cengiz Poyraz ve Fatih Öztop, 19. Yüzyılda Yabancıların Gözüyle Osmanlı Eğitimi, **Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi**, Cilt:2 Sayı:1 2013, 315.

XIX. yüzyıla gelindiğinde, devlet otoritesinin zayıfladığı bu ortamda, ordunun yapısının bozulması, toprak ve vergi sistemindeki aksaklıklar ayaklanmalara sebep olmuştur. Bu bozulmadan ve sıkıntılardan köylü de etkilenmiştir. Tımar sisteminin bozulması ile birlikte köylünün kullanımında olan toprakları gasp edilmeye başlandı. Tımar Sisteminin bozulması ordunun da bozulmasına sebep olmuştur. “Nüfus artışı, topraksızlık, fütuhatin durması ve enflasyondan dolayı Anadolu kıtası, Tımarlı Sipahiler, vakıf mütevellileri ve sair yöneticilerin toprak gaspına, idarenin bozulmasına ve köylü isyanlarına sahne olmuştur.¹³

XIX. yüzyıldaki bu sıkıntının temel sebebi önceki yüzyıllardaki bozulan toplum ve devlet yapısıdır. Anılan dönemdeki mali bunalım ve aşırı para ihtiyacı halkın sıkıntıya düşmesine beraberinde gelen üretimdeki durgunluk derin ekonomik problemlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Özellikle XVII. yüzyılın sonlarında, toprağını kaybeden köylüler ve savaşmaktan kaçan askerler isyan etmişlerdir. Bunlara görevinden azledilen bazı kumandanlar da eklenince yönetenle yönetilen arasında güven ortamı bozulmuştur. Bu dönemden itibaren âyân denilen mahalli temsilciler kendini göstermeye başlamış ve böylece Anadolu şehir ve köylerinde idareyi yeni bir güç odağı ele geçirmiştir. XVIII. yüzyılda mütesellim ve âyân ünvanlı ve fevkalâde yetkileri olan bu mahalli yöneticiler, taşra idaresinde, çok önemli iktidar sahipleri olmuşlardır. Osmanlı Devleti, artık zorunlu bir Rönesans ve Reform hareketleri içine girmiştir.¹⁴

Kronolojik bir bakış açısıyla bakacak olursak Osmanlı Devleti, kuruluşu olan 1299’dan, Vezir-i Azam Sokullu’nun ölüm tarihi olan 1579’a kadar, topraklarını devamlı olarak genişletmiştir. 1579’dan 1699’a kadar olan dönem, Osmanlı Devleti’nin “Duraklama” (Tevakkuf) Dönemini teşkil ettiğine göre, Osmanlı Devleti, kuruluşundan 400 yıl sonra, en geniş sınırlarına ulaşmış ve üç kıtaya yayılmış bulunan büyük toprakları kapsamış bulunuyordu.¹⁵ 1699’dan itibaren ise Osmanlı Devleti’nin “gerileme”si başlamıştır. Gerileme deyince genel olarak Osmanlı Devleti’nin Avrupa’daki sınırlarının doğuya doğru gerilemesini anlamak gerekir. Yani devlet toprak kaybetmeye başlamıştır. Böylelikle Osmanlı Devleti, XVIII. yüzyıl içinde yaptığı savaşlarda galip devletlere toprak vermeye başlamıştır.

XIX. yüzyıl içinde ise, parça parça toprak vermekten ziyade, her savaştan sonra egemenliği altında bulunan milletler birer birer bağımsızlıklarını alarak devletten kopmuştur ki, bu gelişmeler doğrultusunda devlet “parçalanma” sürecine girmiştir. Bugünkü

¹³ İlber Ortaylı, **Gelenekten Geleceğe**, 14. Basım, İstanbul: Ufuk Kitapları, 2004, s.11.

¹⁴ Ortaylı, 11.

¹⁵ Fahir Armaoğlu, **19.Yüzyıl Siyasi Tarihi 1789-1914**, Ankara Türk Tarih Kurumu Basımevi, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları VII. Dizi-Sa.169 1997, s.11.

Balkan devletlerinin ortaya çıkışı da böyle olmuştur. I. Dünya Savaşı ise (1914-1918) parçalanmanın son darbesini vuracak ve “yıkılmayı” hızlandıracaktır.¹⁶

Devletin kuruluşundan itibaren Osmanlı Devleti dış politikası ise, Osmanlı dünya görüşünün, bir başka deyişle de resmi ideolojisinin bir parçasıdır. İlk yıllardan itibaren devlet, Batı’da gaza ve cihat anlayışını ön planda tutan klasik İslam devlet geleneğini devam ettireceğini göstermiştir. İşte bu durum, Avrupa’daki gelişmelere karşı olarak Osmanlı bürokrasisinin, siyasetinin ve toplumunun zamanla bütün kurum ve kuruluşlarıyla içe dönük, dış dünyadaki gelişmeleri kendi gücü ve iradesiyle halletmeye çalışan bir yapıda olmasında etkili olmuştur. Medrese, ulema sınıfı, kapıkulu ocağı, ayanlar bu süreçte güçlenerek çıkarları uğruna sürekli yeniliğe karşı geleneğin savunuculuğunu yapmışlardır. Osmanlı Dış Politikasının 1699-1856 arası en temel ilkesi “Topraklarını kaybetmemek” iken 1878-1908 döneminde temel ilke “Devletin kendi halinde kalması” olarak belirtilebilir.¹⁷ Diğer yandan Osmanlı Devleti’nin Avrupa’daki gelişmelere kapalı olmasındaki en önemli etken ulema kesimi olmuştur.

Ulema, yüzyıllarca devletin temasta bulunduğu Batılıların daima kâfir olduklarından medeniyetlerinin küfür sayıldığından dem vurarak İslam kamuoyunu batılı olan her şeye düşman yapmıştır. Böyle bir durumda herhangi bir ıslahat çalışmasının halktan veyahut halkın herhangi bir sınıfından çıkmasının mümkün olmayacağı meydandadır. Şu halde Osmanlı Devleti’nde ıslahat, klasik bir deyimle ancak yukarıdan aşağıya doğru olabilirdi. Gerçekte de öyle olmuş; ıslahatlar ya açık düşünceli padişahlar tarafından veyahut böyle padişahların himayesini kazanmış vezirler tarafından yapılmıştır.¹⁸

Osmanlı Devleti Avrupa’da yaşanan gelişmelere özellikle de Fransız İhtilali’ne karşı herhangi bir ilgi veya korku görmemiş, hatta bunu Avrupa’nın kendi iç sorunu olarak görmüştür. Ancak Avrupalı devletlerin kendi arasındaki mücadele ve Fransız İhtilalinden doğan gelişmeler, Osmanlı Devleti’ni de etkisi altına almış ve Osmanlı Devleti de bu mücadelenin içine sürüklenmiştir.

Osmanlı âlimleri ise Avrupa Devletlerinin ilerlemelerinde reform ve rönesans hareketleri ile gelişmiş olan müesseselerinin oynadıkları rolünü değerlendirmekten uzak kalmışlardır. Esasında Türklerin kendi medeniyetlerine ve üstünlük duygularına bağlı kalmaları ve Avrupa’da gelişmekte olan yeni medeniyete itibâr etmemeleri normal idi. Bunu tarihte birçok medeniyette görebiliriz. Osmanlılar kendi medeniyetlerinin

¹⁶ Armaoğlu, 11.

¹⁷ Armaoğlu, 12.

¹⁸ Uğur Ünal, III. Selim’in İslahat Çabaları (Nizam-ı Cedit), Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yakınçağ Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2001, s.9.

inhibitları ve ona çare bulunması hakkında ancak kendi bünyelerine göre görüşler ileri sürmüşler, meseleleri cihânşümül bir mahiyette düşünememişlerdir. Bu da ulemânın yüzyıllarca batılıları daima kafir saydıkları ve medeniyetlerini küfür addetmelerinden kaynaklanmaktadır.¹⁹

Osmanlı Devleti XVIII. yüzyıl sonlarına kadar bazı yerleri kaybetmesine rağmen onlara tekabül edecek ıslahatlarda yapmışlardır. Osmanlı toplumunda herhangi ıslahat çalışmasının halktan beklenmesi düşünülemezdi. Islahat ya açık fikirli padişahlar veya bunların hamiyetli vezirleri tarafından yapılmıştır. XVIII. yüzyıldan önce Genç Osman (1618-1622), IV. Murat (1617-1640) ve Köprülüler; ailesinden gelenler ıslahat yapmışlar. Genç Osman hariç hepsi başarılı olmuşlardır. Fakat bütün ıslahat çalışmalarında güdülen gaye, devlet müesseselerinde temelli bir yenilik yapmak değildir. Görüldüğü gibi ıslahat fikirleri ve gereği devletin askeri sahada yenilgiler alması üzerine ortaya çıkmıştır. Islahatçılar devletin bozulmuş olan düzenini kuvvete dayanarak tekrar kurmak istemişler.²⁰

XIX. yüzyıl Osmanlı Devleti'nin çöküş yüzyılı olsa da aynı zamanda Avrupa tarzı reformların da yapıldığı bir yüzyıl olmuştur. III. Selim ve II. Mahmud devirleri, reformların ve ıslahat çalışmalarının zirveye çıktığı yıllardır. Ancak bu yıllar, aynı zamanda Osmanlı İmparatorluğu için savaş ve iç isyanların yoğun olduğu bir dönemdir. Dolayısıyla ıslahat çalışmaları ile problemler iç içedir.²¹

III. Selim Osmanlı modernleşmesi için ilk adımı atarak kendisinden sonra tahta çıkan II. Mahmut'a yol göstermiş ve cesaret vermiştir. III. Selim, yenilikler önündeki en büyük engelin asker olduğunu görerek yenilik yapmaya önce askeri alandan başlamıştır. Böylelikle Nizam-ı Cedid adında bir ordu ve bu ordunun ihtiyacı için ise İrad-ı Cedid Hazinesini kurmuştur. Ancak tam bir başarıya varamadan yeniçeri tarafından tahttan indirilmiş ve sonrasında infaz edilmiştir. II. Mahmut ise III. Selim'den aldığı eğitimle yenilikler konusunda ısrarcı ve gözü kara bir tutum sergilemiştir. II. Mahmut, III. Selim'den farklı olarak sosyal, siyasal, ekonomik ve hukuksal birçok alanda yenilik yapmıştır. Her iki padişah da devletin içinde bulunduğu kötü durumdan rahatsızlık duyarak merkezi otoriteyi güçlendirmeye çalışmış, Avrupa'nın ilerleyen çağına ayak uydurmaya çalışmışlardır.

Bu iki padişahın reformlarındaki temel prensip halka ve ulemaya avrupalı tarzda eği-

¹⁹ Remzi Kılıç, Osmanlı Devleti'nde Medreseler. **Türk Kültürü**, Cilt XXXIX, Sayı 456, 2001, 211.

²⁰ Kılıç, 211.

²¹ Mehmet Ali Beyhan, Islahatlar ve Buhranlar Dönemi: III. Selim ve II. Mahmut Dönemi, **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, Cilt 1, Say 2, 2003, 57.

timle yeni bir boyut kazandırarak Osmanlı Devleti'nin ömrünü uzatmak olmuştur. Kısacası Osmanlı modernleşmesini doğru anlayabilmemiz için temel de toplum yapısını ve ulema tabakasının, yapılan reform hareketlerinin ne tarafında durduklarını da iyi incelemek gerekir. Zira Osmanlı modernleşmesi Avrupa'daki gibi bir halk hareketi değil, yönetimin başlattığı zaruri bürokratik bir harekettir.

1.2. II. Mahmut Dönemi (1808-1839)

13 Ramazan 1199 (20 Temmuz 1785) I. Abdülhamid'in oğludur. Annesi Nakşidil Sultan'dır. Adli mahlası doğumuyla birlikte verilmiştir. Ayrıca "büyük" sıfatıyla da anılır. Amcası III. Selim'in tahttan indirilmesi (29 Mayıs 1807) ağabeyi IV. Mustafa'nın cülusu ve bunun da Alemdar Mustafa Paşa hali üzerine 4 Cemaziyelahir 1223'te (28 Temmuz 1808) padişah oldu.²² II. Mahmut rahat bir çocukluk geçirmiştir. Osmanlı şehzadelerinin veliaht buldukları sıra yaşadıkları kafes hayatına uymayarak geleneksel usullere göre bir terbiye almıştır. Dört yaşında iken babası I. Abdülhamit'i kaybeden şehzade Mahmut'un eğitimiyle amcazadesi III. Selim meşgul olmuş, ona birçok hocalar tutmuştur. Ünlü hattatlardan güzel yazı dersi alan II. Mahmut'un yazdığı levhalardan hepsi şaheserdir. Müziği çok seven II. Mahmut, devrinin en büyük müzik üstatlarına sarayında fasıllar verdirmiştir.²³ Bizzat bestelediği yirmi bir şarkı vardır.²⁴ Şehzadelikten beri kullandığı Adli mahlasıyla şair, bestekâr, tanburi, neyzen, hanende ve büyük hattattır.²⁵

28 Temmuz 1808'de IV. Mustafa'nın tahtan indirilerek yerine III. Selim'in çıkarılması için girişilen harekette III. Selim IV. Mustafa tarafından öldürülmüş, bunun üzerine o zamanlarda 23 yaşında olan II. Mahmut tahta çıkarılmıştır. IV. Mustafa'nın adamlarınca öldürülmekten son anda kurtulan Sultan Mahmut, kendisini tahta çıkaran Alemdar Mustafa Paşa'yı sadrazam olarak atamıştır. 1808'de tahta çıkmış olan II. Mahmut, 31 senelik saltanat müddetinin sonunda 30 Haziran/1 Temmuz gecesi 1839'da 54 yaşında veremden ölmüştür.²⁶

Sultan II. Mahmut dağılmakta olan devleti batı teknikleriyle yenileyerek kurtarmaya çalışmıştır. Yaptığı yenilikler ve aldığı önlemlerle imparatorluğu bir süre daha ayakta tutmayı ve ömrünü uzatmayı başarmıştı. Sultan II. Mahmut cesur, gururlu, fedakâr,

²² Kemal Beydilli, Mahmud II. (1808-1839), **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, Cilt XX-VII, 2003, 352.

²³ Enver Behnan Şopolyo, **Osmanlı Padişahları Tarihi**, İstanbul: Rafet Zaimler Yayınevi, 1961, 371.

²⁴ Rıza Nur, **Türk Tarihi**, C.II, İstanbul: Kutluk Yayınları, 1973, 297.

²⁵ Yılmaz Öztuna, **Devletler ve Hanedanlar**, C.II, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1969, 246.

²⁶ İsmail Hami Danişmend, **İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi**, C.IV, İstanbul: Türkiye Basımevi, 1955, 93.

ihtişamı seven, Avrupa usul ve adetlerini seven son derece hiddetli ancak olaylar karşısında çabuk müteessir olan bir padişahı. Devlet işlerinin inceliğini bilirdi. Amcazadesi III. Selim'in etkisinde kaldığı için memleketin içinde bulunduğu kötü durumdan ancak batı devletlerinininkine benzer yeni düzenler kurulmasıyla kurtulabileceğine inanmıştı. Dışta bir an evvel Osmanlı Devleti'ni yıkmayı gaye edinmiş Rusya'nın saldırıları ve Osmanlı mirasından bir şeyler koparmak için diğer Avrupa devletlerinin çevirdikleri entrika, içeride hükümet merkezinin zaafından istifade ederek müstakil birer devlet kurma hülyalarının yarattığı isyanlar II. Mahmut'un uğraşmak zorunda olduğu tehlikeli ve korkunç olayların başında yer almaktaydı. Buna rağmen II. Mahmut, bütün olumsuz gelişmeler karşısında soğukkanlılığını koruyarak, devletin ve milletin bekası için faaliyetlerini aralıksız sürdürmüştür.²⁷

II. Mahmut dönemi siyasi olaylar bakımından çok sıkıntılı geçmiştir. Başta yeniçeri ocağının kaldırılması, Osmanlı-Rus savaşları, Navarin faciası, balkan uluslarının Rus kışkırtmasıyla çıkardıkları isyanlar ve de içeride Anadolu ve Rumeli'ndeki ayanların başlarına buyruk davranışları dönemin göze çarpan en önemli olayları olmuştur.

II. Mahmut'un yaptığı yeniliklerin en büyük destekleyicisi Bayraktar Mustafa Paşa olmuştur. Anadolu ve Rumeli'de başına buyruk davranan ayanları hizaya sokmak ve yapılacak yeniliklerde ayanların desteğini almak fikriyle ayanları İstanbul'da toplamış ve Osmanlı tarihinde örneği bulunmayan bir vesikaya, Sened-i İttifak'a imza atmıştır. Bu vesikayla devlet, Anadolu ve Rumeli'de sivrilmiş olan ayanların varlığını kabul ederek onlara ve çocuklarına bazı ayrıcalıklar verdi. Şeyhülislam, Sened-i İttifak'ın meşruiyeti hakkında bir fetva verdi. Padişah onu bir hatt-ı hümayun ile tasdik etti.²⁸ Ancak Sultan Mahmut ve yakınları Sened-i İttifak'ı padişahlığın hak ve salahiyetlerine aykırı gördüler ve onu hazırladığı için sadrazama kin bağladılar. Bayraktar ise ayanları sindirecek bir orduya malik bulunmayan devlet için bu senedi mevcut şartların içinde realist bir düşüncenin neticesi olarak kabul etti. Ayanlar İstanbul'dan memleketlerine dönünce Bayraktar hemen askeri bir ıslahata girişti. İslahatın karakteri III. Selim devrinde kurulmak istenen Nizam-ı Cedid ordusunun aynı idi. Yeni kurulan bu ocağa Sekban-ı Cedid adını verdi. Avrupai tarzda giydirilip, Avrupai tarzda talim gösterilmeye başlandı.²⁹

Buna paralel olarak Yeniçeri Ocağı'nda da ıslahat yapıldı. Bayraktarın bu başarıları onu gereksiz bir kibre sürükleyerek yalnızlaştırıyordu da. Padişah, Sened-i İttifak'ı

²⁷ Zuhuri Danişman, **Osmanlı İmparatorluğu Tarihi**, C.XI, İstanbul: Yeni Matbaa, 1966, s.277-278

²⁸ Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihi V Cilt: Nizam-ı Cedid ve Tanzimat Devirleri (1789-1856)** 10. Basım, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2017,93.

²⁹ Karal, 93.

imzaladığı için, ulema kendilerine itibar edilmediği ve nüfuzlarını kırdığı için, Yeniçeri Ocağı da Sekban-ı Cedit sınıfı kurulduğu ve talim terbiyeye mecbur edildiği için Bayraktar'a kin beslemeye başlamışlardı³⁰. Etrafındaki dostları ona bir isyanın çıkabilme ihtimalini söyleseler de o bunlara itibar etmedi. Ne yazık ki ramazanın yirmi yedisinde yenilik karşıtı yeniçerilerin İstanbul' da çıkardığı bir isyanda yanarak can verdi ve bu isyan üç yüzden fazla yeniçerinin ölümüyle sonuçlandı. Bayraktar, Osmanlı tarihinde yeniçeri ocağının isyanına karşı hayatının sonuna kadar mücadeleyi kabul etmiş tek sadrazamdır.³¹ Bayraktar'ın katlinden sonra II. Mahmut devlet adamlarının desteği üzerine kardeşi IV. Mustafa'yı öldürttü. Bu olay üzerine ikinci bir isyan patlak verdi. Bu sefer de Topçu ve Arabacı ocakları kazan kaldırdı. Asilerin isteği üzerine birçok yenilik taraftarı öldürüldü ve Sekban-ı Cedit Ocağı kaldırıldı.

İstanbul da Türk Türkü öldürürken, imparatorluğun türlü noktalarında büyük ölçüde isyanlar geliyor ve Türk toprakları Napolyon ve Rusya Çarı arasında paylaşma konusu oluyordu.³²

Fransa'nın büyük devriminin beraberinde getirdiği milliyetçilik akımı, Osmanlı topraklarında yavaş yavaş etkisini gösteriyordu. Başta Sırp lar sonra Rum lar Osmanlı topraklarında kıpraşmaya başlamışlardı. Balkan topraklarında başlayan bu hareketlilikte şüphesiz Rusların çok büyük etkisi vardı. Milliyetçilik, ilkin yabancı propagandasıyla ve siyasi maksatlarla imparatorluğun Hıristiyan halkına aşılandı.³³ 1821 Rum İsyanı öncesinde bilhassa esnasında Avrupa kamuoyu ile idarecilerine yönelik yapılan propagandalar kısa sürede etkisini gösterdi. İngiltere'den Fransa'dan Bavyera'da İsviçre'den, İtalya'dan Amerika'dan yüzlerce Yunan sempatizanı Avrupa'da yaşayan bunlar gönüllü yazılıp İsyan bölgesine akın ettiler. Başta İngiltere olmak üzere Avrupa'nın pek çok yerinde kurulan Helen Dostluk komiteleri ile yardım dernekleri aracılığıyla ardı ardına kampanyalar düzenlenerek isyancılara maddi kaynak sağlandı.³⁴ Rum lar Avrupa'dan gördükleri destek sayesinde uzun süredir genel bir ayaklanma kurgulamaktaydılar. Bilhassa 1814 te Rusya'nın Odessa şehrinde kurulan Filiki Eteryâ örgütünü bu yönde faaliyetleri süreci hızlandırmıştır. Rum ları harekete geçmeden alıkoyan en büyük engel Yanya valisi Tepedelenli Ali Paşa'nın bölgedeki otoritesiydi. Ancak Ali Paşa'nın çeşitli sebeplerle fermanlı oluşu ardından 23 Mart 1820 de isyan edişi bölge-

³⁰ Karal, 94.

³¹ Karal, 95.

³² Karal, 96.

³³ Karal, 101.

³⁴ Ali Fuat Örenç, 1827 Navarin Deniz Savaşı ve Osmanlı Donanması, **Tarih Dergisi**, Sayı 46, 2009, 37-84

de dengeleri tamamen değiştirmişti.³⁵ Mora'daki Osmanlı askeri varlığının önemli bir kısmını ya Yanya'ya sevk edilince Rum isyancılar harekete geçti.³⁶ Filiki Eteryacı Cemiyeti öncülüğünde Eflakta ilk Rum Ayaklanması çıksa da başarıya ulaşmamıştır. Daha sonraları 1821 tarihinde bu sefer yine Filiki Eteryacı öncülüğünde Mora Yarımadasında isyan çıkarırlar. Ancak bu sefer Avrupa devletleri ve ünlü İngiliz şair Lord Byron yanı sıra İstanbul'daki Ortodoks patriği de büyük bir destek verirler. II. Mahmut patriğinin bu hareketinin sonucunda patriği astırır. Buradaki isyanı bastıramayacağını anlayan Osmanlı Devleti, Mısır valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'dan yardım ister. Mehmet Ali Paşa da Girit ve Mora valiliklerinin kendisine ve oğullarına verilmesi karşılığında isyanı bastıracağını söyler. Mehmet Ali Paşa isyanı bastırır fakat bir süre sonra kuvvetlerini geri çeker isyan zaman zaman tekrar çıkar bunun üzerine İngiltere Fransa ve Rusya Osmanlı Devleti'ne gelerek Rumlara bağımsızlık verilmesini isterler fakat II. Mahmut bunu kabul etmez. İstekleri kabul görmeyen Rusya, Fransa ve İngiltere Mora'nın yanında bulunan Navarin'deki Osmanlı ve Mısır donanmasına saldırırlar. Tarihte Navarin Olayı diye geçen bu hadisede Osmanlı ve Mısır donanmasına ait yaklaşık altmış gemiyi yakılır. Üç saat süren bu savaş sonunda Osmanlı binlerce kayıp vermiştir.

Sultan II. Mahmut başta yeniçeriler olmak üzere Kapıkulu Ocakları'nı kaldırmak için tam 17 yıl bekledi. Yunan İhtilali ile başa çıkamayan bir ordunun, her an yeniden patlaması muhtemel bir Rus Savaşı'nda ne yapabileceği, artık yalnız padişahı değil, bütün devlet adamlarını hatta yeniçeri ağalarını düşündürür oldu. Bir zamanlar tanrının emrinden hemen sonra geldiğine inanılan padişah iradesi yoluyla bu işi çözümlenmek mümkün değildi. Yeniçeri Ocağı, böyle bir iradeyi tanımayacağını, birçok defalar, devletin en ağır zararları pahasına göstermişti.³⁷

Padişah orduda yeniliklere başlarken aynı zamanda ulemanın da desteğini almayı ihmal etmemiştir. Çünkü ulema Yeniçeri Ocağına destek çıkararak yeni bir askeri oluşuma karşı durmuştur. Ancak onlarda halk gibi yeniçerilerin zorbalıklarından bıkip usanmışlardır. Bu yüzden ulema ile gizli görüşmeler yapılarak bu durum onlara da anlatıldı. Yeniçeri Ocağı'nın başına yeniliğe ve değişime açık ağalar atandı. II. Mahmut, III. Selim'den öğrendiklerini itinayla uygulamaya geçmiş ve yeniliklerin önündeki en büyük engel olan orduyu radikal kararlarla ıslaha girişmişti. Tüm bunları yaparken de yeniçerileri ürkütmemek icap ederdi. Padişah önce tersane ve topçu sınıflarının modernleşmesine ve gemi inşa işlerine başladı. Bu sınıfları kuvvetlendirip kendisine bağla-

³⁵ Gabriel Römeran, **Tepedelenli Ali Paşa**,(Çev. A. K. Aksüt), İstanbul: İkbâl Kitapevi, 1939, 217-219.

³⁶ Örenç, 37-84.

³⁷ Yılmaz Öztuna, **Türk Tarihinden Yapraklar**, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1969, 238.

arak asıl hedefi olan Avrupa modelinde ordu kurmanın hazırlığına girişti.³⁸ Ayrıca II. Mahmut, yeniçerilerin “talim gâvur icadıdır” diyememeleri için şeyhülislamdan “harp fenninin askere öğretilmesinin şer’an vacip olduğuna” dair fetva aldı.³⁹

Padişah Yeniçerilerden talimli bir ordu çıkarmak istiyordu. Yeniçeri Ağası Celalettin Ağa vasıtasıyla ocak erkânından ve neferler üzerinde nüfuz sahibi bazı ocaklıdan yeniçerilerin talimi kabul edeceklerine dair söz aldı.⁴⁰ Ayrıca 7650 nefere “Eşkinci” adı verilecekti. Evvela bunlar muallim asker olarak yetiştirilecek, sonra ocağın tam kadrosu da eşkincilerin idaresinde talim terbiye görecekti.⁴¹ Nihayet 25 Mayıs 1826 ‘da “Eşkinci Ocağı” diye modern bir askeri teşkilat resmen ilan edildi. Üniformaları ve ayakkabıları Avrupa tarzında olup yeniçeri ocağına bağlı bir kuruluş olarak ortaya çıkmış idi. Eşkinci Ocağı kurulduğu günden beri yeniçeriler propaganda yapmaya devam etmiş ve yeniden Nizam-ı Cedid’in kurulduğu dedikodusunu ortaya atmışlardı. Yeniçeriler talime başladıktan üç gün sonra 15 Haziran 1826 ‘da ayaklandılar.⁴² Fakat bu onların son isyanı oldu. Yeniçeri kışlaları yerle bir edilerek ocağı fiilen bir süre sonra da resmen kaldırıldı. Eşkinci Ocağı’nın ömrü kısa olsa da bir süre sonra yerine Asakir-i Mansure-i Muhammediye adıyla yeni bir ordu kuruldu.

Yeniçeri isyanından bir gün sonra yani 16 Haziran’da kurulan bu Meclis-i Meşverette Yeniçeri Ocağı’nın ilgasına karar verildi. Bunun üzerine II. Mahmut zamanında ilan edilen ferman, Sultanahmet Camii’nde Vakanüvis Esad Efendi tarafından okundu.⁴³

Sultan Mahmut Han Topkapı Sarayı’na gelip sadrazamı, şeyhülislamı ve devlet ricalini huzuruna çağırıp gelenlere: “Yeniçeri yine isyan edip taşkınlığa başladı. Bu hainlerin cezalandırılmaları için de tedbiriniz nedir?” diye sorunca ulema: “bunların öldürülmeleri kanunidir” diye fetva verdi.⁴⁴ Yapılan konuşmalar sona erince savaşın başlangıcı olmak üzere hemen Sancak-ı Şerif’in çıkarılması işi kaldı. Bu ise sakıncalı bir işti. Zira sancak çıktığı zaman bir ölüm kalım savaşı başlayacaktı. Sultan Mahmut Han Sancak-ı Şerifi çıkardı. Halkı Sancak-ı Şerif altına daveti için her semte münadiler gönderildi⁴⁵. Yeniçeriler halkın sancağı altında doğru ilerlemelerini durdurmak istedi-

³⁸ Osman Turan, **Türk -Cihan Hakimiyeti Mefkuresi**, İstanbul: Nakışlar Yayınevi, 1978, 90.

³⁹ Ahmet Lütfi Efendi, **Vaka’nüvis Ahmet Lütfi Efendi Tarihi**, C.I (Çev. Ahmet Hazarfen), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1999, 93.

⁴⁰ Reşat Ekrem Koçu, **Yeniçeriler**, İstanbul: Koçu Yayınları, 1964, 323; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Kapıkulu Ocakları**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1988, 532-533.

⁴¹ Reşat Ekrem Koçu, **Osmanlı Padişahları**, İstanbul: Ana Yayınevi, 1981, 386

⁴² Abdülkadir Özcan, **Eşkinci Ocağı**, **DİA**, C. XI. İstanbul : Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1995, 471.

⁴³ Lütfi Efendi, 104,

⁴⁴ Lütfi Efendi, 102.

⁴⁵ Lütfi Efendi, 102.

seler de bunu başaramadılar. Hüseyin ve İzzet Paşalar top atılması için emir verince toplarla ateş edildi. Meydan kapısının bir kanadı kırıldı. Arkasında yenilmiş yeniçerilerden birçoğu telef oldu. Şimdiye kadar Hiçbir yeniçeri ayaklanmasında, asilere karşı top ateşi açılmamıştı.⁴⁶ Et Meydanı'ndan kaçan yeniçerilerden çoğunluğu idam edildi. İdam edilen yeniçerilerin cesetleri “şecere-i vakvak” ismi ile bilinen çınarın dibine atıldı.⁴⁷ 1329 yılında Orhan Gazi'nin eliyle kurulan Yeniçeri Ocağı 497 yıl yaşadıktan sonra 1826 yılı Haziran ayının on beşinci gününde tarihe karışmış oluyordu.⁴⁸ Ocağın kaldırılmasına tarihimizde Vak'a-i Hayriye adı verilmiştir.⁴⁹Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasıyla Bektaşî tarikatı da yasaklanmıştır. Çünkü yeniçeriler Bektaşî tarikatına bağlı idiler ve Bektaşî tarikatı kaldırılmadan yeniçerilik kaldırılmamış gözükecekti.⁵⁰

Sultan Mahmut Yeniçeri Ocağını kaldırarak siyasi otoritesini artırarak yapacağı reformlara hız vermiştir. Reformların kalıcı olmasında devlet otoritesinin önemli olduğunu düşünen II. Mahmut işe askeri reformlarla başlamıştır ve Asakir-i Mansure-i Muhammediye ordusunu kurmakta zaman hiç de kaybetmemiştir. Haziran günü yayınlanan fermanda Avrupalı devletlerin ordularına benzer yeni bir ordu kurulacağı ilan edildi. Yeniçeri ocağının yerine kurulacak bu orduya Hz. Peygamber'in ismine izafetle Asakir-i Mansure-i Muhammediye adı verildi.⁵¹

Yeni ordu kurulduğu sırada yeniçerilikle ilgili her türlü isim, unvan ve işaretler kaldırılırken Ağa Kapısı'nın adı da Serasker kapısı olarak değiştirilmiş ve bu sıfatla başa ilk kişi Ağa Hüseyin Paşa olmuştur.⁵² Bu suretle seraskerlik (Milli Savunma Bakanlığı) makamı da kurulmuştur. İlk teşkilat kanununa göre, Asakir-i Mansure-i Muhammediye askerinin mevcudu, 12.000 olarak tespit edilmişti. Bunlar “tertip” denilen sekiz alaya ayrılacaklardı. Yüz askerden meydana gelen topluluğa saf denilecekti. Saf kumandanı “yüzbaşı“, alay kumandanı “binbaşı” idi. Binbaşılar “Binbaşı”ya, o da Serasker’e, yani başkumandana bağlı bulunacaktı. 1828’de yapılan değişiklikle, tertip yerine alay, kol yerine tabur, saf yerine bölük tabirleri getirildi. Alay komutanlarına miralay, tabur komutanlarına binbaşı dendi. Her alay 500 mevcutlu üç taburdan oluşacaktı.⁵³

Kısa sürede büyüyüp gelişen Asakir-i Mansure-i için Üsküdar ve Levent'teki kışlalara

⁴⁶ Lûtfi Efendi, 103.

⁴⁷ Ruveyda Nida Yıldırım, II. Mahmut Dönemi Islahat Hareketleri, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı, Elazığ, 2006, 37.

⁴⁸ Ziya Nuri, Yeniçeri Ocağı'nın Kapatılması, **Tarih Konuşuyor**, Cilt VIII, Sayı 43, 1967, 37-33.

⁴⁹ Metin Kunt, Sina Akşin, **Türkiye Tarihi**, Cilt III, İstanbul: Cem Yayınevi, 2000, 109.

⁵⁰ Yıldırım, 39.

⁵¹ Yıldırım,41.

⁵² Özcan, 457

⁵³ Kunt ve Akşin, 112.

yenileri ilave edilmiştir.⁵⁴ Askere yazılanlar kısa sürede batı tarzı eğitime başladılar. Ancak yeterli sayıda Avrupa usulü eğitim veren subay olmadığından padişah, Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'dan yetişmiş subay istedi. Ancak yeteri kadar ilgi görmeyince, hiç sevmediği halde Hıristiyan subaylar getirtmeye başladı.⁵⁵ Devlet ordununun yetişmesi için büyük bir çabalar sarf ederken öte yandan Rum isyanıyla da uğraşmak zorunda kalıyordu. Rusların savaş hazırlıklarına karşı cepheye sürekli yeni kuvvetler sevk etmeye çalışıyordu. Öte yandan ocağın sürekli eksikleri çıkıyor padişah bu eksikleri kapatmak için yoğun çaba harcıyordu. Yeni ordunun giderlerinin karşılanması için ayrı bir hazine kurulmuştu. Mansure Hazinesi adı verilen bu müesseseye yeni gelir kaynakları bulunmuş, böylece devlet hazinesine yük olmaktan kaçınılmıştır.⁵⁶

Yeniçerilerin ilgası ve Mansure'nin kurulmasıyla savaş meydanlarından olumlu sonuçlar hemen alınmadı. 1828-1829 Rus harbi ağır yenilgi ile sonuçlandı. Asakir-i Mansure-i Muhammediye yeni ve biraz aceleye getirilmiş bir kuruluş olduğundan 1829'da Rus ordusuna, 1831-1833'de Mısır askerlerine karşı yapılan savaşlarda kendisinden umulanı tam olarak verememiştir. Yeni ordunun desteklenmesi ve ülkenin daha iyi korunabilmesi için 1834'te Redif-i Asakir-i Mansure adıyla yedek ordu kurulmuş ve aynı yıl çıkan bir kanunname ile taşrada redif birlikleri kurulmuştur.

1.2.1. 1828- 1840 Yılları Arasında Yaşanan Genel Siyasi Gelişmeler

1.2.1.1. 1828- 1829 Osmanlı Rus Savaşı

Navarin Olayı Osmanlı – Rus münasebetlerinin bozulmasına ve iki devlet arasında savaş çıkmasına sebep oldu. Padişah ve halk bu olayın sorumlusu olarak Rusya'yı gördü ve Rusya'ya büyük bir kin besledi. Öte yandan Ruslar Yunan isyanını destekliyordu. Osmanlı ise Avrupa'nın Yunan meselesini bir Hıristiyanlık- Müslümanlık davası haline getirdiğini, bu durumda da Müslümanlığın şerefini kurtarmak gerektiğini söyledi. Osmanlının bu tutumu karşısında Rusya Osmanlı Devleti sınırlarına asker yığmaya başladı ve 26 Nisan 1828'de Osmanlı Devleti'ne savaş açtı.⁵⁷ Harp, Rusların saldırışı ile başladı ve daima onların çıkarına olarak gelişti. Muharebeler, Rumeli ve Anadolu kıyılarında geçti. Osmanlı kuvvetleri savunma muharebeleri yapacak şekilde kuruldu.⁵⁸ Rusya ile savaş iki cephede cereyan etti: Tuna Cephesi ve Kafkas Cephesi. 1828 yılı Rusların başarıları ile geçmesine rağmen, hemen kesin sonuç alamadılar. Halbuki Rusya, Osmanlı Devleti'ni kolaylıkla dize getireceğini hesaplamıştı. Bunla beraber

⁵⁴ Özcan, 457.

⁵⁵ Vahit Çabuk, Sultan II. Mahmut'un Islahat Çalışmaları, *Türk Dünyası Araştırmaları*, 1991, s. 41.

⁵⁶ Özcan, 457.

⁵⁷ Armaoğlu, 181.

⁵⁸ Karal, 120.

Kafkas cephesi gelişmeleri daha kolay oldu. General Paskievitch 1828 yılında Kars Ardahan ve Beyazid'ı düşürerek Erzurum'a yönelmişti. 1829 yılı başından itibaren saldırılarına tekrar başladı ve ilkbaharda Erzurum'u alıp, Trabzon'a yöneldi.⁵⁹ 1829'da Ruslar, General Diyebiç'in komutasında yeni başarılar kazandılar.⁶⁰ Rus kuvvetleri Şumnu'yu aldıktan sonra, 1829 Ağustosunda Balkan Dağları'nı aşmış Edirne'ye girdi. Bu tarihe kadar Osmanlı- Rus savaşlarında, Ruslar'ın balkan dağlarını aşması ilk defa oluyordu.⁶¹

Rus ordusunun Edirne'ye girip İstanbul'a kadar yaklaşması Osmanlı'da telaşa sebep oldu. Bu durumdan Osmanlı kadar İtilaf Devletleri de rahatsız oluyordu. Edirne'yi almış olan Rus ordusunun bu sırada kuvveti 15.000'e inmiş bulunuyordu. Bu kadar küçük bir kuvvetin İstanbul'a saldırması delilik olurdu. Fakat İstanbul'da bu durumu görecek hal yoktu.⁶² Ruslar bu kadar küçük orduyla İstanbul'a saldırmanın riskli olacağını düşünüyorlardı. Zira, gerideki ana kuvvetlerle ve deniz ile teması kesilmişti ve hemen Osmanlı Devleti'ne barış teklif etti. Padişah II. Mahmut barış teklifini Rusya'nın Prusya Kralı III. Frederick Wilhelm aracılığı ile kabul etti.

Rusya ile barış 14 Eylül 1829 da Edirne'de imzalandı.⁶³ Osmanlı Devleti, Edirne Barışı, ile Rusya'ya çok fazla toprak vermemiştir; lakin Eflak Buğdan toprakları ile bağlarını iyice zayıflatarak bu iki toprağın elden çıkmasına zemin hazırlamıştır. İkinci olarak, Yunanistan'ın bağımsızlığının tanınması ile bu topraklar kesin olarak elden gittiği gibi, bağımsız Yunanistan'ın bundan sonra topraklarını, Osmanlı Devleti aleyhine devamlı olarak genişletmeye çalışması, başka toprakların da elden çıkmasını hazırlayacaktır.⁶⁴

Edirne Barış Andlaşması, Osmanlı devletinin Kaynarca'dan sonra imzaladığı en ağır andlaşmadır. Barışın ağırlık noktasını bağımsız bir Yunanistan devletini kurulması teşkil etmektedir. Bağımsız bir Yunan devletinin kuruluşu, Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılmasında bir başlangıç noktasıdır.⁶⁵

1.2.1.2. Yunanistan'ın Bağımsızlığını Kazanması (1832)

Osmanlı-Rus Savaşı olurken, Yunanistan'daki gelişmeler de devamlı olarak Osmanlı

⁵⁹ Armaoğlu, 209.

⁶⁰ Karal, 120.

⁶¹ Armaoğlu, 183.

⁶² Armaoğlu, 183.

⁶³ Karal, 120.

⁶⁴ Armaoğlu, 184.

⁶⁵ Karal, 121.

Devletin aleyhine cereyan etti.

Üç devlet İngiltere, Rusya ve Fransa, Yunan sorununun kaderini tamamen kendi ellerine aldılar. Daha ilginç gelişme ise şimdi bu gelişmeler içinde Fransa'nın çok aktif rol oynamasıydı.⁶⁶ Navarin olayından sonra Mehmet Ali Paşa Mora'daki Mısır kuvvetlerini geri çekmemeye karar verdi. Fakat üç devlet, Londra'da 19 Temmuz 1829'da kabul ettikleri bir protokol ile, Fransa'nın Mora'ya büyük bir karar çıkarmasına karar verince, Mısır kuvvetleri için de geri çekilmekten başka çare kalmadı. Fransız kuvvetlerinin gelmesi üzerine Yunanlılar hemen harekete geçtiler ve Mehmet Ali Paşa'nın kontrolü altındaki yerleri geri aldılar.

İngiltere, Fransa, Rusya aralarında imzaladıkları protokolle Mora yarımadası ve etrafındaki adalar bu üç devletin kontrolünde olacaktı. Üç devlet bu adımı attıktan sonra 22 Mart 1829'da, Londra'da yeni bir protokole imza attılar. Bu protokole göre Yunanistan, Osmanlı Devleti'ne bağlı bir bağımsız devlet haline geliyordu. Ancak çizilen sınırlar ve yönetime getirilecek kişi konusunda anlaşmazlık yaşanınca 21 Temmuz 1832'de Osmanlı Devleti ve üç devlet arasında imzalanan İstanbul Konvansiyonu ile Yunanistan sınırları tekrar belirlendi ve Yunanistan bağımsızlığını kazandı. Bağımsız bir Yunanistan Devleti'nin kuruluşu Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılmasında bir başlangıç noktası olmuştur.⁶⁷

1.2.1.3. Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa'nın İsyanı (1831-1840)

Edirne Antlaşmasının sonunda bağımsız bir Yunanistan Krallığının kurulması Fransızların Cezayir'e yerleşmeleri Osmanlı İmparatorluğu'nun Akdeniz'deki iki toprak parçasından mahrum etmiş bulunuyordu. Bundan başka Yunan kralının kurulması ile bir milliyetçilik, Fransa'nın Cezayir'de yerleşmesi ile de Sömürgecilik örneği yaratılmıştı.

Artık Osmanlı İmparatorluğu'nun içten ve dıştan çözülmesi için bu örneklerin Milletler ve Emperyalist devletler üzerinde tesir yapması normaldir.⁶⁸

Padişah Mehmet Ali'ye Mora isyanlarındaki yardımına karşılık olarak Girit ile Suriye ve Şam Paşalığını vadedmişti, halbuki isyan bilindiği gibi yabancı devletlerin işe karışması yüzünden, ümit edildiği gibi neticelendirilemedi. Osmanlı Rus harbi esnasında Mahmut II. Mısır'dan tesirli yardım göremedi. Mehmet Ali, oğlu İbrahim Paşa için

⁶⁶ Armaoğlu, 184.

⁶⁷ Armaoğlu, 186.

⁶⁸ Karal, 124.

Rumeli, kendisi için de Anadolu seraskerliğini istemişti. Fakat isteği yerine getirilmediği için harp hareketleri karşısında seyirci kalmıştı.⁶⁹ Hem Osmanlı'nın Rus Savaşında yeterli yardımı göremeyişi hem de Navarin olayından sonra donanmanın padişah-tan habersiz Mısır'a dönmesi II. Mahmut'u kızdırmıştı. Mehmet Ali Paşayı görevden almaya hazırlanırken Mehmet Ali Paşanın oğlu İbrahim Paşa üzerine padişah kuvveti gönderildi ancak padişah kuvvetlerini yenerek Konya'ya kadar ilerleyen İbrahim Paşa için Osmanlı Devleti, İngiltere ve Fransa'dan yardım istediye de bu istek kabul görmedi. Son olarak Rusya'dan yardım isteyen Osmanlı kendi valisi ile baş edemeyecek duruma düşmüştü.

Rus donanması İstanbul Boğazı'ndan geçerek Büyükdere önlerine demir atınca İngiltere ve Fransa Osmanlı – Rus yakınlaşmasından telaşlanmıştır. Ve hemen devreye girerek Mehmet Ali Paşa'ya baskı yaparak Osmanlı Devleti ve Mehmet Ali Paşa arasında 14 Mayıs 1833'te Kütahya Antlaşması'nı imzalattılar. Bu barışa göre Mehmet Ali Paşa'ya, Mısır ve Girit valiliklerine ek olarak Şam, İbrahim Paşa 'ya da Cidde valiliğine ek olarak, Adana valiliği verildi; bundan başka, Anadolu'da Mehmet Ali Paşa tarafını tutmuş olanlar için de bir genel af kabul edildi. Kütahya Barışı, Bâbıâli ile Mehmet Ali Paşa arasında mevcut anlaşmazlıkları kesin bir şekilde çözmekten uzaktı. Zaten bu barış, padişahın valisine haklar tanıyan bir fermanı ile sağlanmıştı. Bir ferman ise devletlerarası bir Muahede değildi. Verildiği gibi, gerektiği vakit geri alınabilirdi. Mahmut II. fermanı geri alacak durumda bulunmadıktan başka, Mehmet Ali'nin yeni bir saldırısından da kuşku duyuyordu.⁷⁰

İşte bu kuşkudan dolayı II. Mahmut Rusya ile 8 Temmuz 1833' te Hünkâr İskelesi Antlaşması'nı imzalamıştır. Bu anlaşmaya göre Osmanlı saldırıya uğrarsa Ruslar asker ve donanma gönderecek, ancak masraflarını Osmanlı karşılayacak. Ruslar bir saldırıya uğrarsa Osmanlı boğazları kapayacaktı. Bu antlaşma Boğazlar Meselesini ortaya çıkarmıştır. Ayrıca Osmanlı'nın boğazlar üzerindeki egemenlik haklarını tek başına kullandığı son antlaşmadır. Öte yandan Osmanlı Devleti Mısır ve Boğazlar meselesinde İngiltere'nin desteğini kazanmak için İngiltere ile Balta Limanı Ticaret Sözleşmesini (1838) imzalamıştır. Bu antlaşma ile İngiltere'ye çok geniş ekonomik haklar verilmiş, Osmanlı ülkesinde tekel sistemi ve iç gümrük yönetimi kaldırılmış böylece Osmanlı ekonomisinin çöküşü hızlanmıştır. Aynı haklar diğer Avrupalı devletlere de verilince Osmanlı ekonomisi çöktü ve Avrupa'nın açık pazarı konumuna geldi.

II. Mahmut döneminin son siyasal olayı ise Nizip Savaşı'dır. Osmanlı ordusunun büyük kuvvetleri Birecik'te Fırat'ı geçtikten sonra Nizip'te konakladılar. İbrahim Paşa

⁶⁹ Karal, 129.

⁷⁰ Karal, 136.

karargâhını Halep'te kurdu. Osmanlı ordusunun komutanı Hafız Ahmet Paşa idi.⁷¹ Nizip dolaylarında harp kurallarına göre yerleşen bu iki ordu birbirlerine saldırmak için beklerken, Osmanlı içinde bulunan ulema Cuma günü harp yapılmasının şer'an caiz olmadığını ileri sürdüler. Nihayet Mısırlıların beklenen saldırışı 29 Haziranda başladı. Hafız Paşa'nın derme çatma ve hurafeler içinde yaşayan ordusu dört saat içinde perişan edildi. Bir defa daha İbrahim Paşa kuvvetlerine Anadolu kapıları ve İstanbul yolu açılmıştı. Padişah 1 Temmuz 1839 kara haberin İstanbul'a varmasından birkaç gün önce öldü. Yerine geçen oğlu Abdülmecit ise henüz onaltı yaşlarında idi.⁷²

1.2.2. II. Mahmut Dönemi Yapılan Yenilikler

Sultan II. Mahmut devletin devamı ve ıslahatların karakterini III. Selim'den öğrenmiştir. Özellikle III. Selim'in öldürülmesi, Alemdar Mustafa Paşa'nın yeniçeri ihtilâli karşısında kahramanca ölümü, iç isyanlarda, dış harplerde Osmanlı ordusunun devamlı yenilgileri Mahmut'ta, köklü bir düzen yapma duygu ve düşüncesinin gelişmesine yardım etmişti. Mahmud II yeni düzen yolunda kendinden önce gelmiş olan pâdişah ve vezirlerin imparatorluğun muhafazacı kuvvetleri önünde yerlerini ve hattâ hayatlarını kaybettiklerini bilmesine rağmen, devlet için, başka çıkar yol olmadığından, geniş ölçülü bir düzen çalışmasına başladı.⁷³ II. Mahmut tahta çıktığı günden itibaren askeri alan başta olmak üzere; idari, ekonomik, sosyal ve eğitim alanlarında birçok reform yaparak günümüz modern Türkiye'sinin kurulmasına ilham kaynağı olmuştur.

1.2.2.1. Askeri Alanda Yapılan Reformlar

II. Mahmut yapacağı yeniliklerin önündeki en büyük engelin asker ve ulema olduğunun farkındaydı. Özellikle III. Selimin Yeniçeri tarafından katli onda bu duygunun oluşmasına zemin hazırlamıştır. II. Mahmut saltanatının ilk dönemlerinde kapatılan Nizam-ı Cedit ordusunun yerine Alemdar Mustafa Paşa'nın da çalışmalarıyla Sekban-ı Cedit adıyla yeni bir askeri ocak kuruldu. Bu ocak yeniçerilerin ayaklanması sonrası kaldırıldı ve Avrupa tarzında eğitim veren Eşkinci Ocağı'nı kurdu. Ancak yeniçeriler, bu ocağa da karşı çıkınca 1826 yılında halkın ve ulemanın da desteğini alarak yeniçeri ocağını kaldırdı. Bu olaya tarihte Vakayı Hayriye (Hayırlı Olay) denildi. Yeniçeri ocağının kaldırılmasından sonra yerine Asâkir-i Mansure-i Muhammediye adında Avrupa tarzında eğitim yapan askeri ocak kuruldu. Asâkir-i Mansure-i Muhammediye, Avrupa usulünde düzenlendi. Tümen, tabur ve bölük bölümlerine ayrıldı. Elbise olarak vücuda sıkı yapılan bir caket, topuklara kadar inen geniş bir pantolon ve potin kabul edildi.

⁷¹ Karal, 140-141.

⁷² Karal, 142.

⁷³ Karal, 143.

Serpuş olarak da fes alındı.⁷⁴ Böylece diğer alanlarda yapılacak olan yeniliklerin önü açılmıştır. Yine ilk defa askeri amaçlı nüfus sayımı yapılarak askere katılacak erkek sayısı öğrenilmiştir.

1.2.2.2. İdari ve Hukukî Alanda Yapılan Yenilikler

Ülkenin kötü gidişatının belirginleşmesi üzerine II. Mahmut, merkezi otoritesini sağladıktan sonra devletin merkezi idari kanadında yeni düzenlemelere imza atmıştır. Sultan II. Mahmut modern bir bürokrasi oluşturmaya gayret göstermiştir. Merkezi teşkilatın çekirdeğini oluşturan Divan-ı Hümayun'un, Şura Meclisi olma özelliğini kaybetmesinden dolayı, Meşveret Usulü yeniden canlandırmak ve Divan-ı Hümayun'un daha önceleri ifa ettiği icra ve yargı görevini birbirinden ayırmak ve merkeziyetçiliği güçlendirmek amacıyla iki önemli Yüksek Kurulu teşkil etti. Birincisi Divan-ı Hümayun'un yasama yetkisini ve kazai görevini ifa etmek üzere kurulan Meclis-i Vala-yı Ahkam-ı Adliye (Adli İşleri Yüksek Kurulu) dir.⁷⁵

Memurların muhakemesi, hükümet ile halk arasındaki davaların görüşülmesi gibi mühim meseleler ile ilgilenen "Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliyye" , Danıştay ve Yargıtay yetkilerine sahip en önemli organ olarak kuruldu(24 Mart 1838). İkincisi ise; yürütmenin yüksek bir kurulu mahiyetinde bulunan "Dar-ı Şürâ-yı Bâb-ı Ali"dir. Devletin idari fonksiyonunu icra görevi tamamen bu müesseseye devredildi.⁷⁶

Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliyye, Devlet-i Aliyye' nin bütün önemli işlerinin konuşma ve düzenleme merkezi olup gerekli kanun tasarılarını ve nizamnâmelerini hazırlamak, devlet adamlarıyla ilgili davalara bakmak, devlet ve milletin işlerini görüşmek amacıyla kurulmuştur. Bugünkü Danıştay ve Yargıtay kurullarının yetkilerini kendisinde toplayan ve bir başkan ile dokuz üye ve iki sekreterden oluşan Meclisin hazırladığı kanun projeleri, Padişah'ın Hatt-ı Hümayunu ve Şeyhülislam'ın fetvasıyla kanun hâline gelirdi. Her hâlükârda bu en üst adalet kurulu, Tanzimat'ın oluşum sürecinde önemli bir mevkie sahiptir.⁷⁷

Sultan II. Mahmut, padişahın mutlak vekili durumunda bulunan sadrazamları da artık bu konumdan çıkararak, sahip olduğu yetkileri Nazırlara(Bakanlara) vermiştir. Sadrazam tabirinin yerine de "Başvekil" ifadesini kullandı. Böylece sadrazamın konumu

⁷⁴ Karal, 151.

⁷⁵ Niyazi Berkes, *Türkiye'de Çağdaşlaşma*, 14. Basım, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2009, s.174

⁷⁶ Necdet Hayta, Uğur Ünal, *Osmanlı Devleti'nde Yenileşme Hareketleri*, 2. Basım, Ankara: Başak Matbaacılık, 2003, 103.

⁷⁷ Ejder Okumuş, II. Mahmut Dönemi Yenileşme Çabaları, *Türkler Ansiklopedisi*, Cilt 14, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, 650.

zayıflatılmış oldu. Başvekilin işi, meclislerin çalışmaları arasında birliği sağlamak ve bunlarla padişah arasında bağ kurmaktı. Bu da hükümdara karşı sorumlu bir kabine sistemine doğru atılmış ilkel bir adımdı.⁷⁸

1836 yılında, Bab-ı Ali’de, mülki işlere bakan Kethüda’nın dairesi “Umur-u Mülkiye Nezareti”ne (İçişleri Bakanlığı) dönüştürüldü. Bu nezarete “Müsteşarlık” makamı da ihdas edildi. Bakan yardımcılığı demek olan müsteşarlık, yönetim tarihimizde ilk defa bu tarihte ortaya çıktı. Hariciye işlerine bakan Reisülküttaplık da “Hariciye Nezareti” (Dışişleri Bakanlığı) oldu. Aynı tarihte vakıflarla ilgili olarak “Evkaf Nezareti” kuruldu. Defterdarlık kaldırıldı ve bütün hazineler, yeniden oluşturulan “Umur-u Maliye Nezareti ”ne (Maliye Bakanlığı) bağlandı. Mülkiye Nezareti kavramı, iki yıl sonra “Dahiliye Nezareti” olarak değiştirildi.⁷⁹

- Sadaret Kethüdalığı, “ Dahiliye Nezareti” adını aldı(1835).
- Bab-ı Ali Çavuşbaşılık unvanı “Deavi Nazırlığı” (adliye Bakanlığı)na dönüştürüldü(1836)
- Zahirî Nezareti ve Meclis-i Umur-ı Nâfia kaldırılarak “Ticaret Nezareti” ihdas edildi(1839)
- 1838 yılında Defterdarlık kaldırılarak “Maliye Nezareti” teşkil edildi.
- Baruthaneler Nezareti ve benzeri askeri idareler ilga edilerek “Harbiye Nezareti” tesis edildi (1835) Askeri işleri görüşüp karara bağlamak üzere “Dar-ı Şürâ-yı Askeri” oluşturuldu.
- Sarayın iç idaresine bakan idari üniteler “Enderûn-u Hümayun Nezareti” adı altında yeni bir yapıya kavuşturuldu (1833).
- Memurluk tesis edilip rütbe ve derecelerine göre maaşa bağlandı. Memurluklar **Dâhiliye** ve **Hariciye** diye ikiye ayrıldı.

Yeniçeri Ağasının oturduğu karargâh, Yeniçerilerin ortadan kaldırılmasından (1826) sonra, “Babı meşihat” olarak Şeyhülislamın resmi bir dairesi yoktu. Şeyhülislam, devlet işlerini özel konutunda yürütürdü. Bu dönemden itibaren şeyhülislamlık makamı ilmi, dini ve adli konulardan sorumlu bir bakanlık ha-

⁷⁸ Hayta- Ünal, *a. g. e.* 103.

⁷⁹ Bilal Eryılmaz, *Tanzimat ve Yönetimde Modernleşme*, 4. Basım, İstanbul: İşaret Yayınları, 2006, 71.

line geldi. Şeyhülislam, önceki konumundan farklı bir şekilde resmen yürütme organı ya da hükümet içinde yer aldı ve kabine üyesi olarak siyasi sorumluluk da üstlendi. Devletin merkez teşkilatı, “Dahiliye ve Hariciye “ nezaretleri olarak örgütlenmekle birlikte, memurların bakanlıklara göre ayrımı yapılmamıştı. 1837 yılında, Hariciye Nezareti memurlarının Dâhiliyeden ayrılmasına kâtip ve büroların buna göre yeniden düzenlenmesine karar verildi.⁸⁰

II. Mahmut, valileri memur statüsüne getirip onlara maaş verilmesini sağladı. Kendilerine verilen “Redif⁸¹” adı verilen bir yöntemle modern bir yöntemle asker yetiştirmekle de görevlendirdi. Sonrasında birkaç sancağı birleştirerek “müşirlik⁸²”leri oluşturup bu müşirlere bağlı “Feriklik⁸³”leri oluşturdu. Bunu aka bininde İstanbul ile diğer vilayetlerde bulunan halkın İstanbul hükümeti ile bağlantı ve ilişkilerinin sağlanması için “Muhtar Teşkilatı” oluşturuldu.

Eyalet sisteminde de değişikliklere gidilerek 1826’dan sonra eyaletler geniş askeri ve mali yetkileri olan müşirlerin idaresi altına verilmiştir. Bu yeni uygulamaya “müşirlik” denilmiştir. Tanzimat döneminden sonra ise eyalet sistemi tamamen değişerek “Fransız departement” sistemi taşraya uygulanmaya çalışılmıştır. Yine bütün memurların atanması ve ilerlemeleri sağlam temellere dayandırıldı. Memurlar için rütbe ve nişan kabul edildi. İlerlemelerde ûla, sâniye, sâlise ve râbia olarak çalışmamızda da sıkça geçen aşağıda görülen memurluklara karşılık teşkil eden sınıflar kuruldu:

Müşirlik ve vezaret payesi → Rumeli sadareti payesi → Rütbe-i ûla

Feriklik rütbesi → Anadolu sadareti → Rütbe-i sâniye

Sancak beyliği rütbesi → Haremeyn-i Şerif payesi → Rütbe-i sâlise

Kaymakam ve alay emini ve kapucu başı → Mahrec-i mevleviyet payesi rütbesi → rütbe-i râbia Binbaşı → İstanbul rüusu → Haceganlık

Bu rütbeleri ve haceganlık rütbesine nişanlar, resmi elbiseler ve kılıçlar yapıldı. Bun-

⁸⁰ Eryılmaz, 71-72.

⁸¹ **Redif:** Osmanlı Devletinde ihtiyat askerine verilen isimdir. Sultan II. Mahmut Han, 1826 tarihinde Yeniçeri Ocağını kaldırarak yerine Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye adıyla yeni bir ordu teşkilâtı kurdu. Daha sonra da, Osmanlı ordusunun muvazzaf birliklerine, ihtiyaç hâlinde kaynak olması için yeni terhis edilmiş askerlerden faydalanma yoluna gidilerek devlete mali bakımdan fazla yük yüklemeyecek Redif Teşkilâtını kurmuştur.

⁸² **Müşirlik:** Taşrada merkezden uzak yerlerin emniyetinden sorumlu olan birim, Jandarma.

⁸³ **Feriklik:** Tümgenerallik veya Korgenerallik rütbelerine denilmiştir.

dan başka memurlara derecelerine ve işlerinin önemine göre, maaş bağlandı.⁸⁴

Bu dönemden itibaren şeyhülislamlık makamı ilmi dini ve adli konulardan sorumlu bir bakanlık haline geldi. Şeyhülislam, önceki konumundan farklı bir şekilde resmen yürütme organı ya da hükümet içinde yer aldı ve kabine üyesi olarak siyasi sorumluluk da üstlendi. Kadıların gereksiz yere yetkilerini kötüye kullanmalarını önlemek ve rüşveti ortadan kaldırmaya yönelik ıslahat girişimlerine girişildi.⁸⁵

Ayrıca II. Mahmut kamu hizmeti kavramına büyük darbe vuran müsadere sistemini de kaldırarak özel mülkiyet ilk kez güvenliğe kavuşturmuştur. Öte yandan Sultan Mahmut, tebaası arasında din ve mezhep farkı gözetmediğini de tevsik etti. İlk kez posta ve polis teşkilatını kurdu. İdari yargı kavramı da ilk kez II. Mahmut zamanında Osmanlı hukukuna girdi.⁸⁶

III. Selim Avrupa'ya gönderdiği daimi elçilerden bürokrasi hakkında layihalar istemişti. Bu layihalar ışığında idari ve hukuki yönden önemli yenileşme hareketleri yapılmıştır.

1.2.2.3. Sosyal Alanda Yapılan Yenilikler

Türkiye tarihinde mühim bir dönüm noktası olan kıyafet kanunu yayınlandı. Bununla bütün devlet memurları (ilmiye sınıfı hariç) fes pantolon ve ceket giyeceklerdi. Sarığın kaldırılıp yerine fes konması, halk arasında oldukça büyük bir mukavemetle karşılandıysa da ciddi bir hadiseye sebep olmadı.⁸⁷

Taassubu önlemek için resmi dairelere resmini astıran Sultan Mahmut, hem Avrupa giyim kuşama, hem dayatmacı reformları ve batılılaşma çabalarında izlediği yöntem nedeniyle halk arasında “Gavur Padişah” olarak ün saldı. II. Mahmut bu hareketi ile sadece Müslümanların padişahı olmadığını sırtındaki mavi pelerini, siyah çizmeleri başındaki sorguçlu ve püsküllü fesi ile Hıristiyanların da dostu ve hükümdarı olduğunu yaymak amacındaydı⁸⁸.

Devlet dairelerine II. Mahmut'un resmi asıldı. Devlet memurları maaşa bağlandı. Polis, Posta ve Karantina örgütleri kuruldu. Avrupai tarzda müzik serbest bırakıldı. Ülke içinde seyahat edecek vatandaşlara “Mürur Tezkeresi” geçiş belgesi taşıma zorunlu-

⁸⁴ Karal, 153.

⁸⁵ Okumuş, 652.

⁸⁶ Hayta- Ünal, 106.

⁸⁷ Karal, 107.

⁸⁸ Karal, 107.

luğu getirildi. İlk kez Pasaport uygulaması getirilerek ÷lke dışına çıkacak olan vatandaşların Hariciye Nezaretinden pasaport bulundurması şart koşulmuştur. İstanbul için ise pasaport uygulaması yapılmıştır. Buradaki amaç Mürur Tezkeresi adı altında İstanbul'a giriş çıkışların kontrol altına alınması içindir.⁸⁹

1.2.2.4. Ekonomik Alanda Yapılan Yenilikler

Sultan Mahmut devleti kurumları ile birlikte güçlendirmeyi hedef olarak belirlemiş lakin Sırp, Yunan İşyanları, Osmanlı-Rus Savaşları, Mısır krizi gibi dış sorunlar ve gelenekçi ulema takımı ve yeniçerilerin ıslahlatlara karşı çıkması Osmanlı Devleti'nin maliyesine çok fazla zarar vermişti. Osmanlı Devleti memurlara ve diğer görevlerde bulunan idarecilere maaşlarını dūřuk ayarlı paralarla ödemek zorunda kalmıştır. Maliyeye gerekli miktarda paranın girmemesi paraların ayarında gümüş ve bakır kullanımına sevk etmiştir.

Ordunun ihtiyacını karşılamak amacıyla dokuma sanayii için çalışmalar yürüt÷lmüştür. Osmanlı pazarlarını eline geçiren yabancı ürünlere karşı, yerli ürünleri korumak için önlemler alınmaya çalışılmıştır. Dış ticareti artırma teşebbüslerine gidilmiştir. Bununla beraber inhisar usulü kaldırılmış ve iltizam usulünün kaldırılması yolunda araştırmalar yapılmıştır. Ticaret Nezareti kurularak tarım ve ticaret işlerinin düzenli işlemesi amaçlanmıştır. Ekonomik ilişkileri geliştirmek amacıyla Rumi Takvim yapılmış, fes ve uha (Kumaş) fabrikası kurulmuştur. Dışarıdan getirilen yabancı mallara karşı yerli malı üretimi yaygınlaştırılmış padişah bir ferman yayınlayarak yabancı devlet kumaşından elbise yapılmasını yasaklamıştır. Bunun üzerine yerli kumaş üreticilerinin spekülasyona başlamaları sonucu kumaş fiyatları yükseldi.⁹⁰ Yerli tüccarın, yabancı tüccarla rekabet edebilmesi için gümrükte indirimle gidildi. Yerli malı kullanımını özendirilmiştir.

1.2.2.5. Eğitim Alanında Yapılan Yenilikler

II. Mahmut ufku geniş nesiller yetiştirmek için en önemli reformlarını eğitim üzerinde yapmıştır. İslâm dünyasında olduğu gibi Osmanlıda medrese eğitimini vakıflar sâyesinde idâme ettirmiştir. Fatih'in İstanbul'u fethettikten sonra Sahn-ı Seman Medresesi'ni açması ve bunun ayakta kalmasını sağlamak için vakıflar tesis etmesinden sonra, İstanbul'da Pâdişahlar başta olmak üzere, vezirler, ilim adamları ve bazı saray mensupları tarafından pek çok medrese inşa edilmiştir. XII. asrın son çeyreği başında,

⁸⁹ Hayta- Ünal, 107.

⁹⁰ abuk, 44.

İstanbul'daki medrese sayısının 126'ya ulaştığı görülmektedir.⁹¹

Devletin büyümesiyle birlikte medreseler Osmanlı'nın her toprağında yayılmaya başladı. Ancak 16. yüzyılın sonlarında yanlış devlet politikaları ve otoritesi zayıf padişahların başa gelmesiyle medreseler bozulmaya başlamıştır. Medreselerdeki bu bozulmaya paralel olarak, ulema zamanla sosyal ve toplumsal yapıdan uzaklaşmaya başladı. Halk ekonomik sıkıntı yaşarken müderrisler de medreselerde matematik felsefe gibi akli bilimleri terkederek tefsir ve fıkıh gibi dini bilgiler öğreten bir kurum haline geldiler. Yeni bir şey üretmek yerine önce yazılmış eserlere haşiye yazmakla meşgul oldular.⁹²

Bozulan medreselerden mezun olan ulemâ da kendi sahasında yetersiz olmakla kalmayıp, bütün kötülüklerin kaynağı gibi görülmeye başlanmıştır. Fatih'ten sonra Kanuni Sultan Süleyman zamanında Medreselerde Riyâziyât ve Tabiat dersleri çok önem kazanmıştır. Fakat bunlardan sonra bu derslere karşı düşmanlık başladı.⁹³

Başlangıçta medreselerde; akli, nakli ve şer-i ilimler bir arada tedris ediliyor, taşradaki medreselere müderris yetiştiriliyordu. Sonraları kadı da yetiştirilmiştir. Ayrıca müftülük, cami hizmetleri, kâtiplik gibi sahalarda da elemanlar yetiştirilmiştir. Osmanlı medreselerinin en büyüklerinde bile müderrisin okuttuğu talebe sayısının yirmiyeye ulaşmadığı görülür. Talebeler medreselerin yanında veya yakınında imaretlerde yiyip içerler ve birçok derslerini büyük camilerin bir köşesinde müderrislerin rahlesi çevresinde diz çöküp oturarak tâkip ederlerdi. Medreseler bir hayli çoğalınca devletin sahası da genişleyince tam kâmil müderrisler her yere verilememiş ve imkanlar daralmaya başlamıştır. Medreselerde Türkçe eserler olmakla birlikte asıl kaynak kitaplar dini anlamak için olduğundan Arapça idi. Daha sonraları medresenin dili konusunda tartışmalar vâki olmuştu. XVI. yüz yıla kadar iyi hizmet veren medreseler bu tarihten sonra bozulmaya başlamıştır.⁹⁴

Çiftbozanlığın artması sonucu medreselerdeki öğrenci sayısı da hızla artmıştır. Medrese ve imâretlerinde normalden çok daha kabarıklık bir halde yaşayan öğrenciler bu şartlar altında derse çalışma imkân ve iradesini bulamıyorlardı. Gurbetçi gençlerin ilk sığınacağı yer medreseler ve imârethâneler olmuştur. Bu durumda öğrenciler ruhsal bunalıma düşmüşler ve bir takım ahlaksızlıkların da çoğalmasıyla, imâretlerinde içe

⁹¹ Ahmet Yavuz Şahin, Sultan II. Mahmut ve Dönemi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlahiyat Anabilim Dalı, İslam Tarihi Bilim Dalı, İstanbul 2009, 166-167.

⁹² Şerif Demir, XIX. yüzyıl Osmanlı Eğitim Sisteminde Yaşanan Değişim, **Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi**, Sayı 13, 2015, 437-438.

⁹³ Kılıç, 208.

⁹⁴ Kılıç, 213.

kapanık hayattan sokağa fırlayan gençler, saldırgan, zorba ve eşkıya davranışlı oluyorlardı. 1543’de Anadolu kadılarına yollanan bir genelge fermanda; levent sürülerinden halkı korumak için alınacak tedbirler bildirilirken, Talib-i ilimden Levent Suhtesi’ne de geniş yer verilmiştir.⁹⁵

Medrese eğitiminin bozulmasına sebep bir diğer durum beşik ulemâsı; denen babadan oğula intikâl eden âlim olma kaydı, talebelerin iyi yetişmemesine ve onların yozlaşmasına sebep olmuştur. Medreselerin isyanlara iştirak etmeleri de medreselerin bozulmasında önemli bir etkidir. Bir kısım ailelere imtiyaz verilmesi kezâ aynı şeyleri doğurmuştur. Medresedeki talebelerin isyanlarında ideolojik bir sebep yok idi. Asıl sebep çift bozanların medreseli gibi gözükererek halk arasında suç işleme gayesi idi. Ancak müderrisler ve akliselim talebeler bu durum karşısında çiftbozanları hiçbir zaman desteklememişlerdir.

Osmanlı Medreseleri II. Mahmud devrine kadar ıslâh edilmeye çalışılmıştır. Medreseleri ilk defa Sultan III. Murat devrinde ıslâh edilme ihtiyacı duyulmuştur. 1575-1576 yılları arasında ıslahata yönelik bir ferman ile karşılaşmaktayız. Medreselerde asıl ıslah bu tarihte başlamıştır. I. Mahmut’tan sonra (1750) II. Mahmud’a kadar medreselerde ciddi bir ıslahat yapılmamıştır. Kanuni Sultan Süleyman devrinden sonra, Tanzimat’ın ilânına kadar medreselerin kendi haline bırakıldığı söylenebilir.⁹⁶

Osmanlı Devleti’nin 19. yüzyıldaki içinde bulunduğu durum, savaşlarda alınan yenilgiler, idari yapıdaki ve taşra sistemindeki bozulmalar medrese sistemindeki bozulmalardan kaynaklı durumdadır. Bu yüzden II. Mahmut öncelikle 1838’de eğitim işlerini düzenlemek için Meclis-i Umur-u Nâfiyî kurdu ve eğitim reformları için yol haritası hazırlandı.⁹⁷ Merkezîyetçi ve modern bir devlet oluşturabilmek için devletin kendi ideolojisini benimsemiş, devletine sahip çıkacak nesillerin yetişmesi zorunluydu. Osmanlı Devleti Fransız İhtilalinin yaydığı milliyetçilik akımının etkisini çok net görüyordu. Bu yüzden gayrimüslim halkın ayrışmasını engelleyici tarafsız bir eğitim sisteminin, hazırlanmasını gerek görüyordu. II. Mahmut’la birlikte eski eğitim kurumlarının yanında yeni laik eğitim kurumları açılmaya başlandı ve Müslüman- Gayrimüslim halk bir arada eğitim almaya başladı. Osmanlı bunu yaparken yüzyıllardır ihmal ettiğini düşündüğü gayrimüslim tebaayı da ihya etmeyi amaçlıyordu.⁹⁸

Mahmut II. Devrinde milli eğitime büyük önem verildi. Medrese, imparatorluğun kal-

⁹⁵ Kılıç, 210.

⁹⁶ Kılıç, 213

⁹⁷ Demir, 439.

⁹⁸ Demir, 440.

kınması için milli eğitime yardım edecek durumda olmadıktan başka, batı düşüncelerine de karşıydı. Medreseler olduğu gibi bırakılarak Batının eğitim prensipleri ve kurumları kabul edildi. Mahmut II. bir fermanla ilköğretimin mecburî olduğunu belirtti.⁹⁹

Batı, XVIII. yüzyıldan itibaren ilköğretimi mecburi tutarak kalkınmada muvaffak olmuştu. Batılı aydınlar “Öğretmek medenileştirmektir” prensibiyle hareket etmişlerdi. Bu düşünceyi akla yatkın bulan II. Mahmud bir ferman yayınlayarak ilköğretimi mecburi hale getirmişti. Ancak bu fermanla çocuklara öğretilecek olan bilginin, okuma yazmaya ilaveten dini bilgileri de içermesi ifade edilmişti. Ayrıca ilköğretimin mecburi tutulması şartı İstanbul ile sınırlandırılmıştır. İşin doğrusuna bakılacak olursa gereken araçların olmayışından bu şartı İstanbul’da dahi sağlamak pek kolay değildi. Buna rağmen İstanbul’un bazı yerlerinde, yüksek okullara öğrenci yetiştirmek için günümüzdeki ilkokullara denk rüştiye mektepleri açıldı.¹⁰⁰

Ayrıca Medreselerin Enderun’un yerine devlet adamı yetiştirmek için Mekteb-i Maarifi Adliye açılmıştır. Mızıkay-ı Hümayun açıldı. (Bando Okulu) İlk defa Avrupa’ya öğrenci gönderilmiş, Takvim-i Vekayi adlı ilk resmi gazete çıkarılmıştır. (1831) Ayrıca Rüştiye ve Mekteb-i Ulumu Edebiye adlı orta dereceli okullar da açılmıştır. Bu okulların eğitimi için batıdan en çok da Rusya’dan öğretmen getirilmiş ve bu öğretmenler tercüman vesilesiyle ders anlatmıştır. Harp okulunun yanında, tıp okulunun kurulması da askerî ihtiyaçtan gerekli görülmüş idi. Zira Sultan II. Mahmut askerinin sağlığına ehemmiyet vermiştir.

Bu devirde çeşitli sahalarda yapılan yeniliklerin geleceği elbetteki Avrupa düşüncesine sahip aydınların yetişmesine bağlı idi. Bunun için III. Selim Avrupa’ya gönderdiği daimi elçilerine yabancı dil öğrenmelerini emretmiş ancak planlı bir şekilde öğrenci göndermemişti. II. Mahmud, Müslüman halkın Hıristiyan halka karşı olan düşüncelerini göz önüne alarak ilk önce Hıristiyan reayadan öğrenci göndermeyi uygun buldu. Ancak harp Okulu ile Tıp Okulu kurulduktan sonra öğretmen ve memur yetiştirmek için bu okullarla Enderûn ağalarından yüz elli kişilik bir kafiye Avrupa’nın çeşitli memleketlerine gönderildi. Maalesef bu olayı halk pek çirkin gördü. Hiçbir çözüm üretmediği gibi bu uğurdaki çalışmaları baltalamaktan da geri durmayan mutaassıplar, her zaman olduğu gibi yine Pâdişahı ve hükümeti dinsizlikle itham etmeye başladılar.¹⁰¹

Ulema bu yüzyıla kadar asli göreviyle yeterince meşgul olmayıp siyasetle alakadar olmaya başlamıştı. Ancak XVIII. Ve XIX. yüzyıllardaki sosyo ekonomik değişim idare

⁹⁹ Karal, 159.

¹⁰⁰ Şahin, 167.

¹⁰¹ Şahin, 170.

ve bürokraside büyük bir zihniyet dönüşümüne yol açtı. Artık Batıyı anlayacak yeni yönetime ayak uyduracak ve üst yapıdaki değişimi sürdürecektir bir bürokrasiyi zorunlu olarak gördüler. Böylece yeni bürokratik yapının inşası için yeni bir eğitim anlayışının gelişmesi kaçınılmaz bir zorunluluk haline geldi.¹⁰²

¹⁰² Demir, 438.

İKİNCİ BÖLÜM

2. OSMANLI DEVLETİ'NDE İLMİYE BÜROKRASİSİ VE KAZASKERLİK KURUMU

2.1. Osmanlı Devleti'nde İlmiye Bürokrasisi

Bürokrasi, Fransızca kökenli bir kelime olup sözlükte; “*Devlet kurumlarında çalışan üst düzey yöneticiler topluluğu*”¹⁰³ anlamına gelmektedir. Osmanlı Devletinin en belirgin özelliği bürokratik bir devlet olmasıdır. Osmanlı Devleti’ne çağdaşı devletlerden farklı bir özellik veren kayda değer noktalardan birisi, toplumun yönetici sınıf (bürokrasi) ve reaya olmak üzere iki ana sosyal gruba bölünmüş olmasıdır.¹⁰⁴

Osmanlı Devleti kendinden önceki Türk devletleri gibi aynı toplumsal tabakalaşmayı benimseyip müslim-gayrimüslim ayrımı yapmadan halkı yönetici sınıf ve reaya olmak üzere ikiye ayırmıştır. Osmanlı’nın siyasi ve sosyal yapısını karakterize eden bu ayrım Avrupa’da o dönemde mevcut olan sınıf kavramından tamamen farklıdır.¹⁰⁵

Osmanlı’nın bürokratik yapısı merkez ile çevre arasında uzaklığa sebep olmaktadır. Yani bu durum merkez olarak nitelendirilen yönetici sınıf ile çevre olarak nitelendirilen reaya (halk) arasında bir kopukluk yaratmaktadır.¹⁰⁶Merkezin, çevreden bağımsızlığı ve bu anlamda sahip olduğu otonomi, devletin kendine özgü örgütlenme ve yapılanma biçimini ortaya çıkarmıştır. Devlet otoritesinin oluşturduğu “merkez” ile halk kesiminin oluşturduğu “çevre” arasında Hegel’ in tanımladığı anlamda aracı ku-

¹⁰³ Ayrıntılı bilgi için bkz: <https://sozluk.gov.tr/?kelime=b%C3%BCrokratik-kurumsal>

¹⁰⁴ Gül Akyılmaz, Osmanlı Devleti’nde Yönetici Sınıf- Reaya Ayrımı, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt VIII. Sayı 1/2, 2004, 2.

¹⁰⁵ Serdal Fidan, Kamil Şahin, Fikret Çelik, Osmanlı Modernleşmesinin Temel Olgularından Biri: Bürokrasi, **SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı 23, 2011, 115.

¹⁰⁶ Fidan vd, **a.g. m.** 115.

rumları görmek mümkün değildir. Merkezi otoriteden bağımsız bir hareket alanı ve aynı zamanda Batı Avrupa’da görülen şekliyle mülkiyet haklarına sahip olan bir sivil toplum unsuru yoktur. Osmanlı devleti temelde devlet normlarına göre yetişen sadık hizmetçilerin oluşturduğu merkezi bir otorite biçimindedir.¹⁰⁷

Osmanlı Devleti Osman Bey tarafından kurulduğu zaman gaza ve fütüvvet esası üzerine oturtulmuştur. Devletin temel amacı, fetihlerle yeni topraklar ele geçirmek ve İslâm dinini yaymak olmuştur. Kuruluş dönemine hâkim olan felsefe nedeniyle devlet içinde askerî görevler daha ağır bastığından yönetici sınıfa genel olarak “askerî”ler denmiştir.¹⁰⁸

XVI. yüzyıla kadar Sultan’ın kişiliği devletle özdeş tutulmuştur. XVI. yüzyıldan sonra Sultan’ın giderek ordu, sivil ve dini bürokrasi ile saraydaki bazı kliklerin elinde bir kukla haline geldiği karizmasının kaybolduğu ve bu karizmanın devlete geçtiği görülmüştür. Bundan sonra nizamı sağlamaktan sorumlu tutulan devletin kendisi olmuş, Sultan ise devleti temsil eden bir simge haline gelmiştir devletin kurumsallaşması ile beraber güçlü bir merkezîyetçi bürokratik gelenek ortaya çıkmıştır. Bu gelenek içinde merkezîyete karşı olabilecek güç odaklarına hiçbir biçimde müsamaha gösterilmemiştir.¹⁰⁹

Osmanlı’da orduyla beraber en güçlü ve kendine has nitelikleri olan kurum kuşkusuz bürokrasiydi. Bürokrasinin dokusu, devşirme yoluyla toplanan ve yetiştirilen Osmanlı azınlıklarının çocuklarından oluşmaktaydı. Bunların yetişme ve yönelimleri tümüyle devlet kökenli normlara göre olmuştur. Osmanlı bürokratik yapısı önemli ölçüde bunlardan oluşmaktadır.

Burada üzerinde durulması gereken asıl konu askerî teriminin yalnızca ordu mensuplarına karşılık olarak kullanılmadığı tüm yönetici sınıfı kapsadığıdır. Askerî sınıf dört ana bölümden oluşur. Seyfiye (Ordu mensupları), ilmiye, kalemiye (kâtipler) ve saray hizmetlileri.¹¹⁰

Yönetici sınıfın ilk parçası seyfiye yani kılıç sahipleridir. Osmanlı Devleti fetih ve gaza temeli üzerine oturtulduğu için uzun süre seyfiye, ilmiye ile birlikte yönetici sınıfın en etkili kanadını oluşturmuştur. Kılıç sahipleri iki ana grupta müteşekkildir. Kapı-

¹⁰⁷ Ömer Çaha, Osmanlıda Sivil Toplum, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi, Sayı 49, No 3-4, 1994, 83.

¹⁰⁸ Akyılmaz, 2-3.

¹⁰⁹ Fidan vd, 116.

¹¹⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz, Stanford Shaw, **Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye**, Çev: Mehmet Harmancı, 1. cilt, E Yayınları, İstanbul, 1994: s. 377-390.

kulu askerleri ve eyalet askerleri (tımarlı sipahiler).¹¹¹

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren seyfiye ile birlikte üstünlüğü elinde tutan ilmiye sınıfıdır. İlmiye, yönetici sınıfın ikinci büyük kanadını oluştururken aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin eğitim bürokrasisini de temsil eder. Temelini şeriatın teşkil ettiği bir devlette, ilmiye sınıfının önem kazanması son derece normaldir. Öyle ki birçok önemli makam ulema tarafından doldurulmuştur. İlmiye sınıfının başı şeyhülislâmdır. Ulemanın şeyhülislâmdan sonraki ikinci şefi ve esas itibariyle yargı teşkilâtının gerçek başı şeyhülislamın yargı yetkisi olmadığı için kazaskerdir. Osmanlı Devleti'nde Rumeli ve Anadolu kazaskeri olmak olarak divan toplantılarına katılmışlar ve dava dinlemişlerdir. Osmanlı da ilmiye sınıfının bütün üyelerini yetiştiren kaynak üzere iki kazasker mevcut olmuştur. Bunlar asli üye medreselerdir. Medreseyi bitiren öğrenciler ya müderris ya da kadı olarak görev yapmışlardır. Bu sınıf devlet için hayati nitelikte olan eğitim ve yargı işini uzun süre tekeline almıştır.

Yönetici sınıfın üçüncü parçasını kâtipler zümresi, yani kalemiye oluşturmaktadır. Orhan Bey zamanından itibaren bir kâtipler zümresi mevcut olsa da başlangıçta kalemiye ile ilmiye arasında organik bir bağ kurulmuş, ilmiye sınıfı kalemiyeyi besleyen ana kaynak olmuştur. Yani kâtipler ve nişancı, defterdar gibi merkezi teşkilâtın önemli görevlileri belli bir döneme kadar ilmiye sınıfı mensupları arasında seçilmiştir. Bu nedenle de bir süre kalemiye seyfiye ve ilmiyenin gücüne erişememiştir. Osmanlı Devleti'nde kâtipler, "katiban-ı ahkâm-ı divan" ve "katiban-ı hazine-i amire" olarak ikiye ayrılmışlar, birinci gruptakiler reis-ül küttab nezaretinde nişancıya, ikinci gruptakiler ise defterdara bağlı olmuşlardır. Daha sonraları seyfiye ve ilmiyenin yaşadığı bozulma ve güç kaybı, yönetici sınıf içindeki güç dengelerinin değişmesine neden olmuş ve kalemiye ön plana çıkmıştır. II. Mahmut'un yaptığı düzenlemelerle de bu yapılanma güçlü bir sivil bürokrasiye dönüşmüştür.¹¹²

Osmanlı Devleti'nde genel olarak bilinen ve inanılan aksine birçok yenileşme hareketi ilmiye sınıfının öncülüğü, desteği veya en azından tasvibiyle olmuştur. Esasen bunun Osmanlı Devleti'nde köklü bir geleneği bulunmaktadır. Devlet teşkilatına dair eser yazarlar, özellikle XVIII.-XIX. yüzyıllarda ıslahat layihası verenler arasında her seviyeden çok sayıda ilmiye ricalinin mevcut olduğu bilinmektedir. Bunlar arasında matbaanın gelmesine fetva veren Yenişehirli Abdullah Efendi, III. Selim'in ıslahat layihası talebine başta Tatarcık Abdullah Efendi olmak üzere en şümüllü raporları veren ilmiye ricali ve nihayet II. Mahmud'un ıslahatını meşru ve zaruri göstermek ve bu konuda kamuoyu oluşturmak üzere Şeyhülislam Kadızade Mehmed Tahir ve Yasinci-

¹¹¹ Fidan vd, 116.

¹¹² Akyılmaz, a.g.m. 2004, 3-4.

zade Abdülvehhab Efendiler, Rumeli Kazaskeri Sahaflar Şeyhzade Esad Efendi sayılabilir.¹¹³

İlmiyenin bürokratları, yapılan yenilikler konusunda önemli söz hakkına sahiptir. Bu bağlamda araştırmamızın konusu olan kazaskerlik kurumu ve kazasker ruznamçe yazıcılığı Osmanlı ilmiye bürokrasisi açısından önemli değere sahiptir.

2.1.1. Osmanlı Devleti'nde Kadılık

Arapça'da kazâ (kadâ) kökünden ism-i fâil olan kâdî, fıkıh terimi olarak insanlar arasında meydana gelen çekişme ve davaları şer'î hükümlere göre çözümlmek için yetkili makamca tayin edilen kimseyi ifade eden terimdir.¹¹⁴

Osmanlılarda ilk kadı ataması Osman Gazi tarafından gerçekleştirilmiştir. İlk kadı, Osman Gazi'nin kayınpederi Şeyh Edebâli'nin damadı ve talebesi olan Dursun Fakih'tir. Devletin istiklal ve hükümrânlığının işareti olan ilk hutbeyi okuyan kimse de aynı kişidir.¹¹⁵

Fatih dönemine kadar medreseden mezun olarak kazasker divanına mülâzemet edenler; isterlerse bir süre müderrislik görevini ifa edip, daha sonra kadı olma talebinde bulunarak derecelerine göre kaza, sancak veya eyaletlerden uygun olan birine atanabilirlerdi.¹¹⁶ Ancak Fatih devrinde kadı olabilmek için Sahn-ı Seman medreselerinden mezun olma şartı getirilmişti. Bu medreseden mezun danişmendler, önce devletin önemli merkezlerinin birinin kadı mahkemesinde staj gördükten sonra, seçimle büyük kadılıklara en az beşer kişi olmak üzere stajyer olarak gönderilirlerdi. Mevleviyet payesini haiz bu kadınların yanında üç-beş yıl gibi bir süre çalıştıktan sonra İstanbul'a gelir, bir sene de mülâzemet (adaylık, asistanlık) görevini ifa ederler, ancak bundan sonra alt kademedeki kazalardan birinin kadılığına tayin edilirlerdi.¹¹⁷

İlmiye mensuplarının tayin, azl ve nakil işlemleri Anadolu ve Rumeli Kazaskerlik daireleri tarafından yapıldığından Rumeli'de görev almak isteyenler Rumeli kazaskerinin, Anadolu'da görev almak isteyenler ise Anadolu kazaskerinin *Matlab Defteri*'ne ismini kaydettirir ve sıra beklerlerdi. Müderris ve kadınların tayin, terfi, nakil, azil gibi

¹¹³ Mehmet İpşirli, İlmiye, **DİA**, Cilt XXV, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2000, 144.

¹¹⁴ Fahrettin Atar, Kadı, **DİA**, Cilt XXIV. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2001, 66.

¹¹⁵ Mehmet Fatih Özer, Osmanlı İlmiye Teşkilatı Araştırmalarında Kullanılabilecek Temel Kaynaklar. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri (Din Eğitimi) Anabilim Dalı, Ankara 2014, 23.

¹¹⁶ Özer, 23.

¹¹⁷ İlber Ortaylı, **Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı**, 6. Basım, Ankara: Kronik Kitabevi, 2017, 13.

her türlü işlemleri, ileride detaylı olarak bahsedeceğimiz “*ruznamçe*” adı verilen defterlere kaydedilir, her türlü ihtilafta ruznamçeler esas alınır. ¹¹⁸

Kadılar padişah beratı ile tayin edilirdi ve bu berat, tayin işleminin kanuni ispat belgesi durumundaydı. Bunsuz görev “beratsız fuzuli mahkeme vurmak” diye tabir edilirdi. ¹¹⁹

Kadılıklar büyük ve küçük kazalarla sancak ve eyalet olmak üzere başlıca iki sınıftı. Tayinleri kazasker tarafından yapılan kaza kadılıkları; Rumeli, Anadolu ve Mısır’daki kazaların kadılıkları olmak üzere üç sınıftı. Rumeli’deki kadı Anadolu’ya, Anadolu’daki ise Rumeli’ye geçemezdi. Yükselmeler de ancak kendi bölgelerinde olurdu. ¹²⁰Osmanlı İlmiye Teşkilatı’nda atamaları Şeyhülislam tarafından yapılan, yüksek dereceli kadılıklara “*Mevleviyet*”, buralara tayin edilen kadılara ise “*Mevali*” denilirdi. Mevleviyet kadılıkları kendi içinde; *İstanbul Kadılığı*, *Haremeyn Mevleviyeti*, *Bilad-ı Hamse Mevleviyeti*, *Mahreç Mevleviyeti*, ve *Devriye Mevleviyeti* olmak üzere beş kısma ayrılmıştır. ¹²¹Tıpkı müderrislikteki yevmiyeye göre gruplandırılma sistemi gibi, kaza (yargı) sisteminde de böyle bir sistem mevcuttu. Bu manada günlük üç yüz ile beş yüz akçe arasında gelire sahip olan kadılıklar, mevleviyet olarak adlandırılıyordu. Mevleviyet kadılıkları idari askeri yapıdan bağımsız bir teşkilata tabi olduklarından dolayı, her eyalette bir mevleviyet kadısı yoktu. XVI. yüzyılın sonlarına doğru Osmanlı’da otuz dört eyalet varken, yirmi dört tane mevleviyet kadısı iken, bunların sadece on tanesi eyalet merkezindeydi. ¹²² Mevleviyet kadılığına yükselebilmek için Süleymaniye, Sahn-ı Seman ya da bunlara eşdeğer bir medreseden mezun olmak gerekliydi. Sancak ve kaza kadılarının terfi sistemi ise ayrı bir hiyerarşi içinde düzenlendiğinden bu kadılar da mevleviyet kadılığına yükselemiyorlardı. ¹²³

Osmanlı kadılık kurumu içerisindeki bu hiyerarşik düzen kadılar arasında arasında derecelendirmeyi beraberinde getirmiştir. Derecelerin küçükten büyüğe doğru sıralanışı ise şu şekildeydi: Naibler; Küçük şehir kadıları; Büyük şehir kadıları; Mahreç Kadıları (Bilad-ı Aşere) (İzmir, Selanik, Yenişehir Fener, Hanya, Kudüs-i şerif, Halep, Trabzon, Sofya, Galata) Havass-ı Refia (Eyüp ve çevresi); Bilad-ı Hamse (Mısır, Şam, Bursa, Edirne ve Filibe) kadıları; Haremeyn (Mekke, Medine) kadıları; İstanbul kadısı. Bun-

¹¹⁸ Özer, 23-24.

¹¹⁹ Ortaylı, Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı, 13.

¹²⁰ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı**, 1. Baskı, Ankara: TTK Basımevi, 1965, s.9.

¹²¹ Özer, 24.

¹²² Bilgin Aydın, Rıfat Günalan, **XVI. yüzyılda Osmanlı Devleti’nde Mevleviyet Kadıları**, Prof.Dr. Şevki Nezih Aykut Armağanı (Nşr. Gülden Yıldız vd.), İstanbul: Etkin Kitaplar, 2001, 21.

¹²³ Aydın ve Günalan, 21.

ların dışında kalan yerler için “kuzat” kadılar tayin edilirdi. Mevleviyet kadılığı mahareç kadılığından İstanbul kadılığına kadar olan kadılıkları kapsardı.¹²⁴

2.1.1.1. Kadılık Kurumu ile İlgili Bazı Terimler

İlmiye bürokrasisinde kadılık görevine “mansıb”, herhangi bir kazada görevli olan kadıya “mutasarrıf”, kadının göreve başlama tarihine “zaman-ı zabt” veya “zaman-ı ittisal”, görevde kalma süresine “müddet-i örfiye”, görev süresinin bitiş tarihine “zaman-ı infisal”, görevden ayrıldıktan sonra ikinci bir tayine kadar geçen süreye “müddet-i infisal”, bir kazaya mutasarrıf olmak için bir ya da daha fazla kişinin aday olarak sıraya girmesine “tevkît”, sıraya girip kadılık görevini bekleme süresine “tevkît müddeti”, imtihanda başarılı olup kadılık mesleğine girerek sırası geldiğinde bir kazaya atanmasına “tenciz ve takrib”, kadı tevcih divanlarında mevcut kayıtlar üzerinde yapılan işlemlere de “tashih” denirdi.¹²⁵

İlk zamanlarda kadılar halk arasındaki davaları camilerde görürlerdi. Davacılar kadıların yanına gelerek şikâyetlerini iletirler, kadılar da davayı adalet ölçüsünde sonuçlandırmaya gayret ederlerdi.¹²⁶ Davacı, davasının diğer üç mezhepten birinin hükümlerine ve kurallarına göre bakılmasını talep etmediği sürece, Osmanlı Kadısı yargılamayı Hanefi mezhebinin içtihadına göre yapardı. Aynı şekilde şer’i mahiyette olmayan meselelerde, özellikle de mali konularda örfi kanunlar, yasaknâme ve benzeri kaynaklar bağlayıcı olur, kadılar ilgili içtihatlarla göre karar verirlerdi.¹²⁷

Kadılık sisteminde düzenli bir teftiş mekanizması yoktu. Denetleme ancak kadıların suistimali ya da kanunsuzca verdikleri hükümlerin halkın şikâyet etmesiyle veya problemin devlet yönetiminin dikkatini çekmesi durumunda gerçekleşirdi. Teftişi gerektiren bir durum meydana geldiğinde, merkezî hükümet beylerbeyi veya sancakbeyi rütbesinde birini gönderirdi ki buna *Müfettiş Paşa* denirdi.¹²⁸

Devletin sınırlarının genişlemesiyle tedrici olarak artan kadılıkların sayısına oranla, medreseden eğitimini tamamlayarak mezun olan kadıların sayısında daha hızlı bir artışa bağlı olarak yığılmalar görülmeye başlayınca, Şeyhülislam Ebussuud Efendi İlmiye Teşkilatı’nda, mülâzemet usulünü de içine alan temel bürokratik reformlar gerçekleştirmiş, kadıların görev sürelerine belirli sınırlamalar getirmiş. XVI. yüzyılın sonunda

¹²⁴ Özer, 25.

¹²⁵ Özer, 25-26.

¹²⁶ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, Cilt II*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Basımevi 1993, 120.

¹²⁷ Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı*, s. 54.

¹²⁸ Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı*, s. 46.

1597’de mevleviyet olan büyük kadılıkların süresi bir yıl, küçük kadılıkların görev süresi ise iki yıl olarak tespit edilmiştir. Daha sonra kaza kadılarının süreleri yirmi aya düşürülmüştür.¹²⁹Kadıların tayin sürelerinin ve görevlerinin kısa tutulması sayesinde hiyerarşide meydana gelmesi muhtemel olan tıkanıklıklar önlenmekteydi. Ancak sürelerin belirsizliği ve kanun hükmüne aykırı olarak daha da kısaltılması, ciddi problemler doğurmuştur. Öncelikle kadıların görev ahlakında sarsıntılar meydana geldi. Görevde kalma sürelerini güvence altına almak için kanunsuz harcamalar yapıp rüşvet gibi olumsuz davranışlara başvurdular. Bu makama gelebilmek için yaptıkları harcamaları fazlasıyla kazanmak için maalesef türlü usulsüz hareketlere giriştiler.¹³⁰

Osmanlı şehir idaresinde beledi ve mülkî idare fonksiyonları birbirinden kesin çizgilerle ayrılmadığından, kadı’nın adli görevi yanında idari, ilmiye hatta askeri görevleri de bulunmaktadır. Kadı; şehrin yargı mercii olduğu kadar, asayişin amiri, vakıfların denetçisi, beledi hizmet ve zabıta görevlerinin de amiridir. Ayrıca hüküm verirken kendilerini zor duruma düşürebilecek her türlü davranıştan ve de ticari faaliyetlerden kaçınmak zorundaydılar. Bu bağlamda; ticaret yapamaz, borç alıp veremez, hediye kabul edemez ve de umumi ziyafetlerde bulunamazlardı.¹³¹

XVI. yüzyıla kadar kadılar geçimlerini, tımar gelirleri ve de yaptıkları işlemlerden aldıkları ücretlerle temin ediyorlardı. Kadıların yaptıkları çeşitli muamelelerden belirli miktarda ücret almaları birtakım suistimallere ve rüşvet olaylarına da sebep oluyordu. Bu duruma önlemek amacıyla Yıldırım Beyazıt döneminde, kadılara hücceten 25, sicilinden 7, nikah akdinde 12 akçe, miras taksiminde de %2 harç tahsis edilmiştir. XVI. yüzyıldan sonra ise kadılara tımar verme usulüne de son verilmiştir.¹³²

Kadılık, zor ve yoğun oldukça da sorumluluk isteyen bir işti. İşte bu yüzden doğrudan ve dolaylı olarak Kadı’ya bağlı personeller iş yükü konusunda kadıya yardımcı oluyorlardı. Doğrudan bağlı olan personel arasında naib, kassam, muhtesib, mimar, katip, muhızır (adli polis), tercüman (farklı etnik unsurların olduğu bölgelerde), imam, papaz, haham (mahalle seviyesinde adli ve hukuki faaliyetlerinde) ve ayak hizmetleri gören personel gösterilebilir. Kazanın büyüklüğüne ve iç hacmine göre bu görevlilerin sayısı artabiliyordu.¹³³

Kadılar, Osmanlı ilmiye sınıfının içinde önemli nüfuza ve yetkilere sahip kişileridir.

¹²⁹ Özer, 26-27.

¹³⁰ Ortaylı, Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı, s. 16-17

¹³¹ Özer, 28-29.

¹³² Ahmet Cihan, **Reform Çağında Osmanlı İlimiye Sınıfı**, 1. Baskı, İstanbul: Birey Yayınları, 2004, 44.

¹³³ Özer, 29

Bir bakıma hükümdarın adaletini reaya içinde temsil eden en önemli adalet temsilcileridirler. Bundan dolayı kadılar buldukları yerde görecekları davalarda titizlikle çalışmaya özen göstermişlerdir. Aksi taktirde görevden azlediliyorlardı. Ancak azlin birçok sebebi vardı. Mesela; aklını ve temyiz kabiliyetini kaybetmesi; kör, sağır veya dilsiz olması; görevini kötüye kullanması, rüşvet alması veya kanunu ihlal etmesi, imanını kaybetmesi, yolsuzluğunun anlaşılması. Ayrıca bilgisizliğı anlaşılır veya bizzat kendi, mesleki yetersizliğini açıklarsa dünyevi otorite tarafından azledebilirdi.¹³⁴

2.1.2. Osmanlı Devleti'nde Medrese ve Müderrislik

Müderris lügatte “okumak, anlamak, bir metni öğrenmek için tekrar etmek” anlamındaki ders kökünün “tef’îl” kalıbından türemiştir. Müderris kelimesi Selçuklu Veziri Nizâmülmülk’ün Nizâmiye medreselerini kurmasından sonra burada ders veren en yüksek rütbeli ilim adamı için kullanılmaya başlanarak resmî bir mahiyet kazanmıştır.¹³⁵

Osmanlı ilmiye teşkilâtında kadılık ve müftülükle birlikte oluşan üç temel görevden biri olan müderrislik medreselerde çeşitli dersler veren hocaları nitelemek üzere kullanılmıştır. Medrese sisteminin ortadan kalkmasından sonra da yüksek dereceli okullarda görev yapan hocalar için bu unvan kullanılmıştır. XIX. yüzyılda açılan Batı tarzındaki eğitim kurumlarının hocaları da müderris unvanıyla anılmıştır.¹³⁶

İlk Osmanlı medresesi Orhan Gazi zamanında 1330 yılında İznik'te kurulmuş ve buraya müderris olarak da Türk alim ve mütefekkirlerinden Davud-i Kayseri tayin edilmiştir. Yıldırım Beyazıt dönemi medrese sistemi için önemli gelişmelerin kaydedildiği bir dönem olmuştur. Medrese sayısında gözle görülür bir artış, Daru'l Kurra ve Daru'ş-şifa gibi yeni eğitim kurumlarının açılması hep bu dönemde gerçekleşmiştir. Medreselerde esaslı teşkilatlanma ise çıkardığı kanunnâme ile medreseleri derecelere ayıran Fatih Sultan Mehmed döneminde gerçekleşmiştir.¹³⁷ Fatih'in yaptırdığı medreseler ve sağladığı imkânlarla, Osmanlı ülkesi eğitimde bir cazibe merkezî haline gelmiş, artık ülke dışında öğrenime pek gerek kalmamış, öyle ki dışarıdan Osmanlı ülkesine ilim tahsil etmeye, ya da ihtisas yapmaya gelenler görülmeye başlamıştır.¹³⁸

Osmanlı medreseleri gelişimini Fatih Sultan Mehmet zamanında yapılan Sahn-ı Se-man Medreseleri ve Kanuni Sultan Süleyman zamanında yapılan Süleymaniye Med-

¹³⁴ Ortaylı, Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı, s. 10.

¹³⁵ Nebi Bozkurt, Müderris, **DİA**, Cilt XXXI, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2006, 467.

¹³⁶ Mehmet İpşirli, Müderris, **DİA**, Cilt XXXI, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2006, 468.

¹³⁷ Özer, 40-41.

¹³⁸ Yahya Akyüz, **Türk Eğitim Tarihi**, Ankara: Pegem Akademi, 2013, 61.

resesiyle tamamladı. Bu iki medrese hem sağladığı olanaklar hem de zengin kütüphanesiyle dönemin en önemli eğitim kurumu olmuştur. Fatih devrine kadar medreselerin ilmi seviyesinin belirlenmesinde ana kriter müderris olarak görülüyordu. Herhangi bir sultan veya devlet adamı medrese yaptırdığında, zamanın en tanınmış ve de ilim bakımından en yüksekte bulunan ilim adamını oraya tayin eder ve böylece burası o dönemin en yüksek dereceli medresesi sayılırdı. Fatih'in Sahn-ı Seman medreselerini kurmasıyla bu uygulama değişti ve medrese esas alınmaya başlandı. Müderrisler ilmi derecesine göre seviyelerinin uygun olduğu medreseye atanırlar ve sırasıyla en üst dereceli medreseye yükselirlerdi.¹³⁹

Osmanlı eğitim sisteminde medreselere okunan kitaba ve müderrisin aldığı yevmiye miktarına göre farklı isimler veriliyordu. Ayrıca aldıkları yevmiye miktarı da müderrisin ilmi derecesini göstermekteydi. Bu şekilde medreseler sırasıyla yedi derecelik bir sınıflandırmaya tabi tutulurdu:

- 1- Haşiye-i Tecrid (Yirmili) Medreseleri
- 2- Miftah (Otuzlu) Medreseleri
- 3- Telvih (Kırkklı) Medreseleri
- 4- Hariç (Ellili) Medreseleri
- 5- Dâhil (Ellili) Medreseleri
- 6- Altmışlı Medreseler
- 7- Sahn-ı Seman Medreseleri¹⁴⁰

Belirli sürelerle sınırlı olmayan eğitim faaliyetinin uzunluğu, öğrencinin şahsi başarısına bağlıydı. Ancak son kademe olan Sahn-ı Semaniye'ye geçmek için asgari üç yıllık eğitim şartı aranırdı.¹⁴¹

Osmanlı medrese sisteminde “haric” ve “dâhil” derslerini geçen talebe, Sahn-ı Seman veya Süleymaniye seviyelerinde eğitim gördükten sonra mezun olur ve Anadolu'da görev alacaksa Anadolu kazaskerinin, Rumeli'de görev alacaksa Rumeli kazaskerinin belirli günlerdeki meclislerine devam ederek “matlab” denilen deftere (ruznameye) mülazim kaydedilirdi. Bu defterler Ebussuud Efendi'nin Rumeli Kazaskerliğine geldiği zamana kadar düzenli olarak tutulmamıştır. Mezun olan müderris adayları, sırası gelinceye kadar beklerdi ki buna “nöbet” deniliyordu. Atanma sırası geldiğinde ise, en

¹³⁹ Özer, 42.

¹⁴⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz. Uzunçarşılı, **Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı**, s.19-20. Akyüz, **Türk Eğitim Tarihi**, 2013, s. 61.

¹⁴¹ İlber Ortaylı, **Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi**,3. Basım, Ankara: Cedit Neşriyat, 2008, 234. Ss590

aşağı derecedeki “Haşiyeye-i Tecrid (Yirmili)” medreselerinden birine yirmi akçe yevmiye ile tayin edilirdi.¹⁴² En alt seviyeden başlayarak en üst seviyeye kadar yükselen müderrisler Fatih devrinde en fazla Sahn ve Ayasofya rütbesine kadar yükselebiliyorlardı.¹⁴³ Bir üst seviyedeki medreseye yükselmek isteyen müderris, şayet üst payede boş bir kadro varsa ve de başka da talipli yoksa tayin işlemi hemen gerçekleştirilirdi. Şayet bir medreseye birden fazla başvuru olursa, müderrisler arasında yazılı ve sözlü imtihan yapılarak atama işlemi gerçekleştirilirdi.¹⁴⁴

Kadırlığın, maaş yönünden Sahn Müderrisliği’nden bile daha iyi durumda olması, müderrislerin büyük bir çoğunluğunun Sahn seviyesinde bir süre görev yaptıktan sonra Kadırlığa geçiş yapmalarına neden oluyordu. Müderrisliğin bir araç gibi görülmesi ilim adamlarının öğretim ve bilimle uğraşmalarının önüne geçiyordu.¹⁴⁵ Osmanlı’nın ilk devirlerinde kadı ve kazaskerlerde görüldüğü gibi müderrisler de kayd-ı hayat şartı ile bu göreve getiriliyorlardı. Sonraki dönemlerde medreselerin ve mezunlarının sayısının artması, müderris adayları arasında sınav ve de süre kısıtlaması uygulamasına gidilmesine sebep oldu.¹⁴⁶

Her medrese için bir müderrisin görevlendirilmesi kuralına dayanan medrese sisteminde, müderrislerin tayini, görev süreleri, maaşı vs. hakkında vakfiyelerde verilen bilgilere daima uygun hareket edilmiştir. Kadı’nın vakfiyeyi tasdik etmesi gerektiğinden vakfiyeler düzenlenirken yerleşmiş olan genel kurallara aykırı hükümler içermemesine dikkat edilmiştir.¹⁴⁷

Derslerin sık sık tekrar edildiği Osmanlı medrese sisteminde, öğrenilen derslerin uygulaması da en yakın cami veya mescitte yapılırdı.¹⁴⁸ Öğrenci sayısı medresenin büyüklüğüne göre değişse de talebe sayısı yirmiden fazla olmazdı. Kur’an-ı Kerim’in ve de Hz. Peygamber’in dilinin Arapça olması nedeniyle Osmanlı medreselerindeki eğitim-öğretim dili Arapçaydı. Fakat dersler Türkçe anlatılırdı. Bazı ilim adamlarına göre; eğitim dilinin Türkçe olmaması orijinal düşünce ve fikir üretimini yavaşlatmış; ilim, İslami bilimlerin en ileri olduğu dönemde yazılan eserlerin sürekli tekrar ve şerh edilmesinden ibaret görülmeye başlanmıştır.¹⁴⁹

¹⁴² Cahit Baltacı, **XV-XVI. yüzyıllarda Osmanlı Medreseleri**, Cilt 1, İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, 2005, 108.

¹⁴³ Akyüz, 76.

¹⁴⁴ Baltacı, 109.

¹⁴⁵ Akyüz 76.

¹⁴⁶ Özer, 45.

¹⁴⁷ Özer, 45.

¹⁴⁸ Baltacı, XV-XVI. yüzyıllarda Osmanlı Medreseleri, 129.

¹⁴⁹ Özer, 48.

Yüksek seviyeli medreselerin müderrisleri önemli merasimlerde kendilerine özel hazırlanan ilmiye kıyafeti ile yer alırlardı. Müderris elkabı genellikle “ *A’lemü’l-ulemai’l-mütebahhirin* ” şeklinde başlamaktaydı.¹⁵⁰

Medreseler 16. Asrın sonlarından itibaren özellikle Kanuni Sultan Süleyman devrinde sonra hem müderris kalitesindeki bozulma hem de tedrisat ve talebe yönündeki bozulmayla zamanla iyice çöküşe geçmiştir. Bu bozulma zamanla artarak devam etmiştir. Adam kayırma ve rüşvet önlem alınamaz hale gelmiştir. Bu kötü gidişi gören bazı devlet adamları ve ilim adamları XVI. yüzyıldan itibaren yazdıkları layihalar, risaleler ve eserlerde bu aksaklıklar, çözüm yolları ve önerilerine dikkat çekmişlerdir.¹⁵¹

XIX. yüzyılda II. Mahmud ve II. Abdülhamid dönemlerinde eğitim konusunda ıslahat ve yenilikler yapılırken en çok ıslahata muhtaç olan kurum olan medreseler ihmal edilmiştir. Bu tutum muhtemelen medresenin ve temsil ettiği zihniyetin ıslahının çok zor, hatta mümkün olmadığı kanaatine dayanmaktaydı. Medreseler 3 Mart 1924 tarihli Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile Maarif Vekâleti’ne devredilmiş ve kanunun yayımlanmasından on üç gün sonra, uzun yıllar boyunca Osman Devleti’ne hizmet eden bu kurum bütün şubeleriyle beraber kapatılmıştır.¹⁵²

2.1.2.1. Müderrislerin Görevleri ve Gelirleri

Müderrislerin görevlerini aslî ve geçici olmak üzere iki ana kolda inceleyebiliriz. Bir müderrisin en temel görevi medresede ders vermek ve öğrencileriyle alakadar olarak ve onları ilme teşvik etmektir. Ayrıca medrese içindeki düzenin ve sağlıklı bir çalışma ortamının sağlanması da müderrisin sorumluluğundaydı. Küçük medreselerde derslerin deftere kayıt altına alınması da yine müderrisin asli görevlerinden biriydi. Müderrislerin âlim sıfatıyla toplum içinde gördükleri itibardan dolayı aslî görevlerinin yanında idareciler tarafından zaman zaman tahkikat, teftiş, yargı, hakemlik, bilirkişilik gibi görevler de verilmekteydi. Yeni tayin olan kadı görevine başlayıncaya kadar müderris, kadılığa nâib sıfatıyla vekâlet ederdi.

Müderrisleri teftiş edecek, düzenli ve sistemli bir teftiş mekanizması yoktu. Teftiş ancak, derslerin şartlara uygun yapıp yapılmadığı ve yolsuzluk gibi konularda şikâyet olursa kadılar tarafından teftiş edilirdi.¹⁵³

¹⁵⁰ Özer, 48.

¹⁵¹ Mefail Hızlı, Osmanlı Medreselerinde Bozulma, **Uludağ İlahiyat Fakültesi Dergisi**, Cilt: 6, Sayı:6, 1994,72.

¹⁵² Mehmet İpşirli, Medrese, **DİA**, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Cilt: XXVIII, 2003,332

¹⁵³ İpşirli, **Müderris**, 469.

Müdürrislerin maaşları görev yaptıkları medresenin derecesine göre belirleniyordu. Bu maaşların dışında arpalıklardan veya kendilerinden yapmaları istenen geçici görevlerden elde ettikleri ek ücretleri de vardı. Ücret belirlenmesinde müdürrisin derecesi kıstas sayıldığı için, müdürrislerin hizmet ve seviyeleri tayin edildikleri medresenin derecesinden yüksek de olsa daha fazla ücret alamazlardı. Bu durumun tersine hizmet süresi az olan bir müdürris derecesinden yukarı bir medreseye tayin edildiğinde ancak kendi seviyesinde ücret alabilir, artan ücret vakfa bırakılırdı. İmaretten yemek yerler ve kendilerine ev tahsis edilebilirdi. Müdürrisler arasında bütün gün eğitim-öğretim faaliyetleri ile meşgul olanlar olduğu gibi yarım gün ders verenler ve hatta evinde öğrencilere özel ders verenleri de vardı.¹⁵⁴

2.1.2.2. Müdürrislerin Tayin ve Azilleri

Müdürrislerin tayin durumundan 1574 yılına kadarki dönemde sadrazam ve kazaskerler sorumlu iken, bu yılın sonunda yevmiyesi kırk akçeden yukarı olanların “silsile” denilen listesini hazırlayarak padişah onayına sunma vazifesi şeyhülislamlara verilmiş, alt dereceli müdürrislerin tayini ise kazaskerler tarafından yürütülmeye devam etmiştir.¹⁵⁵

Kazasker veya şeyhülislam tarafından sadarete yapılan müdürris ataması teklifi, sadrazam tarafından ilgili evrakın eklenmesi suretiyle bir telhis¹⁵⁶ ile padişaha arz edilir ve padişah hatt-ı hümayunu ile gerçekleşmiş olurdu. Daha sonra Ruûs Kalemi’nden ruûsu yazılır ve son olarak da beratı verilirdi. Münferit tayinler olduğu gibi toplu tayinler (silsile tayin) de yapılabilirdi.¹⁵⁷

Müdürrisler görevlerinden şu hususlar neticesinde azlediliyordu; şer’i özrü olmaksızın görevi terk etmek, amirlere karşı uygun olmayan davranışlar sergilemek ve edebe uymayan sözler söylemek, muidliği¹⁵⁸ ve mülazımlığı bir ticari kazanç kapısı haline getirmek, ilmi yetersizlik, talebe ile uyumsuzluk gibi durumlar var ise görevi sona erdiriliyordu.¹⁵⁹

¹⁵⁴ Özer, 46.

¹⁵⁵ Murat Akgündüz, **Osmanlı Devletinde Şeyhülislâmlık**, 1. Basım, İstanbul: Beyan Yayınları, 2002, 263, ss.368

¹⁵⁶ **Telhis:** Sözlükte “özetlemek, hulâsa çıkarmak” anlamına gelen telhîs kelimesi Osmanlı bürokrasisinde sadrazamın padişaha türlü meselelerle ilgili yolladığı tezkere veya arzın resmî adıdır. Ayrıntılı bilgi için bkz. Pál Fodor, **DİA**, Cilt 40, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2011, 402.

¹⁵⁷ Özer, 46

¹⁵⁸ **Muidlik:** Resmi olmayan ve günlük beş akçeye çalışan müdürris yardımcısıdır.

¹⁵⁹ Baltacı, 112-113.

2.2. Osmanlı Devleti'nde Kazaskerlik Kurumu

Kâdî ve asker kelimelerinden oluşan kâdî'l asker tabiri kaynaklarda kâdî-i asker veya kâdîlasâkir, kâdîlcünd, kâdîleşker olarak da geçer. Ancak kelime Osmanlılar'da kazasker şeklini almış ve yaygınlık kazanmıştır. Osmanlı kaynaklarında kazaskerler bazan "sadreyn efendiler. Sadr-ı Rumeli, sadr-ı Anadolu" tabirleriyle de anılır. Bu tabirler muhtemelen onların divan üyesi olmalarıyla ilgilidir¹⁶⁰.

Osmanlı Devletinden önce hiçbir Türk – İslam devletinde Kazaskerliğe benzer bir yapı yoktu. Eğitim ve yargı ayrı ayrı kurumlarca idare edilmiştir. Öyle ki bazı Türk- İslam devletlerinde kadıkudatlık, ordu kardılığı, kadıleşker, kadılaskerlik makamlarının belirli ölçüde eğitim ve yargı işlerinden sorumlu olduğu bilinmekteydi. Osmanlı yöneticileri, güçlü bir merkezi otorite örgütlemek için bir devlet sistemini yönetebilen insanlara ihtiyaç duyulmaktaydı. İlimiye zümresi bu yönde çıkan sınıflardan biridir ve grubun en önemli temsilcilerinden biri kadıaskelerdir.

Osmanlı İmparatorluğu, Kazaskerlik müessesesini muhtemelen Anadolu Selçuklularından almıştır. Kazaskerliğin resmi bir kurum haline gelmesi, I. Murad döneminin başındaydı ve kuruluş tarihi, bazı kaynaklarda 763 (1362), bazı kaynaklarda 763 (1361) olarak belirtilmiştir.

Osmanlı Devleti kaza ve eğitim konularının düzenli çalışabilmesi, kadı ve müderrislerin atanması ile ilgili temel prosedürlerin yerine getirilmesi gibi temel gereksinimlerden dolayı kazaskerlik kurumu ihtiva etmiştir. I. Murad döneminde kazasker atanmasına kadar, Bursa'da kadılar merkezdeki yasal işlere bakmışlardır. Çandarlı Kara Halil Hayreddin Efendi ilk kadı olarak atanmıştır. İmparatorluğun çöküşüne kadar, kurum çeşitli değişiklikler ve gelişmelerle farklı yapılar almıştır. Bunun en önemli sebeplerinden biri şüphesiz günün ihtiyaçlarının dikkate alınmasıdır. Sultan Mehmed'in saltanatına kadar tek kazasker Çandarlı Kara Halil Hayreddin Efendidir.¹⁶¹

XV. yüzyıl sonuna kadar tek bir Kazasker yeterli görülürken, Fatih'in son dönemindeki fetih hareketleri ile sürekli gelişerek bir cihan devleti haline dönüşen Osmanlı'da tek kazaskerin yetersiz kalması üzerine, 1480 yılında Anadolu Kazaskerliğine ek olarak Rumeli Kazaskerliği de kurularak sayı ikiye çıkarılmıştır. Görev sorumluluk sınırları ise; Anadolu Kazaskeri boğazlardan itibaren devletin bütün doğu ve güney, Rumeli Kazaskeri ise Avrupa yakasındaki bulunan kadıların işlerine bakardı. Rumeli Kazaskeri rütbece daha üstün kabul edilirdi. Osmanlı Devleti'nin Rumeli kesimi; yü-

¹⁶⁰ Mehmet İpşirli, Kazasker, **DİA**, Cilt XXV, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2002, 140.

¹⁶¹ İpşirli, **Kazasker**, 141.

zölçümü, kaza sayısı ve kazaskerlere sağladığı gelir itibariyle Anadolu'ya göre daha az olmasına rağmen, Rumeli Kazaskerliğine daha çok itibar edilmesi genellikle, Rumeli'nin "darü'l-cihad" oluşu ve Osmanlı Devleti'nin başlangıçtan beri Rumeli'ye ve oradaki fetihlere büyük önem vermesi o yönden ilerlemeyi değişmez bir siyaset haline getirmiş olması ile izah edilir.¹⁶²

II. Mehmed dönemine kadar bütün vezir-i azamlar görevlerine kazaskerlikten yükselecek gelebiliyorlardı. Burada önemle üzerinde durulması gereken nokta, vezir-i azamın vezirler arasından değil de kazaskerlerden seçilmiş olmasıdır. Buradan anlaşılıyor ki; Osmanlı Devlet düzeninde kazaskerlik, vezir-i azamlıktan sonra gelen ve vezirlik görevinden daha üstün ve itibarlı kabul edilen bir makamdı.¹⁶³

XVI. asır ortalarına kadar derece itibariyle müftü yani şeyhülislamlığın üstünde yer alan kazaskerlik, Ebussuud Efendi'nin şeyhülislamlığından itibaren bu üstünlüğü yitirmiştir. Bununla beraber XIX. asır ortalarına kadar Divan-ı Hümayun azalığı devam etmiştir.¹⁶⁴ Eğitim ve Yargı Teşkilatının sevk ve idaresi; ordunun ve askeri (yönetici) zümrenin savaş ve barış sırasında hukuki ihtiyaçları ve problemlerinin çözülmesi ve davalarının görülmesi şeklinde iki ana başlıkta görevleri olan Kazasker, bu görevlerinin yanında şeyhülislamı teyit anlamında veya bazı nedenlerle şeyhülislam yerine siyasi ve idari fetvalar da vermektedir. Şeyhülislamın Divan'da ve Meclis-i Vükelada bulunmaları çok ileri tarihlerde olduğu için, divanın tabii üyesi olan kazasker, buradaki dini meseleleri çözmekle sorumlu olan kişiydi.¹⁶⁵

Kazaskerlerin kendilerine tahsis edilmiş bir daireleri bulunmadığı için davalara Salı ve Çarşamba günleri kendi konaklarında bakarlardı. Cuma günleri ise Paşakapısı'nda sadrazamın ikindi divanına katılırdı.

Ülke Çapında geniş yetkileri olan Kazaskerlerin, işlerine yardım eden emri altında birçok memur vardı. Bunlar içinde en yetkili olanı Askeri Kassamlar idi. Kassamlar buldukları bölgede kazaskeri temsil ettiklerinden dolayı, sadece miras davalarına bakmakla kalmayıp, onun adına çeşitli davalara da bakarlardı. Ayrıca, Kazaskerlerin her birinin *tezkireci*, *ruzmançeci*, *matlabçı*, *tatbikçi*, *mektupçu*, ve *kethüda* olmak üzere altı yardımcısı vardı. Bunlardan *tezkireci*, resmî yazışmaları yönetir. *Ruznamçeci*, mü-

¹⁶² Mehmet Fatih Özer, Osmanlı İlmiye Teşkilatı Araştırmalarında Kullanılabilecek Temel Kaynaklar. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri (Din Eğitimi) Anabilim Dalı, Ankara 2014, 23.

¹⁶³ Mustafa Şentop, **Osmanlı Yargı Sistemi ve Kazaskerlik**, 1. Basım, İstanbul: Kurtiş Matbaacılık, 2005, 3-4.

¹⁶⁴ Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı, 153.

¹⁶⁵ Özer, 34-35.

derris ve kadıların tayini için gerekli sicil, sıra ve kayıt işlemleriyle uğraşır.

Matlabçı, sıra ve kıdem esasına dayanan ilmiye mensupları tayinleriyle meşgul olur ve gerekli kayıtları tutar. *Tatbikçi*, büyük kadıların basılmış mühürlerini muhafaza edip, bunların gönderdikleri evrakların altındaki mühürle kendi yanındaki defterde olan mühürü karşılaştırarak sahte olup olmadığını kontrol ederdi. *Mektupçu*, kazaskere ait bütün yazılı evrakları, muhaberat ve muharreratı idare ederdi. *Kethüda* ise kazaskerlerin bütün umur ve hususatiyle ve para işleriyle meşgul olurdu.¹⁶⁶

Kazaskerlerin kendilerine has kıyafetleri vardı. İlmiye ricalinden olduklarından esas itibariyle ilmiye sınıfına ait kıyafetler giyiyor olsalar da, Divan-ı Hümayun üyesi olmaları sebebiyle merasimlerde giydikleri kıymetli elbiseleri de vardı. Kazaskerler başlarına yuvarlak, üzeri kıvrımlı örf denilen sarığı giyerlerdi. Arkalarına çeşitli zamanlarda ve merasimlerde giydikleri kaftan, yazlık ve kışlık samurlar, yazlık hilat, örf feracesi, uzun yenlü sof ve uzun yenlü abai, erkan feracesi, kabanice şeklinde üzeri yakalı ve uzun yünlü sof gibi elbiseler giydikleri kaynaklarda anlatılmaktadır.¹⁶⁷

Ebussuud Efendi'den itibaren nüfuzlarını ve teşkilat içindeki liderlik konumlarını kaybetmeye başladığını belirttiğimiz kazaskerlerin, XIX. yüzyıl ortalarına kadar Divan-ı Hümayun üyelikleri devam etmiştir. 1914 yılında birleşen kazaskerlik makamları Anadolu Kazaskerliği adıyla yeniden düzenlenmeye çalışıldı, fakat kurum Cumhuriyet döneminde kaldırılarak tarih sahnesinden çekildi.¹⁶⁸

2.2.1. Kazasker Ruznamçeleri

Rûz, Farsça gün, *nâmçe* ise defter anlamında olup *rûznamçe* bir çeşit günlük olarak adlandırılabilir.¹⁶⁹ Osmanlı Devletinde ilmiye teşkilâtının tarihi ve işleyişi hususunda “kazasker rûznâmçeleri” önemli kaynaklardan biri olarak karşımıza çıkar.¹⁷⁰

Kazasker ruznamçe defterleri, ilmiye üyelerinin hizmet konusundaki eğitimleri, tayin, azil, terfi, görev yerleri ve değişikliği gibi kayıtları barındıran defterlere denir.¹⁷¹

¹⁶⁶ Uzunçarşılı, 154-155.

¹⁶⁷ Mehmet İpşirli, Osmanlı Devletinde Kazaskerlik (XVII. yüzyıla Kadar), **Belleken**, C. 61, Sayı 1, 1998, 634.

¹⁶⁸ Özer, 37-38.

¹⁶⁹ İsmail Gündoğdu, Osmanlı Tarihi Kaynaklarından Kazaskerlik Ruznamçe Defterleri ve Önemi, **Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi**, Cilt:6, Sayı:2, 2009,368. ss368-722. (<file:///C:/Users/pc/Downloads/940-Article%20Text-2822-2-10-20091115.pdf>)

¹⁷⁰ İsmail Erünsal, Nuriösmaniye Kütüphanesinde Bulunan Bazı Kazâsker Rûznâmçeleri, İslam Medeniyeti Mecmuası, İstanbul:Dilek Basımevi, C. IV, No: 3, 1980, s.720.

¹⁷¹ Özer,63.

Osmanlı bürokrasisinde günlük işlemlerin tutulduğu Rûznâme veya Rûznâmçe adında birçok defter türü vardır. Bu defterler tutulduğu bürolara göre isimlendirilirler. Tımar Rûznâmçe defterleri, Hazine Rûznâmçesi ve Kazaskerlik Rûznâmçe defterleri bu gibi defterlerdendir. Örneğin, Hazine Rûznâmçesi adıyla anılan ve Osmanlı defterdarlığında tutulan defterlerde, Osmanlı hazinesinin günlük harcamalarının ve yine günlük olarak hazineye giren çıkan gelir ve giderlerin kayıtları tutulurdu. Bu tür defterlerin tutulduğu bürolar Büyük Rûznâmçe Kalemi ve Küçük Rûznâmçe Kalemi olarak ikiye ayrılmaktadır.¹⁷²

Kazasker ruznamçe defterleri, kayıt sisteminin önemini iyi kavramış olan Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de ve Anadolu'da gerçekleşen tayin, azil gibi konuların yer aldığı bir defter türü olup tayini yapılan kadı ve tayin edilmiş olduğu yer başlıca konulardır. Ayrıca, kadılık kurumu hakkında önemli bilgiler veren defterlerdir.¹⁷³ Yetkisi kazaskerin elinde olan bu defterlere kadıların tayinleri hangi kadı veya müderrisin, hangi tarihte, kaç akçe yevmiye ile nereye tayin edildiği gibi bilgilerle kaydedilirdi.¹⁷⁴

XV. yüzyılda *Rûznâme* olarak adlandırılan bu defterler XVI. yüzyıldan itibaren *Rûznâmçe*, Tanzimat döneminden sonra ise Yevmiye defterleri olarak adlandırılmıştır. Değişik kaynaklarda İlmiye sınıfına ait defterler için aynı anlama gelen farklı isimler kullanılmıştır. Bunlar arasında; *Rûznâmçe-i Hümayûn*, *Tarik Defteri*, *Matlab Defteri*, *Vezaif Defteri*, *Danişmend Defteri*, *Akdiye Defteri*, *Müderrislik Defteri*, *Defter-i Kuzat*, *Me'murini İlmiye Defteri* gibi çeşitli adlara karşılaşılmıştır.¹⁷⁵

Bilinen ilk Kazasker Rûznâmçe defteri 951/1544 yılına ait olmakla beraber ilk defa hangi tarihte başladığı kesin değildir. Ancak XVI. yüzyılın başlarından itibaren düzenli olarak tutulmaya başlandığı anlaşılmaktadır. Bu çağın başında sadece mülâzemet kayıtlarını gösteren defter vardır. İlmi çevreler, Osmanlı arşivlerinde olması gerektiğini düşündükleri Rûznâmçe defterleri ancak 1979 yılında akademik çalışmalarda kaynak olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Tarihi kayıtlar incelendiğinde Ruznamçe'nin XVI. yüzyılın başlarından itibaren düzenli olarak tutulmaya başlandığı anlaşılmakta ve sadece mülâzemet kayıtlarını gösteren defter olduğu bilinmektedir. Bu defterler 1979 yılından itibaren akademik çalışmalarda kaynak olarak kullanılmaya başlamıştır.¹⁷⁶

¹⁷² Gündoğdu, 368.

¹⁷³ Erünsal, 707-720.

¹⁷⁴ Özer, 63-65.

¹⁷⁵ Gündoğdu, 699.

¹⁷⁶ Gündoğdu, 699.

Kazasker Rûznâmçe defterlerini ilk defa bilim dünyasına Cahit Baltacı 1979 yılında İstanbul Müftülüğü Şer'îye Sicili Arşivi'nde yaptığı araştırmalarıyla kazandırmıştır. Baltacı defterlerin hemen tamamına yakınının İstanbul Müftülüğü Şer'îye Sicili Arşivinde bulunduğunu tespit etmiş ve defterin tarihi ve kültürel önemini açıklayan bir girişle beraber defterin açıklamalı kataloğunu yayınlamıştır.

2.2.1.1. Ruznamçelerin Dış Özellikleri

Defterlerin dış kapaklarında o dönemde görev yapan kazaskerin adı, defterin içeriğindeki belge ve kayıtların tarihleri bulunur. İlk sayfanın sol üst köşesinde sayfa numaraları bulunur. Kazasker ruznamçe defterlerinin ilk bölümlerinde arzuhâl ve ferman suretleri vardır.¹⁷⁷ Ayrıca defterin sonuna kazaskerin mührü vurulur ki amaç; sonrasında herhangi bir yazı eklenmesini engellemektir. Ruznamçe kayıtlarında önceki kadının kimliği, görev süresi, ilmiyedeki kariyerinde ve makamından hangi sebeple ayrıldığına dair bilgiler de yer alır. Ayrıca tayinin tam tarihi ve süresi de kayıta yer almaktadır. İlk bakışta anlaşılması için tayin yeri derkenarda işlenmiştir.¹⁷⁸

2.2.1.2. Ruznamçelerin İçeriği

Ruznamçe Defterleri kadıların görev yerleri ve değişikliği, görev süreleri, maaşları konusunda bilgiler içermektedir. Ayrıca kazaların isimleri dolayısıyla yargı alanlarına ait bilgiler de mevcuttur.¹⁷⁹ Ruznamçe defterleri farklı belge türlerini içermesi bakımından da önemlidir.¹⁸⁰

Halil İnalçık, İstanbul Müftülüğü'nde Rumeli Kazaskeri'ne ait 952/1545- 1312/1894 yılları arasındaki döneme ait iki yüz elli yedi adet, Anadolu Kazaskeri'ne ait 1076/1665- 1310/1892 yılları arasındaki döneme ait yüz yirmi adet defter bulunduğunu ifade etmektedir. Kazasker ruznamçeleri serisine ait en eski defter 942- 958/1545-1551 tarihlidir.¹⁸¹

Nuruosmaniye Kütüphanesi'nde beş bin yüz doksan üç numaralı elli iki adet defterin bir kaçı Rumeli Kazaskerliğine büyük bir çoğunluğu ise Anadolu Kazaskerliğine aittir.¹⁸²

¹⁷⁷ Özer, 68.

¹⁷⁸ Özer, 68-69.

¹⁷⁹ Gündoğdu, 715.

¹⁸⁰ Erünsal, 701.

¹⁸¹ Halil İnalçık, **Kazasker Ruznamçe Defterine Göre Kadılık**, Yayına Haz. Bülent Arı-Selim Aslantaş, Adalet Kitabı, 1. Basım, Ankara: Kadim Yayınları, 2007, s.134-135. <https://docplayer.biz.tr/2788097-Adalet-kitabi-editorler-halil-inalcik-bulent-ari-selim-aslantas.html>

¹⁸² Erünsal, 20.

Defterler bazı kısımlarında müderris ve mutasarrıf tayinlerini içerirken, büyük çoğunluğunda ise kadı tayinlerine dair belgeler içermektedir.¹⁸³

Ruznamçe defterlerin içeriği incelendiğinde ise fermanlar, hüküm ve buyrulduklar, devlet daireleri arasındaki ilişkiyi gösteren arzlar ve şikâyetler görülecektir.¹⁸⁴

Mevleviyet kadılarının kayıtları ise, “Ruus “defterlerinde yer almıştır. Yapılan kayıt hangi kazasker aitse onun mührü vurulmuştur. Bazen bir defterde birden fazla mühür olabileceği gibi hiç mühürde bulunamayabiliyordu. 1845 yılından sonra ruznamçe defterlerin de Şeyhülislamın mührü görülmeye başlanmıştır.

Klasik ruznamçe yazıcılığında ilk bölümde kadı tayinleri ve sonraki bölümde müderris tayinleri yer alırken sonraki dönemlerde mutasarrıflar için de ayrı bir bölüm açılmıştır.¹⁸⁵

Ruznamçelerde kadı ve müderris tayinlerinin yanı sıra, arzuhaller, mahzarlar ve fermanlar da yer almaktadır.

2.2.1.2.1. Arzuhaller ve Mahzarlar

Genelde defterin ilk sayfasında yer alan çeşitli talepler içeren dilekçelerdir. İster askeri zümreden ister halktan, müslüman veya gayri müslim herkesin, dilek veya şikâyetlerini bildirmek amacıyla kendi makamından daha üst makama yazdığı dilekçelerdir. Bir kadı açısından düşünüldüğünde kendisiyle ilgili bir şikâyet ya da kendisine gönderilmiş bir talep bu türdeki kaydın içinde mevcuttur. Aynı şekilde tayin olunan kazayla ilgili belgeler de yer almaktadır. Bilindiği gibi kadıasker hem askeri hem de reaya davalarına bakardı. Arzuhaller en düşük memuriyetten padişaha kadar her yetkiliye yazılabilirdi ve genelde seyfiye sınıfından olanların yazdıkları arzuhallere arz kısaltılması kullanılırdı.¹⁸⁶

Arzuhalde belirtilen zararlar özel zararlar olmalıydı çünkü kamu zararları mühime defterlerine kaydediliyordu. Arzuhaller kimi zaman görevinden memnun olunulan kadıların görev sürelerinin uzatılması talep etmek için de yazılıyordu. Mahzarlar ise ruznamçelerin ilk sayfasında çok imzalı arzuhallere deniliyordu.¹⁸⁷En son kısımda arz edenlerin imzaları ve mühürleri bulunurdu.¹⁸⁸

¹⁸³ Özer, 65.

¹⁸⁴ Gündoğdu, 715.

¹⁸⁵ Özer, 65.

¹⁸⁶ Berrin Ük, Anadolu Kazaskerliği 6/1 Ruznamçe Defterine Göre Anadolu’da Kadılık Kurumu, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2016, 13.

¹⁸⁷ Ük, 13.

¹⁸⁸ Özer, 70.

2.2.1.2.2. Hatt-ı Hümâyun ve Fermanlar

Mabeyn başkâtipleri ve padişahın bizzat kendi elleriyle yazdığı çok uzun ve her iki durumda da padişah emirleri Hatt-ı Hümâyun ismini alırdı.¹⁸⁹ Bazı istisnalar dışında Hatt-ı Hümâyunları genellikle padişah kendi eliyle yazardı.¹⁹⁰ Divan-ı Hümâyun ve Paşakapısı'ndaki alınan kararlardan sonra yazılan tuğralı padişah emirlerine ferman denilirdi.¹⁹¹ Her iki emrin ortak özelliği de padişah emri olmasıydı ve mutlaka yerine getirilmesi gerekmekteydi.¹⁹² Hatt-ı Hümâyunlar yazılma şekli bakımından fermanlardan bazı yönleriyle ayrılmıştır.

Hatt-ı hümâyunlarda kazaların rütbesinde yapılan değişiklik, azledilen bir kadının suçunun affedilmedi, kadının rütbesinin yükseltilmesi veya azledilmesi ve bir kadının bir kazadan başka bir kazaya tayin edilmesi gibi konuları içermektedir.¹⁹³

Ruznamçe Defterleri'nin içerikleri bulunduğu döneme göre değişmektedir. Örneğin yaşanan bir savaş ya da olaydan sonra bazı kazaların önemi artması defterin içeriğine yansımıştır. Ruznamçe defterleri, Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterleri ve Rumeli Ruznamçe Defterleri olmak üzere iki kalemden tutulduğu gibi merkezden çok uzak olan Mısır eyaleti için de ayrı bir kalem oluşturulmuştur. Ancak Mısır'ın kayıtları Anadolu Kazaskerliği Ruznamçesine kayıt edilmiştir.

2.2.1.2.3. Kadı Berâtı

Padişah tarafından şahıslara veya hükmi şahıslara ayrıcalık sağlayan, devlete ait herhangi bir memuriyete tayin için de verilen, mal ve mülk üzerinde yetki ve tasarruf hakkı veren resmi belgelere *berât* denir.¹⁹⁴

Berâtlar da tıpkı fermanlar gibi çeşitli usul ve kurallar içermektedir. Osmanlı Devleti'nde diğer tayinler gibi kadıların da ataması padişah berâtıyla yapılırdı.¹⁹⁵ Kazasker ruznamçelerinde geçen "bâ-berât" ifadesi, atamada berât alınmış ve onaylanmış olduğunu ifade ederdi.¹⁹⁶

¹⁸⁹ Mübahat S. Kütükoğlu, Hatt-ı Hümâyun, **DİA**, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. XVI, 1997, 485

¹⁹⁰ Gündoğdu, 706.

¹⁹¹ Özer, 70.

¹⁹² Özer, 70.

¹⁹³ Özer, 70.

¹⁹⁴ Ük, 14.

¹⁹⁵ Gündoğdu, 709.

¹⁹⁶ Gündoğdu, 708.

2.2.1.3. Ruznamçe Defterinde Mutasarrıflık ve Muvakkitlik

Osmanlı Devleti'nde İlmiye teşkilâtında kadılığa bilfiil getirilenler de mutasarrıf şeklinde anılmıştır. Kelimenin “*sancağa veya livâyâya* gönderilen idareci” anlamını kazanması XVII. yüzyıl başlarından itibaren meydana gelen gelişmelerle ilgilidir.¹⁹⁷

Çalışmamıza kaynaklık eden 64 numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterinde sıkça zikredilen mutasarrıflık kavramı ise ilmî mutasarrıflıkla alakalıdır. Zira ruznamçe defterinde herhangi bir kazada görevli kadıya da “mutasarrıf” denildiğini görmekteyiz.¹⁹⁸ İlmi mutasarrıflar, ilmiye sınıfına mensup kadılardır. Buldukları kazaların ehemmiyetine göre rütbeler verilmiştir. Kazadaki hisselerini ise çocuklarına bırakabilmişlerdir.

Kaza mutasarrıfları buldukları kazaları çok iyi bilmek zorundaydılar. Bunun yanı sıra, kazadaki yargı, vergi ve beledî işlerinden de sorumlu idiler. Atamaları bizzat kazasker tarafından yapılmış ve ruznamçe defterine kaydedilmiştir. Anadolu kazaskerliğinde görev yapanların kayıtları Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterine, Rumeli Kazaskerliğinde görev yapanların kayıtları ise Rumeli Kazaskerliği Ruznamçe Defterinde tutulurdu. Terfileri de ancak kendi bölgelerinde gerçekleştirebilirdi..¹⁹⁹

Ruznamçe defterinde geçen diğer bir kavram ise muvakkittir. Arapça “*vakt*” kelimesinden türetilmiştir.²⁰⁰ İlmiye teşkilatında belli bir kaza için sıraya giren kadı adaylarına muvakkît denilmiştir. Sıraya girip kadılık görevini bekleme süresine “tevkît müddeti”, görevden ayrıldıktan sonra ikinci bir tayine kadar geçen süreye “müddet-i infisal”, görevde kalma süresine “müddet-i örfiye”, görev süresinin bitiş tarihine ise “zaman-ı infisal” denilmiştir.²⁰¹

Osmanlı kaza sisteminin merkezinde geniş yetkilerle donatılmış bulunan kadı yer alır. Kadının tayin edildiği coğrafi bölgeyi ifade eden kaza kelimesi sonradan idari bir birimin adı da olmuştur. Kaza sayılarında XVI. yüzyıl boyunca ciddi bir artış olduğunu ve bu artışın XVII. yüzyılda azalmakla beraber devam ettiği görülmüştür.²⁰²

Bu artışa paralel olarak ise her kazaya bir kadı (mutasarrıf) bir de kadı yardımcısı olan naip gönderilmiştir. İfrâz ve ilhaklarından ayrı olarak kazaların sayısını ve statüsünü

¹⁹⁷ Ali Fuat Örenç, Mutasarrıf, **DİA**, Cilt XXXI, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2006, 377.

¹⁹⁸ İlhami Yurdakul, **Osmanlı Merkez İlmiye Teşkilatında Reform (1826-1876)**. İstanbul: İletişim Yayınları, 2008,136

¹⁹⁹ Uzunçarşılı, **Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı**, 9.

²⁰⁰ Şefaattin Deniz, Sultan Abdülmecid'in İnşa Ettirdiği Muvakkithaneler, **Osmanlı Araştırmaları Dergisi**, Cilt: 49, 2017, 268.

²⁰¹ Yurdakul, 136.

²⁰² Ercan Alan, Kadıasker Ruznamçe Defterlerine Göre XVII. yüzyılda Rumeli'de Kaza Teşkilatı ve Kadılar, **Güney- Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi**, Cilt 1, Sayı 23, 2013,56.

nü etkileyen faktörlerden biri de kadınların görevlendirme biçimidir. XVII. yüzyılda kadınların görevlendirme biçimleri çok çeşitli olmakla birlikte, bazı görevlendirmeler doğrudan doğruya kazanın statüsünü etkiliyordu.²⁰³

Defterde mutasarrıf ve muvakkit tevcihleri iki türlü karşımıza çıkmaktadır. Birincisi defterde çokça da zikredilen maişet türü tevcihleridir. Bu tevcihler hükümlerde “cihet-i maişet”, ber-vech-i maişet” yada “sebeb-i maişet” gibi adlandırmalarla bazı kadınlara (mutasarrıflara) tevcih edilmiştir.²⁰⁴

Maişet olarak kendisine kaza tevcih edilen kadınlar ruznamçede “ *eşrâf-ı kuzât ve kudemâ-yı tarık*” gibi vasıflarla nitelenen; kadılık mesleğine uzun süre emek vermiş ve derece olarak diğerlerinden yüksek kadınlar yeni göreve başladıklarında geçim sıkıntısı yaşamamak adına bu şekilde görevlendirilmektedirler. Maişet olarak tevcih edildiğini gördüğümüz kazalara tayin sebeplerinden bir diğeri mağdur edilen kadınların geçim sıkıntılarını gidermekti. Maişet yerine bazen maaş kelimesinin de kullanıldığı oluyordu. Eğer bir mutasarrıf muvakkaten bir kazaya atanırsa maişet olarak görev yaptıkları kazada geçirdikleri sürenin, muvakkiti oldukları asıl kazanın görev süresinden sayılmaması önemle vurgulanmaktadır.²⁰⁵

Diğer bir tevcih türü ise “arpalık” tır. Arpalık; Osmanlı literatüründe, devlet hizmeti gören yönetici sınıfa gelirlerine ek olarak verilen gelir kaynağını ya da görevleri sona erdikten sonra kendilerine tahsis edilen gelirleri ifade eden bir tabirdir.²⁰⁶

İlmiye teşkilatı içinde şeyhülislam, kazasker ve mevalinin geçimleri için tahsis edilmiş muvakkat mazuliyet maaşlarının adıdır. Ulemaya arpalık tevcihini ilk olarak XVI. yüzyılın ilk yarısında görmekteyiz.²⁰⁷

Arpalık ve maişet kazalarının sayısının artması görev bekleyen kadı (muvakkit) adaylarının tepkisini çekmiş ve bu durumdan duydukları rahatsızlığı padişaha arz etmişlerdir. Arpalık ile maişet arasındaki fark ise; genellikle maişet olarak verilen kaza, kadısı başka bir kazaya atanınca o kadının uhdesinden alınmaktadır; ancak arpalık kazalar; bazı durumlarda, kadınların görev yaptıkları kazaya artı bir gelir olarak tevcih edilmektedir.²⁰⁸

Ruznamçelerde bir kazanın herhangi bir kadıya ömür boyunca görev yapmak üzere tevcih edildiğini belirtmek için ise “ber-vech- te’bîd sadaka buyuruldu” iadesi kulla-

²⁰³ Alan, Kadıasker Ruznamçe Defterlerine Göre XVII. yüzyılda Rumeli’de Kaza Teşkilatı ve Kadılar, 66.

²⁰⁴ Alan, 71.

²⁰⁵ Alan, 71.

²⁰⁶ Cahit Baltacı, Arpalık, **DİA**, Cilt III. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1991, 392-393.

²⁰⁷ Alan, 66.

²⁰⁸ Alan, 74.

nılmıştır.²⁰⁹

Osmanlı Devletinde çok çeşitli meslek dalları ve bunları ifade eden birçok ifade vardır. Ruznamçe defterlerinde geçen mutasarrıflık ve muvakkitlik tabirleri ise kaza kadıları için kullanılmış ifadelerdir.

²⁰⁹ Alan, 77.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. H.1245/1246 (M.1829-1830-1831) TARİHLİ 64 NUMARALI ANADOLU KAZASKERLİĞİ RUZNAMÇE DEFTERİNE GÖRE OSMANLI İLMİYE BÜROKRASİSİ

3.1. Defterin Genel Özellikleri

Osmanlı Devleti ilmiye kurumunun işleyişi ve yapısı hakkında bize bilgi veren en önemli kaynaklar ruznamçe defterleridir. Osmanlı Devleti'nde *rûznâme* ve *rûznâmçe* adında birçok defter vardır. Bu defterler tutuldukları bürolara göre isimlendirilirler. Kazaskerlikteki “ Ruznamçe Kalemî” büroları kadı ve müderrislerin tayinleri, terfi azil, yer değiştirme, kadro durumu, ek süre verilmesi, vefat ve maaş (yevmiye) gibi bilgileri içerirdi. Ayrıca *cihet* hizmeti denen vaiz, imam, müezzin, muvakkit gibi cami görevlilerinin *tevcih* işlemlerini de yapardı.

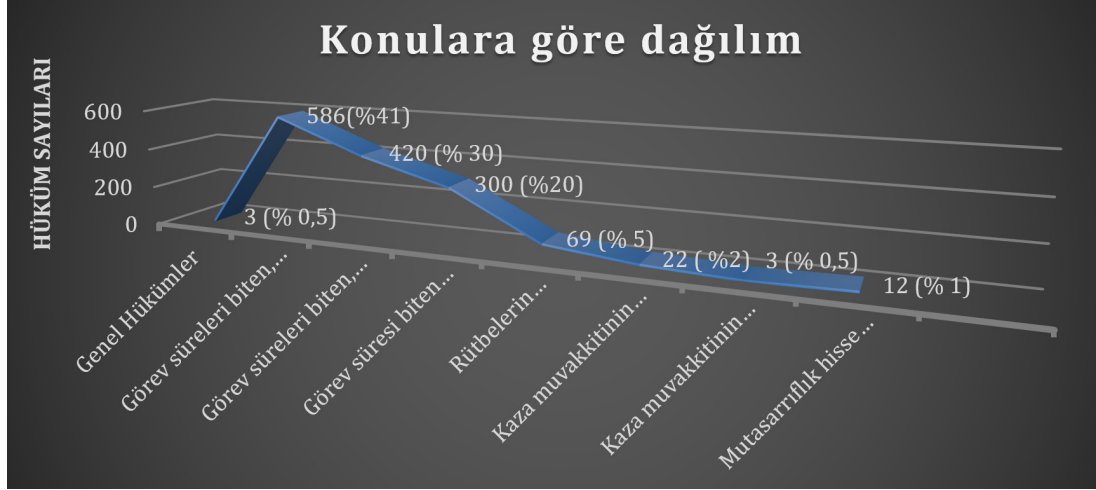
Prof. Dr. Yasemin Beyazıt'ın ruznamçe defterlerini içerikleri bakımından hareket, mülâzım ve tevcih olmak üzere üç gruba ayırdığından daha önce bahsetmiştik. Bu ayırım göz önünde bulundurulur ise elimizdeki defter bir hareket ruznamçesidir. içerik olarak kadı, müderris, mutasarrıf ve muvakkitlerin tayin, azil ve terfi gibi meslek hareketlerinden bahsedilmiştir.

Çalışmamıza kaynaklık eden bu defter İstanbul Müftülüğü Şeriye Sicilleri Arşivi'ndeki Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defteri kataloğundan temin edilmiştir. Defter H.1245/1246 yıllarını kapsamaktadır. Biz bu bilgiye defterin kapağında yer alan “... devletlü merhametlü Abdurrahman Efendi hazretlerinin Ruznamçeleridir. Fi 25 Şaban 1245-1246 ...” ifadesinden ulaşıyoruz.

Yazıldığı dönemin bürokrasi kadrosuna bakacak olursak bu tarihlerde Osmanlı Devleti'nin başında Sultan II. Mahmut, Sadrâzamlık makamında Reşit Mehmet Paşa (Gürcü), Şeyhülislamlık Makamında ise Esseyyit Abdülvehhab Efendi (Yasincizâde) bulunuyordu.

Defterin dış kapak cildi çiçekli ve laleli işlemlerle bezenmiştir. İç kapak sayfası, 13. varak, 85. varak, 86. varak ve 162. varaklar boş olmakla birlikte toplam 170 varaktan oluşmaktadır. Ancak yazılı varak sayısı 165 adettir. Kazaskerin boş bırakılan sayfaları içerik olarak farklılaşan hükümlere geçmeden önce bıraktığını görüyoruz. Örneğin birinci sayfadan önce bırakılan boş sayfadan sonra 13. varağa kadarki hükümlerde genellikle kadı arzlarının olduğu hisse ve rütbe taleplerini görmekteyiz. 13. varak boş bırakılmış ve 14. varakta ise bir dua yer almaktadır. Bu dua; Rahman ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla başlamış Allah'a hamd ve Peygambere salat ve selamdan sonra bu defterin tezikere ve mektup suretleri ile kadılar arasında gerçekleşen hususların kayıt altına alınması için tutulduğunu söylemektedir. Bu varaktan 87. varağa kadar genellikle kazalara dışarıdan atama yapılırken, 87. varaktan sonra ise kaza mutasarrıfının görev süresi dolunca yerine eski kazaskerin muvakkit olarak atandığını görmekteyiz. Boş olan 162.varaktan sonra ise genellikle Mısır Eyaleti ile ilgili hükümlere yer verilmiştir.

Birinci sayfada defterin ait olduğu arşiv adı (Meşihat Arşivi), bağlı olduğu kazaskerlik (Anadolu Kazaskerliği), ve defter numarası (64) gibi künye bilgileri yer almaktadır. İki sütun halinde kaleme alınmıştır. Her bir sayfada ortalama hüküm sayısı sekiz ile on arasında değişmektedir. Hükümler sıralanırken belli bir alfabetik sıraya göre dizim yapılmamıştır. Kaleme alan müellifin deftere herhangi bir sayfa numarası vermediği gözlenmiştir. Toplam hüküm sayısı 1416'dır. Defterde toplam 421 kaza ismi geçmektedir. Kazalarla ilgili hükümlerde aranan kaza defterde rahatlıkla bulunsun diye bir kısım kaza isimleri kırmızı renkle sayfa derkenarına yazılmıştır. Defterin son sayfasında ise defteri yazan kazaskerin mührü yer almaktadır. Buradaki amaç deftere sonradan herhangi bir bilginin eklenmesinin önüne geçmek olmuştur. Okunaklı bir yazı ile kaleme alınan defter, ilmiye teşkilatında yapılan kadı, müderris, mutasarrıf ve muvakkit atamalarını, azillerini, arzlarını ve terfilerini ele almıştır.

Genel Hükümler	3
Görev süreleri biten, başka yere tayin olan ya da vefat eden kadı ve muvakkitlerin yerine görevlendirme	586
Görev süreleri biten, başka yere tayin olan ya da vefat eden mutasarrıfların yerine muvakkitlerin görevlendirilmesi	420
Görev süresi biten mutasarrıfa/muvakkite ek süre verilmesi	300
Rütbelerin korunmasına ve artırılmasına dair hükümler	69
Kaza muvakkitinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibar edilmesi	22
Kaza muvakkitinin rütbesinin belirlenmesine dair inceleme yapılması	3
Mutasarrıflık hisse devir talebi, bölüştürme	12

Grafik G.1. M.1245/1246 (M.1829/1830/1831) Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterinde Hükümlerin Konu Dağılımı

Grafiği incelediğimizde defterdeki hüküm konularının en fazla görev süreleri biten, başka yere tayin olan ya da vefat eden kadı ve muvakkitlerin yerine görevlendirme yapıldığıyla alakalı olduğunu görüyoruz. Bu grafik çalışmamızın kısa bir özeti niteliğinde olup çalışmamızın bu bölümündeki konu başlıkları da bu minvalde değerlendirilecektir.

Tablo 3.1. H.1245-1246 Yıllarında Aylara göre Hüküm Sayıları

Yıllara göre aylar	Hüküm sayıları
1245 Muharrem	1
1245 Safer	-
1245 Rebiül Evvel	-
1245 Rebiül Ahir	3
1245 Cemaziyel Evvel	-
1245 Cemaziyel Ahir	8
1245 Receb	40
1245 Şaban	5
1245 Ramazan	2
1245 Şevval	6
1245 Zilkade	108
1245 Zilhicce	13
1246 Muharrem	268
1246 Safer	84
1246 Rebiül Evvel	199
1246 Rebiül Ahir	2
1246 Cemaziyel Evvel	144
1246 Cemaziyel Ahir	133
1246 Receb	168
1246 Şaban	63
1246 Ramazan	25
1246 Şevval	22
1246 Zilkade	21
1246 Zilhicce	46

Defterdeki hükümleri ay bazında değerlendirdiğimizde ise en fazla hükmün 1246 yılının Muharrem ayında verildiğini görüyoruz. Defterin birinci sayfasının ilk hükmü 1246 Muharrem tarihlidir. Ayrıca Defter Mısır ile ilgili hükümler de içermektedir. Bu hükümler defterin 157. varağından sonra başlar ve sonuna kadar devam eder ayrıca bu hükümler 1245 tarihlerini içerir. Defterde 1245 cemaziyel evvel, rebiül evvel aylarında hiç bir hüküm kaydı olmadığını görüyoruz. 1245 Cemaziyel Evvel, Rebiül Evvel ve Safer aylarında herhangi bir hüküm kaydı olmadığını da görüyoruz. Bu da bize hükümler yazılırken herhangi bir takvimsel düzene dikkat edilmediğini gösteriyor. Yani kazasker bazı aylarda hiçbir hüküm kaydı tutmamıştır. Ya da o aylarda herhangi bir meslek hareketliliği olmamıştır.

Tablo 3. 2. Kazalara Göre Hüküm Sayıları

Kaza ismi	Hüküm Sayısı
Adana	4
Afköy	1
Agros	2
Ağlasun	4
Ahıska	4
Ahlat	6
Akçaabad	3
Akçay	2
Akçaşehir Aydın	4
Akçaşehir Bolu	1
Akçay	1
Akdağ	7
Akhisar Geyve	13
Akhisar Saruhan	6
Akköy	4
Aksaray	8
Akşehir	5
Akşehir Aydın	1
Akyürek	4
Alacahan	2
Alaiye	4
Alak	1
Alaşehir	2
Amasya	7
Amik	7
Anapa	9
Antakya	4
Antalya	4
Arabsun	3
Araç	4
Aram	1
Arapgir	4
Arhava	4
Arpaz Aydın	6
Aşen	3
Atak	7
Atıla	1
Atina	5
Atlan	1
Avniye	2
Ayaş	8
Baalibey/Balibey	8
Bafra Samsun	2

Bağdadçık	4
Bakras	6
Balabanbolu	2
Balat	2
Balyanbolu	2
Banaz	2
Basra	11
Batun	2
Bayburt Erzurum	2
Bayburt Karaman	7
Bayezid	6
Bayramlı	2
Beçin	2
Behesni	5
Belviran	4
Bergama	2
Berretüz-Zarat	7
Besni	5
Beyrut	4
Beyşehir	2
Bolvadin	1
Bor	4
Bozdoğan	5
Bozok	5
Bozok Sorgunu	3
Bozüyük Bursa	5
Bozüyük Menteşe	4
Bozulus	5
Bumbuc	5
Burdur	3
Cebel-i Aclun	6
Cidde	5
Çakırca	3
Çarşamba Lazkiye	5
Çemişkezek	4
Çerkes	1
Çerkeş	1
Çıldır	7
Çine	1
Çolabad	2
Çorum	4
Çölabad	2
Çöreki	4
Darende	5
Denizli	3

Depule/Depule	2
Derguş	4
Develi	5
Devirgani/Durkani	3
Divriği	3
Dögel	6
Durgud	9
Düşenbe	8
Ebulhayr	4
Ebus-Sehir	1
Eflani Tatay	5
Eğin	4
Eğirdir	2
Eğrigöz	3
Ekradlık	7
Eleşkird	6
Elmalı	7
Erak/ Irak	1
Erbil	4
Ercis	6
Ereğli Karaman	3
Ergani	4
Eriha	5
Ermenek	2
Erzincan	6
Erzurum	10
Eskiil	3
Eşin	1
Eveyüzü	2
EzdhanBerzek	4
Ezine Ayatuğ/Abatuğ	2
Ezine Kazdağı	5
Ezine Lazkiye	3
Finike	4
Garos	5
Geçnus	1
Gedekaş	6
Gedikçik	1
Gedikçubuk	3
Gencüş	1
Geniler	2
Gerede	4
Gereselenti	4
Gerger	4
Ginolu/Ginebolu	2

Giresun	3
Gökçedağ	2
Gököyük	2
Göhlisar-1 Hamid	6
Gölpazarı Bursa	3
Gönanes	2
Gönen Karesi	5
Gönik	3
Gönye	3
Gördek	4
Hacı Bektaş	5
Hacı Hamza	4
HalasülEkrad	1
Hama	3
Hamantı	1
Han	1
Han Yunus	6
Han-1 Yusuf	1
Hani Vahbeska/Veceska	5
Hariş	1
Harpur	3
HasanülEkrad	4
Havza	3
Havzacık	1
Hayfa	6
Hazem	5
Hınıs	2
Huma	2
Humus	3
Ilgın	7
Ilıca Saruhan	3
Irak	1
İbradı	6
İdlib	5
İğder	1
İnegöl Bursa	10
İrle	1
İskenderun	7
İskilip	7
İstanbul	1
İznikmid	7
İzniye Lazkiye	1
Kabirili	14
Kağızman	6
Kahta	7

KalatülMirkab/Murakıp	6
Kalecik	4
Kalkanlı	4
Kamış	1
Kangırı	4
Karaabalı/Karayalı	6
Karağaç Gölhisar	2
Karaağaç Yalvaç	3
Karaburun	2
KarahisarBehramşah	4
Karahisar Teke	3
Karahisar Şarki	6
Karahisar-ı Teke	1
Karaiskele	4
Karasu	5
Karataş	4
Kars	10
Kars Zülkadirin/Zülkadiriye	7
Kastamonu	3
Kaş	10
Katasaray	4
Kavak	3
Kavkas	7
Kaygı	5
Kayı	4
Kayırlı	1
Kazabad	2
Kelkit	2
Kemer Hamit	2
Kerkük	6
Keski	2
Kestel	3
Keşap	4
Kınık	6
Kırılı	3
Kırış	2
Kırşehir	4
Kızlarbat	4
Kızılhisar	8
Kızılkaya	6
Kilis	9
Koçhisar Gerede	3
Koçhisar Karaman	4
Kolcuhisar	2
Koyulhisar	2

Köscebeniz	1
Köşk	9
Köyceğiz	3
Kula	5
Kuruçay	5
Kuşaklı	3
Küpenek	1
Küre-i Selenti/Senti	4
KüretülHamis	1
Küretün-Nuhas	3
Küretül Has	1
Kütansin	1
Ladik	4
Larende	4
LazkiyetülArab	4
Levan	1
Levand	2
Livane	3
Malatya	6
Malazgird	6
Mamuriye	9
Manavgat	4
Marmaracık	3
Mecidözü	4
Med	3
Mendice/Mendece	2
Mendiramlı	1
Mengen	3
Merkuze	2
Meşurekil(?)	1
Mısır/ Anbar	1
Mısır/ Bahire	1
Mısır/ Bahriye	1
Mısır/ Behnaviye	2
Mısır/ Beni Haram	2
Mısır/ Beni Yusuf	1
Mısır/ Borlus	3
Mısır/ Cercamiİbrim	1
Mısır/ Cere	1
Mısır/ Ebûtiç	5
Mısır/ Ebyar	2
Mısır/ Elvah	2
Mısır/ Esyot	1
Mısır/ Eşmunin	2
Mısır/ Feşne	1

Mısır/ Feyum	1
Mısır/ Five	1
Mısır/ İskenderiye	1
Mısır/ İsyot	1
Mısır/ Kanakos	2
Mısır/ Kışne	1
Mısır/ Mahalle-i Ebi Ali	2
Mısır/ Mahalletül Kibri	3
Mısır/ Mangavet	1
Mısır/ Mansure	4
Mısır/ Menhirarya	1
Mısır/ Menof	3
Mısır/ Menoflot	1
Mısır/ Menye	3
Mısır/ Menzile	3
Mısır/ Mezahmetin	1
Mısır/ MuhallidEbi Ali	1
Mısır/ Neflut	1
Mısır/ Reşit	2
Mısır/ Salmetin	1
Mısır/ Senbo	3
Mısır/ Şakk-ı Sani	1
Mısır/ TahtahayMenşiye	2
Mısır/ Tenkus	1
Mısır/ Tizmend	2
Mısır/ Vesca	1
Mihalıççık	4
MiratülMısırin	7
Miratül Numan	1
Muhacirin Mektube	5
Murtazaabad	4
Mucur	3
Musul	2
Neriman	5
Nevahi-i Alaiye	4
Nevahi-i Ermenek	3
Nevrekop	1
Nevşehir	3
Nif	4
Niğde	2
Niksar	6
Nizip	4
Nusaybin	6
Of	4
Oniki Divan	2

Orta Pare	2
Ortakçı	4
Ortapare	1
Osmancık	3
ÖzühanBerzek	1
Palas	5
Parla	2
Paviçe/Yaviçe	3
Payas	4
Perendi	2
Pernaz	9
Reha	9
Rize	7
Rub-ı İran	1
Rum	1
Safed	4
Said İli	2
Samanti	1
Samsad	4
Sarıçam	3
Sarıkavak	4
Sayda	6
Saz	3
Seferihisar	4
Seferihisar Çeşme	3
Seferihisar Günözü	1
Seferihisar Günyüzü	2
Seker	8
Selmanlı/Süleymanlı	7
SelmanlıSagır ve Kebir	2
Serende	1
Sermin	4
Seydişehir	5
Silifke	4
Simav	5
Sinanlı	6
Sincanlı	2
Sinop	2
Sis	13
Sivas	2
Sivasili	2
Siverek	4
Soğancık	4
Sonya	7
Suruç	5

Sürmene	8
Şarki Pare	7
Şavşad	3
Şecaattin	3
Şehr-i Zor	6
Şeyh	7
Şeyhlü	8
Şonkil	1
Şorba	10
Şoşar	1
Şuhud	2
Şurekil	1
Şuur	6
Tahrir	6
Tabanlı	5
Taraklı Borlu	11
Telafer	4
Taşabad	4
Taşili	6
Taşköprü	4
Tavas	9
Telbesime	7
Tepeş	1
Tevhas	1
Tevhit	5
Tırhala	3
Timurcu	3
Torul	7
Tosya	2
Trabzon	8
Tuzla	2
Türkmen Celep	5
Ulak	3
Uluborlu	5
Uşak	2
Ünye	2
Ürgüp	3
Üsküdar	2
Üzeyir	6
Üzümlü	4
Van	7
Vergüş	1
Vescepe	5
Viranşehir	6
Yabalı	5

Yabanabad	10
Yağmurderesi	5
Yavebolu	4
Yedi Divan	4
Yenice Eflani	2
Yenice Taraklı	2
Yeniil	5
Yenişehir	3
Yenişehir Aydın	1
Yorgan Ankara	4
Yüzcepara/Buzcapara	4
Zamanti	1
Zar	1
Zarpet	2
Zarşad	6
Zenkabad	4
Zeyni	4
Zile	2

Tabloya göre en fazla hüküm sayısı sahip kaza Kabirili (14)²¹⁰ kazası, Sis (13) kazası²¹¹, Sinop(13) kazası²¹² ve Akhisar Geyve (13)²¹³ kazalarına aittir. Bu hükümler ise genelde görev süresi dolan mutasarrıfın yerine yenisinin atanmasıyla alakalıdır.

Tablo 3.3. İstanbul'dan Görevlendirme Çıkan Medreseler ve Hüküm Sayıları

Medreseler	Hüküm sayıları
Ahmed Paşa Medresesi	8
Ahmediye Medresesi	8
Ali Paşa Medresesi	6
Ali Paşa-yı Atik Medresesi	2
Avaz Efendi Medresesi	1
Balaban Ağa Medresesi	1
Başçı İbrahim Medresesi	1
Behram Kethüda Medresesi	1
Canbaziye Medresesi	1
Davud Paşa Medresesi	1
Emin Ganem Medresesi	3
Eşrefiye Medresesi	1
Eyüp Efendi Medresesi	1

²¹⁰ Meşihat Arşivi (MA), **Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defteri (AKR)**, nr. 64, s.111, h.11; H.1246/ M. 1831.

²¹¹ **AKR**, nr.64, s. 31-34-45-49-60-61-66-68-76-77-78-88-99-132-145-152, h. 4-3-1-8-4-5-9-1-1-5-7-8-2-1-8-1-5-6-5; H,1245-1246/ M.1829-1831.

²¹² **AKR**, nr.64, s. 82,-108- 145, h. 7-6-5; H. 1245-1246/ 1829-1831.

²¹³ **AKR**, nr.64, s.13-41-78-83-101-126-131-133-143-153-154, h.3-4-6-9-2-3-8-1-7-3-10-11-2-3; H.1245-1246/M.1829-1831.

Fatma Sultan Medresesi	1
Fazıl Ahmed Paşa Medresesi	1
Ferhad Paşa Medresesi	1
Ferruh Kethüda Medresesi	1
Fethiye Medresesi	1
Firuz Ağa Medresesi	3
Hafız Ahmed Paşa Medresesi	2
Hafız Paşa Medresesi	10
Halil Ağa Medresesi	5
Hamidiye Medresesi	7
Haremiye Medresesi	1
Hasan Paşa Medresesi	1
Hayriye Medresesi	10
Hızır Bey Medresesi	1
Hoca Hayreddin Medresesi	1
Hulusi Efendi Medresesi	2
Hüseyin Paşa Medresesi	10
İbrahim Paşa Medresesi	9
İhsaniye Medresesi	1
İsmail Efendi Medresesi	2
İsmail Paşa Medresesi	2
Kadı Abdülhalim Medresesi	1
Kadiriye Medresesi	1
Katip Mustafa Efendi Medresesi	1
Kazasker Mehmed Efendi Medresesi	2
Kazasker Mustafa Efendi Medresesi	1
Kepençi Sinan Medresesi	1
Koca Mustafa Paşa Medresesi	5
Lütfullah Paşa Medresesi	2
Mahmut Paşa Medresesi	2
Mehmed Paşa Medresesi	13
Mesudiye	1
Molla Aşiki Medresesi	1
Mustafa Paşa Medresesi	4
Osman Paşa Medresesi	1
Osmaniye Medresesi	7
Perviz	1
Rahifi Medresesi	1
Rüstem Paşa Medresesi	1
Saadiye/Suudiye Medresesi	3
Said Ahmed Efendi Medresesi	1
Saidi Çelebi Medresesi	1
Salih Paşa Medresesi	5
Saniye Hüsrev Kethüda Medresesi	1
Selim Paşa Medresesi	1

Sinan Paşa Medresesi	4
Sofu Mehmed Paşa Medresesi	1
Sultan Selim Medresesi	1
Süleymaniye Medresesi	1
Şemsi Paşa Medresesi	1
Şerefiye Medresesi	1
Tevfik Efendi Medresesi	2
Tevki-i Cafer Medresesi	2
Tuti Latif Medresesi	1
Yahya Efendi Medresesi	1
Yusuf Paşa Medresesi	5
Zenbilli Ali Efendi Medresesi	3

Osmanlı Devleti'nin sınırlarının genişlemesine ve zenginlemesine paralel olarak İstanbul'da medrese sayıları da artmıştır. Ancak çalışmamızın önceki bölümünde de ifade ettiğimiz gibi her medresenin ehemmiyeti aynı derecede değildir. Keza müderrislerin maaşları dahi buna göre belirlenmiştir. Yukarıdaki tabloda İstanbul medreselerinden Anadolu kazalarına yapılan görevlendirmelerin sayıları verilmiştir. Bu görevlendireler ekseriyetle rütbece yüksek olan kazalara yapılmıştır. Zira defterdeki hükümler dikkate alındığında atamalar genellikle kazalar arasında yerdeğiştirme şeklinde karşımıza çıkmıştır. İstanbul'dan yapılan atamalar ise genellikle kadı ve müderris atamalarını içermektedir.

Tablo 3.4. Görevlendirme ve Tayin Yapılan Kazalar (Kazalara göre hüküm sayıları)

Kazalar	Hüküm sayısı
Adana Yüreğir	1
Afşar	1
Ağlasun	4
Ahıska	4
Ahlat	1
Akçeşehir	1
Akdağ	3
Akhisar Geyve	1
Akköy	6
Aksaray	1
Akyörük	1
Alacahan	4
Alaiye	1
Amik	4
Anapa	5
Antakya	1
Araç	2
Arhova	4

Atak	2
Atina	1
Avenye/Avinye	4
Baamed	1
Bakras	2
Balat	2
Balibey	2
Balyanbolu	1
Basadsahun	1
Basra	2
Batun	1
Bayburt	4
Bayezid	1
Belbis	2
Belviran	2
Berretü'lZarrat	5
Besni	1
Beyrut	5
Beyşehir	1
Bor	1
Borlos	2
Bozok	1
Bozok Sorgunu	1
Bozulus	1
Bozüyük	1
Bumbuç	2
Bursa İnegöl	1
Cebel-i Aclun	1
Celeb	1
Cidde	1
Cizre	1
Çakırca	1
Çemişkezek	1
Çerkeş	1
Çıldır	3
Çine	4
Çorum	1
Çölabad	2
Çöreki	3
Çubukabad	1
Darende	2
Derguş	2
Develi	1
Dilvan	1
Divriği	1

Durgut	2
Düşenbe	2
Eboniç/Ebotiç	3
Ebulhayr	2
Ebyar	1
Eğirdir	1
Eğrigöz	2
Ekradlık	4
Eleşkird	1
Elvah	1
Erbil	1
Ercis	1
Erdek	1
Ergani	3
Eriha	2
Ermenek	1
Erzurum	3
Esen/Esin	1
Eskiil	2
Esyut	1
Eveyüzü	1
Ezidhan	2
Ezine	3
Finike	2
Geniler	1
Gerdus/Kerdus	1
Gerede	1
Gereseler	1
Gerger	3
Ginebolu/Ginolu	2
Ginler	1
Gireselenti	2
Göhlisar Hamid	2
Gölpazarı Bursa	1
Gönbe	1
Hacı Bektaş	1
Hacı Hamza	1
Hadim	1
Hangah	1
Han-ı Yunus	2
Hani Veceska	1
HasmanülEkrad	1
Hates	1
Havza	1
Hayfa	1

Hınıs	1
Hume	1
Ilıca Saruhan	2
Irak	1
Isparta	1
İbradı	7
İdlib	2
İncir Pazarı	4
İnebolu	1
İnegöl Bursa	1
İskenderiye	2
İskenderun	3
İstanbul	92
Kağızman	1
Kahta	4
Kalattül Murakıp	3
Kalkanlı	3
Kara Abalı	1
Karahisar Teke	2
Karahisar-1 Şarki	2
Kara İskele	1
Karaman	3
Karataş	1
Kars	2
Kars Zülkadrin	3
Kastamonu	1
Kaş	3
Kaş Saruhan	1
Katasaray	2
Kavak	2
Kavkas	2
Kayı	1
Kayum/Feyum	2
Kemer Hamid	1
Kerkük	5
Kestel	1
Kevegara(?)	1
Kızılbat	1
Kızılhisar	4
Kızılkaya	2
Kilis	5
Koçhisar	2
Koyulhisar	2
Köşk	3
Kula	2

Kulpazarı Bursa	1
Kuşaklı	1
Kürre-i Selenti	1
Lazkiye	3
LazkiyetülArab	1
Mahalle-i Ebi Ali	2
Malatya	3
Malazgird	2
Mamuriye	1
Manavgat	3
Manzuk	1
Marmaracık	3
Mendice	1
Mengen	1
Menof	1
Menşime	2
Merzifon	1
MiratülMısrin	1
Mucur	1
Muhacirin Mektube	1
Murtazaabad	2
Musul	3
Nevahi-i Alaiye	1
Nevşehir	1
Nif	2
Niğde	1
Nizip	1
Of	3
Ortakçı	1
Ortapare	1
Osmancık	1
Pasin	1
Pernaz/Pürnaz	4
Reşid	1
Rize	5
Saad-ı Zarşad	1
Safad	1
Safdan	1
Sanyo/Senyo	1
Sarı Kavak	1
Sarıçam	2
Sayda	3
Saydak	1
Saz	3
Seferihisar Çeşme	1

Seker	2
Sekmanlı	2
Selenti	1
Sermin	3
Seydi	1
Seydişehir	1
Silifke	2
Sinanlı	5
Sinop	1
Sis	4
Sivas	1
Soğancık	1
Soğucak	2
Somuncuk	1
Sonya	2
Suruç	1
Suyuf	1
Şakk-ı Sani	1
Şavşat	1
Şehr-i Zor	4
Şeyh	4
Şonkil	1
Şuhut	3
Tabanlı	1
Tahtahay	1
TahtahayMenşiye	1
Taraklıborlu	1
Taşabad	3
Taşeli	5
Taşköprü	1
Telafer	1
Telbesime	3
Timurcu	1
Tizmend	2
Trabzon Sürmene	6
Tural	1
Tuzla	1
Türkmen Celep	1
Uluborlu	2
Uşak	1
Üzümlü	2
Van	3
Vescebe	4
Viranşehir	1
Yabalı	1

Yağmurderesi	2
Yavebolu	3
Yedi Divan	5
Yeniil	2
Yenişehir Aydın	2
Yorgan Ankara	1
Yüzdepan/Buzdepan	2
Zamanti	1
Zarbet	1
Zarşad	1
Zenkabad	1
Zeyni	1

Defter incelendiğinde bazı kazalara görevlendirme ve tayin yoluyla atama yapıldığını görmekteyiz. Bu atamalar kimi zaman İstanbul'dan Anadolu'daki kazalara yapılır. Kimi zaman ise Anadolu kazalarının birbiri arasında yapılan atamaları içerir. Yukarıdaki tabloda görevlendirme ve tayin yoluyla atama yapılan kazaların hüküm sayıları verilmiştir. Yapılan atamalar İmparatorluğun sınırlarının genişlemesine paralel olarak artsa da medrese sistemindeki bozulmasıyla birlikte niteliksiz kişilerin kazalara gönderilmesiyle yeni sorunların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Özellikle ataması yapılan kadının ya da mutasarrıfın kaza halkına adil davranmayışı halkın tepkisi, şikâyeti bazen de isyanlarına sebebiyet vermiştir. Halkın bu şikâyetleri de yine ruznamçe defterlerinde arzlar ve şikayetler kısmında karşımıza çıkmıştır. Bu defterde toplam 252 kazada görevlendirme yoluyla atama yapılmıştır. Bunlardan 60 tanesi İstanbul medreselerinden Anadolu kazalarına yapılan atamaları içerir.

Defter genel itibarıyla kadılar ve mutasarrıflar olmak üzere iki temel üzerine oturmuş bulunmaktadır. 85. varağa kadar olan kısımda görev süresi dolan kadı ve mutasarrıfın yerine dışarıdan atama yapılırken, 85. varaktan sonra görev süresi dolan kadı ve mutasarrıfın yerine kazayı bilen eski kazaskerlerden birisi muvakkit olarak atanmıştır. Bu durum ise ilmiye sınıfının eğitilmiş ve yetişmiş kişiden faydalanma isteğinin göstergesidir.

3.2. H. 1245-1246 (M. 1829-1830-1831) Tarihli Anadolu Kazasker Ruznamçe Defterine Göre İlmiye Bürokrasisinde Atama, Azil, Terfi ve Hisse Devirleri

İlmiye silkinde yapılan atamalar, aziller, terfiler ve hisse devirleri belirli usullere göre yapılmıştır. Defterin içerik özellikleri dikkate alındığında hükümlerin belirli konular üzerinde yoğunlaştığını görmekteyiz. Bu konular genel olarak şu başlıklar altında ele alınmıştır;

1. Genel Hükümler (fermanlar, arzlar)
2. Görev süreleri biten ya da vefat eden kadı ve muvakkitlerin yerine görevlendirme
3. Görev süreleri biten ya da vefat eden mutasarrıfların yerine muvakkitlerin görevlendirilmesi
4. Görev süresi biten mutasarrıfa/muvakkite ek süre verilmesi
5. Kadılık rütbesinin korunmasına ve artırılmasına dair hükümler
6. Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı görev süresi uzatılan kişinin tekrar ek süre alması. Bu süre bitince de muvakkitin görev alması
7. Kaza mutasarrıfının/kadısının/muvakkitin başka kazaya nakli
8. Kaza muvakkitinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibar edilmesi
9. Kaza muvakkitinin rütbesinin belirlenmesine dair inceleme yapılması
10. Mutasarrıflık hisse devir talebi, bölüştürme
11. Ölümden dolayı mutasarrıflık görev devri

3.3. Defterdeki Hüküm Örnekleri

3.3.1. Genel Hükümler (fermanlar, arzlar)

Çalışmamıza kaynaklık eden defter tıpkı kendisinden önce yazılmış Ruznamçe defterleri gibi ilk sayfalarında kadılara ve müderrislere ait fermanlar ve arzlar içeriyor. Ruznamçe defterlerinde kalıplaşmış bir diplomatik dil kullanılmıştır. Örneğin çoğu belgede “*Ber-vefk-i takrir tevcih buyurula*”,²¹⁴ “*Ber-vech-i istid’â tevcihbuyurula*”, “*tevcih buyurula*”, “*ol-babda emr ü irade hazret-i men-lühü’l-emrindir*”,²¹⁵ ya da yazıldığı tarihe göre değişmekler beraber “*fi’lyevmi’t-tâsi’min muharremü’l haram sene sitte ve erba’in ve mieteyn ve elf*”²¹⁶ gibi ifadeler sıkça zikredilir. Biz bu ifadelere göre hükmün kim tarafından yazıldığı yanı sıra hükmün atama mı azil mi olduğunu ve kaç tarihinde yazıldığını anlıyoruz. Örneğin defterde yer alan şu hüküm;

Göhlisar-ı Hamid, Ilgın, Reha, Basra, Huma, Ginler, Behesni, Kürre-i Selenti, Ginolu, Karahisar Teke, Kuruçay, İbradı, Çakırca, Kaş kazalarının mutasarrıf ve muvakkitlerinin eski rütbeleriyle mutasarrıf olmalarına ve bu kazaların bu durumdan sonra rütbelelerinin artırılmasına dair bir fermandır.

²¹⁴ AKR, nr.64, s.1,h.1; H.1246/M.1831

²¹⁵ AKR, nr.64, s.2,h.1; H.1245/M.1829

²¹⁶ AKR, nr.64, s.2,h.5; H.1245/M.1829

Teke Kazaları sâdise rütbesi ve İbradı ve Çakırca Kazaları sâmine rütbesiyle tevcih olunmak üzere ruznâmçe-i kuzâta sebt ve kayd olunmak bâbında emr-i şerifim sudûrunu sen ki mevlâna-yı müşârünileyhsin memhûr-ı i'lâm ve bi'l fi'il şeyhü'lislâm müftiyü'l en'âm olan a'lemü'l'ulemâi'l mütebahhirin efzalü'lfuzala-i müteverri'in Yesnicizâde Mevlânâ es-Seyyid Abdülvahhab ademallahu te'âlâ fezâ'ile hu dahî işâret etmeleriyle mucibince 'amel eylemek emrim olmuşdur buyurdum ki sâdır olan fermân-ı celilü'l kadrîm mevlânâ-yı müşârûnileyhin işâretleri ve sen ki mevlânâ-yı müşârünileyhsin memhûr-ı i'lâmın muciblerince bir minvâl-i muharrer ruznamçe-i kuzâta kayd ve sebt eyleyüb mazmun-ı emr-i şerifimle 'amel olasın şöyle bilesin 'alamet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'lyevmi't-tâsi'min muharremü'l haram sene sitte ve erba'in ve mieteyn ve elf Kostantiniyyetü'l Mahrûse²¹⁷

Hükmün sonunda yer alan “*memhûr-ı i'lâm*” “*Yesnicizâde Mevlânâ es-Seyyid Abdülvahhab ademallahu te'âlâ fezâ'ile hu dahî işâret etmeleriyle*” “*fermân-ı celilü'l kadrîm*” ifadelerinden bu hükmün bir ferman olduğunu ve kazaskerin ilamı üzerine şeyhülislamın işaretiyle kazaların rütbelerinin arttırılması ve deftere kaydedilmesini anlıyoruz. Ayrıca hükünde geçen ifadeden de anlıyoruz ki dönemin şeyhülislamı Yesnicizâde Mevlânâ es-Seyyid Abdülvahhab'tır.

Defterde sıkça zikredilen rütbelere çoğunlukla kadılık ve mutasarrıflık makamları için kullanılıyor. Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatını anlamamız hususunda önem arzeden bu rütbelere her yüzyılda değişime uğrayarak kazaların önemini nitelemiştir. Kimi kadılar daha yüksek rütbeli kazaya atanmak istemiş ve bu arzularını kazaskere sunmuşlardır. Kadılar atandıkları kazanın rütbe-i ehemmiyetine göre yevmiye alırlardı. İmparatorluğun sınırlarının genişlemesiyle yeni kazalar oluşmuş ve buralara yeni kadılar atanmaları yapılmıştır. Bu yüzden rütbe piramidinin en geniş halkasını en düşük rütbedeki kadılar oluşturuyordu. Çünkü kimi kazalara yeni mezun kadılar düşük akçeyle gönderiliyorlardı. Osmanlı teşkilatının bozulmasıyla bu sistemde de aksaklıklar yaşanmıştır. Anadolu kadılıklarının XVII. yüzyıldaki rütbeleri bu şekilde olmakla beraber XVIII. yüzyılın belli bir döneminden sonra bazı değişikliklere gidilmiş ve kimi rütbelere kaldırılarak yeni bir düzenlemeye gidilmiştir. Aşağıdaki tabloda Anadolu kadılıklarının XVII. yüzyıldan XIX. yüzyıla kadar geçirdiği değişim gösterilmektedir.

²¹⁷ AKR,nr.64, s.2,h.5; H.1245/M.1829

Tablo 3.5. Anadolu Kadılık Rütbelerinin XVII. yüzyıldan XIX. yüzyıla Kadar Gösterdiği Değişim²¹⁸

	XVII. YÜZYIL KADI RÜTBELERİ	XVIII. ve XIX. YÜZYILLAR KADI RÜTBELERİ
1	Sitte-i Âliye	Sitte
2	Mûsıla ilâ-Sitte-i Âliye	Mûsıla
3	Sânî	Sâniye
4	Karîb-i Sânî	-
5	Sâlise	Sâlise
6	Râbia	Râbia
7	Hâmise	Hâmise
8	Sâdise	Sâdise
9	Sâbia	Sâbia
10	Sâmine	Sâmine
11	Tâsia	Tâsia
12	Âşire	-
13	Hâdî-aşer	-
14	İsnâ-aşer	-
15	Sâlis –aşer	-

Bu tabloda Anadolu kadılıklarının 15 farklı rütbeye ayrılmıştır. En yüksek rütbeli kazaların “Sitte-i Âliye”, ikincilerin “Mûsıla ilâ-Sitte-i Âliye” ve bundan sonra sırasıyla Arapça sıra sayısı anlamına gelen ikinci, ikinciye yakın, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu, onuncu, on birinci, on ikinci ve on üçüncü şekilde adlandırıldığını görmekteyiz.²¹⁹

Bir diğer ayrıntı hükümde geçen tarih hükmün sonundan yerel olarak “*tahriren fi'l yevmi 't-tâsi 'min muharremü 'l haram sene sitte ve erba 'in ve mieteyn ve elf*” şeklinde gün, ay, yıl tamamen Arapça yazılmıştır. Bazı kazasker ruzmançelerinde atamalar genellikle ayın ilk gününde yapılırken elimizdeki defterde buna pek itibar edilmediğini ve ayın farklı günlerinde atamalar yapıldığını da görüyoruz.

²¹⁸ Ercan Alan, XII. yüzyıl Anadolu Kadılıkları ve Rütbeleri, **Tarih Dergisi**, Cilt 1, Sayı 67, 2018, 67.

²¹⁹ Alan, **a.g.m** 64.

3.3.2. Görev Süreleri Biten ya da Vefat Eden Kadı ve Muvakkitlerin Yerine Görevlendirme

قرصکار شخصی اسمعیل غایت شهر آتیدن بقیة درت آی و موفندی مولی الدین
والید محمد نوبین البیضا آی زماندر بعد انصرف دفع و دیگر موفندی نوری
آخر قضا بقیة نقل اول منقله بری با تاسعد زارشا و منصرف فیکن بالافتضا
نقذی لازم کلان نزلوار غنا بیت شهر یاری مولانا مصطفى نایب بن مولی الدین
مرشدن و عمیر بیک شرف انتسابنه بنا حقه سادرتبه تی اعتباریه
توجیه اولنوب بعد حلول وقتہ رتبه مرقومه ایله ایچنئی آی منصرف
اولوب بقیة مدت عرفیه من قضا آی اخرون تکمیل ایملک رجا سنه
بعد العرض صدقه بیورلدی

Kızılhisar Kadısı İsmail gayet şehr-i atiden nasb dört ay muvakkitleri Veliyüddin Velid Mehmed Teyfik altışar ay zamanların ba'de t-tasarruf ref' ve diğer muvakkiti Nuri aher kazaya nakl olunmağla yeri ba tasi 'Zarşad mutasarrıfı iken bi'l iktizânefyi lazım gelen sezâvâr gayet şehr-i Mevlana Mustafa Sabit bin Veliyüddin Mar'aşî'den dâ'ile-rinin şeref-i intisabına binâ'en hakkında sâdisе rütbesi i'tibariyle tevcih olunub ba'de hulûl vakte rütbe-i merkûme ile ancak altı ay mutasarrıf olub bakiye-i müddet-i örfiye-sin kazâ-yı aherden tekmîl eylemek ricasına ba'de'l arz sadaka buyruldu.²²⁰

Kaza kadısının görev süresinin bitmesi, muvakkitin ise başka bir yere görevlendirilmesi nedeniyle Zarşad eski mutasarrıfının görevlendirilmesi ile alakalı olan bu hü-kümde Zarşad mutasarrıfının sadise rütbesiyle atanmasını buyrulmaktadır.

3.3.3. Görev Süreleri Biten ya da Vefat Eden Mutasarrıfların Yerine Muvakkitlerin Görevlendirilmesi

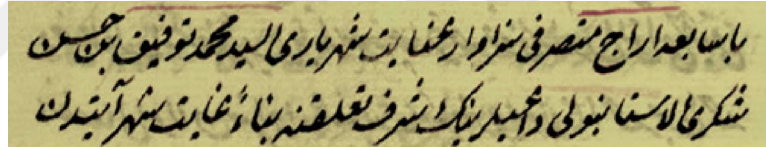
سیدی شهری منصرف محمد غایت شهر آتیدن اوچ آی توفیقده رفع ویری بازا
موفندی اولدیغی شیخ بکر اسبق روزنا حجه سنه مقید منوار غنا بیت
شهر یاری مولانا ابراهیم اویم بن اسمعیل الاستانبولی و عمیر بینه
بر توجیه اسبق ایضا اولنوب سنه آتیه محمد کرامی غره سندن ایچنئی
النئی آی منصرف اولوب بقیة مدت عرفیه من قضا آی اخرون تکمیل ایملک رجا سنه
بعد العرض صدقه بیورلدی

²²⁰ AKR, nr.64, s.59,h.3; H.1246/M.1831

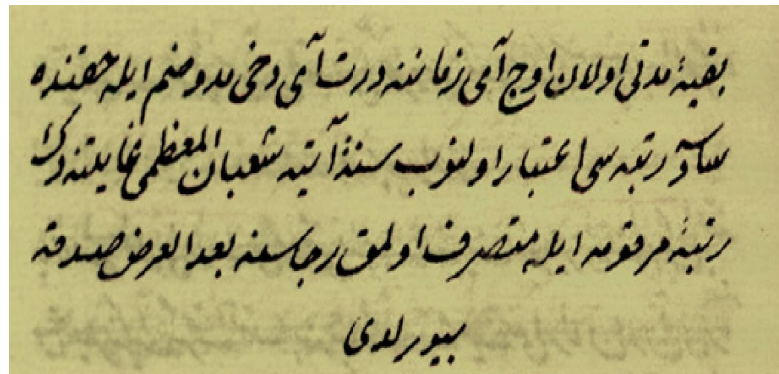
Seydişehir Mutasarrıfı Mehmed gayet şehri atiden üç ay tevkiyetle ref' ve yeri (...) muvakkiti olduğu kazasker-i esbak ruznamçesinde mukayyid sezâvârgayet şehriyârî Mevlana İbrahim Edhem bin İsmail İstanbulî dâ'îlerine bir tevcih-i esbak ifâ olunub sene-i atiyeye Muharrem'ül haramı gurrelerinden ancak altı ay mutasarrıf olub bakiyesine medd-i örfiyesin kaza-yı aherden tekmil eylemek ricasına ba'de'l'arz sadaka buyruldu.²²¹

Kaza mutasarrıfının süresinin bitmesiyle eski kazasker olan kaza muvakkitinin görevlendirilmesiyle alakalı olan bu hükümde dikkate değer bir husus vardır. Şöyle ki; mutasarrıflıkla ilgili ilk ciddi değişim III. Selim zamanında olmuş sık sık görev yeri değiştirme usulünü terkedip en az üç, en fazla beş yıl görevde kalma esasını getirmiştir. Buradaki amaç; bürokratin adalet mekanizmasını etkilememesi için görev süresinin kısa tutulmasıdır. Bürokrat bölge halkıyla içli dışlı olursa, karar vermesinin güçleşeceği düşünülmüştür. Eski kazaskerin ise muvakkit olarak atanmasındaki gaye kazayı daha önce biliyor olmasıyla alakalıdır.

3.3.4. Görev Süresi Biten Mutasarrıfa/Muvakkite Ek Süre Verilmesi

باسم بعد اراج منصرفي سنواو اغنايت شهر يارمى البدي محمد توفيق حسن
شكرى الاستانبولى و محمد بن بك شرف تعلقته بنا غايت شهر آيتن

بقية مدنى اولان اوج امى زمانه درت امى دخی مدو صنم ايله حقه ده
ساد رتبه سى اعتبار اولوب سنه آيتن شعبان المعظمى غايتن درك
رتبه مرفوعه ايله منصرف اولوق رجاسنه بعد العرض صدقه
بيورلدى

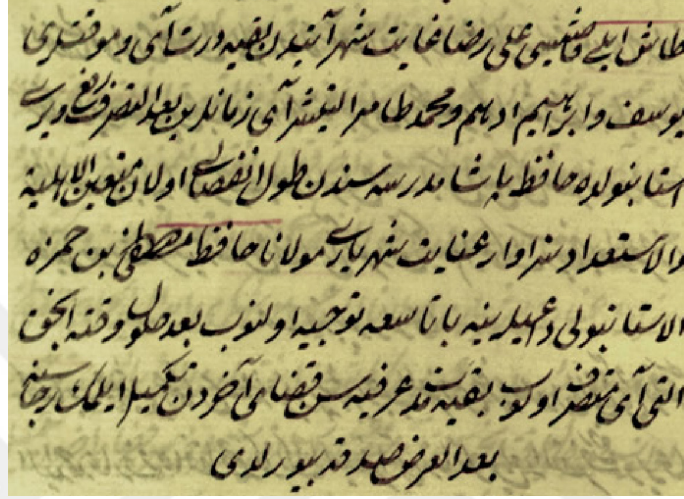
Bâsâbi'a Arac Mutasarrıfı sezâvâr-ı 'inâyet şehriyârî Es-Seyyid MehmedTevfik bin Hasan Şükrü İstanbulî dâ'îlerinin şeref-i ta'allukuna bina'en gayet şehri atiden bakiye-i müddeti olan üç ay zamanına dört ay dahî med u zam ile hakkında sâdise rütbesi i'tibâr olunub sene-i atiyeye Şa'bânü'l mu'azzama gâyetine dek rütbe-i merkûme ile mutasarrıf olmak ricasına ba'de'l'arz sadaka buyruldu.²²²

²²¹ AKR, nr.64, s.88,h.1; H.1246/M.1831

²²² AKR, nr.64, s.96,h.5; H.1246/M.1831

Görev süresi sona eren Arac kazası mutasarrıfının görevine dört ay daha eklenmesi istenmiştir. Defterde bu tür hükümleri daha çok 1246 Muharrem ayıyla birlikte görüyoruz. Buradaki amaç muvakkilerin yetkilerinden doğacak olan olumsuzlukları kırmak olabilir.

3.3.5. Müderrisin İstanbul'dan Kazaya Görevlendirilmesi

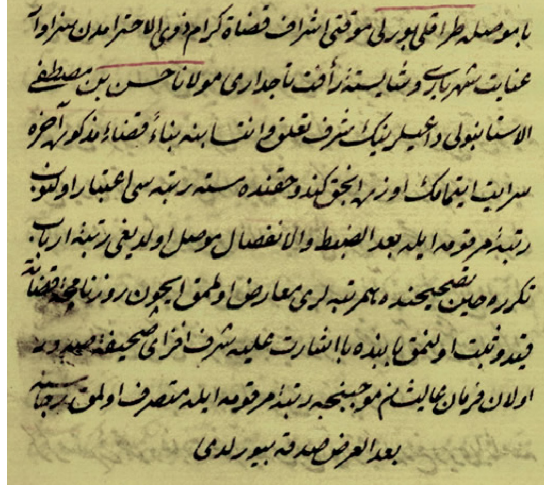

Taşili Kadısı Ali Rıza gayet şehri atiden nasba dört ay ve muvakkitleri Yusuf ve İbrahim Edhem ve Mehmed Tamer altışar ay zamanların ba'de t-tasarruf ref' ve yeri İstanbul'da Hafız Paşa Medresesi'nden tül-i infisâli olan müte'ayyinü'l ehliyeteye ve listi'dâd sezâvâr-ı 'inâyet-i şehriyârî Mevlânâ Hafız Mustafa bin Hamza İstanbulî dâ'ilerine tevcih olunub ba'de hulûl vakte ancak altı ay mutasarrıf olub bakiye-i müddet örfiyenin kazâ-yı aherden tekmil eylemek ricâsına ba'de l' arz sadaka buyruldu²²³

Kaza kadısının ve muvakkitlerinin görev sürelerinin bitmesi üzerine yerlerine İstanbul'da Hafız Paşa Medresesi'nden bir müderrisin görevlendirilmesiyle alakalı olan bu hükümde ise "sadaka buyruldu" ifadesi tevcih işleminin yapıldığını bildirmektedir.

²²³ AKR, nr.64, s.63,h.8; H.1246/M.1831

3.3.6. Kaza Muvakkitinin Görev Süresi Bitmeden Rütbesinin Artırılması

*Bâ mûsile Taraklıborlu muvakkiti eşrâf-ı kuzât-ı kirâmzevi`l ihtiramdan sezâvâr-ı 'inâ-yet-i şehriyârî ve şâyeste-i re'fet-i tâcdârî Mevlana Hasan bin Mustafa İstanbulî dâ'ilerinin şeref-i ta'alluk ve intisabına binâ'en kazâ-yı mezkûre ahere sirayet itmek üzere ancak kendü hakkında sitte rütbesi i'tibâr olunub rütbe-i merkûme ile ba'de`z-zabt ve`l infisâl muvassal olduğu rütbe-i erbâb-ı tekerrüre hîn-i tashihinde hem rütbeler mu'âriz olmamak için ruznamçe-i kuzatına kayd ve sebt olunmak bâbında bâ işâret-i 'aliyye şeref eفزâ-yı sahife-i sudûr olan fermân-ı alişânım mûcebince rütbe-i merkûme ile mutasarrıf olmak ricâsına ba'de`l'arz sadaka buyruldu.*²²⁴

Bu hükümde ise Taraklıborlu muvakkiti Mevlana Hasan bin Mustafa İstanbulî'nin görev süresi bitmeden rütbesinin arttırılıp ruznamçe defterine kayıt edilmesi tevcih edilmektedir. Hükümde geçen *ferman-ı alişânım* ifadesinden de anlaşılacağı üzere hüküm padişah iradesidir.

²²⁴ AKR, nr.64, s.93,h.4; H.1246/M.1831

3.3.7. Mutasarrıflık Hisse Devir Talebi - Bölüştürme

دوستو غنائو عظمو فتو مرحمتو ولى النعم كثير اللطف والكرم افندم
سلطانم طلال بقاه افندم حضرت نوري دولت و اقبال ابدى و اهدت
واجلال سرمدى ايله صباغ اولسون عرضحال عبده و عبيد بدير كه اشيو
سلسله جليله هم مبارك قلم دوستر بيله موصلة سليمانيه رتبة سنه
لطفاً و كرامتاً حركت بيور بيله ايشالي مشكوه ساينه و احوال حضرت
شرفنا هبده حسب القدر مولو بيله بكام اوله جفتم نارنجون ضبط
ايتك اوزنك بروجه معيشت سدس حصه سنه مصروف اولدوغم آنچه
شهر بولى تفاسى ملازميندن او علم ايله حضرت و اعملرينه ينه
بروجه معيشت موقفاً توجيبه واحسن بيورلوق بابنده اشارت عليه
باسه ايشاره لرى ارزان بيورلوق و باسمى عرضحال و اعيانه هم تقديرينه
اجتناف قندي مراحم عليه ولى النعمانه اردن مرجع و منصرف عدركه
استدعائى بنده كانه مساعده سنيه لرى تسويج بيورلوق بابنده
امرو فرمان و مرحمت واحسان دوستو غنائو عظمو فتو مرحمتو

ولى النعم عظيم الجود و الهيم افندم سلطانم نال مايمتناه افندم حضرت نوري
السد محمد اسد
نورادى مصطفى
احدى اراده
روجه اسدنا و حقه بيور بيله

Devletlü'inâyetlü'atüfetlü merhametlü veliyü'n-ni'am kesirü'l latifül kerem efendim sultanım tâl-i bigâh efendimiz hazretleri devlet u ikbâl-i ebedî ve übbehet ve iclâl-i sermedi ile sağ olsun 'arzuhâl-i 'abd-i dâ'îleridir ki işbu silsile-i celilede mübârek kalem-i devletleriyle musula-i süleymâniye rütbesine lütfen ve keremen hareket buyurmalarıyla emsali misüllü sâye-i merâhimvâye-i hazret-i şehin şâhîde hasbe'l kader mevleviyetle bekâm olacağım tarihden zabt etmek üzere bervech-i ma'îşet südüs hissesine mutasarrıf olduğum Akçeşehir Bolu Kazası'nı mülâzımından oğlum es-Seyyid Mustafa İzzet dâ'îlerine ber vech-i ma'îşet muvakkaten tevcih ve ihsân buyrulmak bâbında işâret-i 'aliyye bi emri'l beşâreleri erzân buyrulmak ricâsı'arzuhâl ve a'yânem takdimine ictisâr kılındı. Merâhim-i 'aliyye veliyyü'n-ne'mânelerinden mercû ve muttazırımıdır ki istid'â-yı bendegâneme müsâ'ade-i seniyyeleri tevzi' buyrulmak bâbında 'emr u fer-mân ve merhamet ve ihsân devletlü'inâyetlü'atüfetli merhametlü veliyü'n-ni'm-i 'amîm es-sucûd ve'l himem efendim sultanım nâl-i mayetemenna efendim hazretlerininidir.

Akçaşehir Bolu Kazası'nda musıla-i süleymaniye rütbesine lütfen ve keremen hareket buyurmalarıyla südüs hissesine mutasarrıf olan es-Seyyid Mehmed Eşref Tokadî Mustafa Efendizâde kendisinden sonra kazanın oğlu es-Seyyid Mustafa İzzet'e ber vech-i ma'îşet olarak verilmesini talep etmektedir. Defterde bu minvalde değerlendirilecek birçok hüküm yer almaktadır. Kaza kadıları, müderrisleri ya da mutasarrıfları hisse devir işlemlerinde kendilerinden sonra hisselerini çocuklarına ber vech-i ma'îşet olarak verilmesini isteyen arzlar kaleme almışlardır. Bu silsile babadan oğula geçerken aynı zamanda deneyimsiz hatta eğitimsiz kişilerin müderris, kadı ya da mutasarrıf olmasına neden olmuştur.

3.3.8. Kaza Kadısı ve Muvakkitlerin Görev Sürelerinin Bitmesi Yerine Birinin Atanması

دیار مصریه دن منزله کادیمی السیدیحی سنیہ آتیہ محرم اکرامی خیر سندن ستین
کامتین وموقدی علی واحمد مینف دن ایکیش ای زمانین بعد الترفیع
دیبری با حامه البویج قنیه سین اوزرندن بقوله خود وراولان سزاوار غایت شکر
و سناب نرافت تاجداری سوزا و حاجی حافظ محمد غزنت بن ابراهیم استانبول
داعیدر نه باننده توجیه والنوب الحاحول و قده توابع قدیم سید سندن کامتین
متصرفه و لوق رجاسه بعد العرض صدقه میوردی

Diyar-ı Mısriye'den Menzile Kadısı es-Seyyid Yahya sene-i atıye Muharremü'l Haramı gurrasinden seneteyn-i kâmileteyn ve muvakkitleri Ali ve Ahmed Münîf on ikişer ay zamanların ba'de't-tasarruf ref' ve yeri bâ hamse Ebûtîc kadısıyken üzerinden ref'le mağdur olan sezâvâr gayet şehriyârî ve şâyeste-i re'f ettâcdârî Mevlânâ du'âcı Hafız Mehmed İzzet bin İbrahim İstanbulî dâ'ilerine bâ sâlise tevcih olunub ba'de hulûl vakte tevâbi'-i kadîmesiyle seneteyn-i kâmileteyn mutasarrıf olmak ricasına ba'de'l'arz sadaka buyruldu.²²⁶

Mısır ile ilgili hükümler genellikle "Diyar-ı Mısriye" ifadeleriyle başlamıştır. Bu hükümde Menzile Kadısı es-Seyyid Yahya ve muvakkitleri Ali ve Ahmed Münîf'in gö-

²²⁵ AKR, nr.64, s.1,h.5; H.1245/M.1829

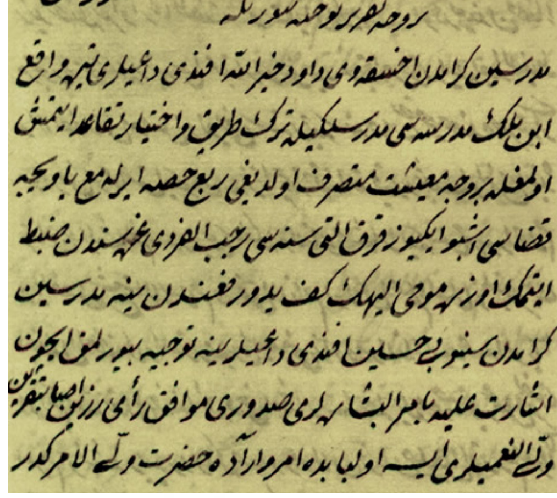
²²⁶ AKR, nr.64, s.157,h.1; H.1245/M.1829

rev sürelerinin bitmesiyle yerlerine Ebûtiç kadısı Hafız Mehmed İzzet bin İbrahim İstanbulî 'nin atanmasının uygun olduğunu tevcih edilmektedir.

Mısır'ın Osmanlı topraklarına dahil olmasıyla Osmanlı Devleti, çok uzaktaki bir eyalet olan Mısır için ayrı bir kalem oluşturmuştu. Mısır'daki kadı atamalarıyla Anadolu Kazaskerliği ilgilenmiştir. Atamalar Anadolu Kazaskeri tarafından yapıldığı için kayıtları Anadolu Kazaskerliği bünyesindeki Mısır Ruznamçe kaleminde tutulurdu ve Anadolu Kazasker Ruznamçe Defterlerinde kayıtlıdır. Bazı defterlerde ilk kısım kadı, ikinci kısım müderris atamalarından oluşuyorken; bazılarında kadı, müderris ve mülazemet kayıtları görülmektedir.²²⁷ Çalışmamıza kaynaklık eden defterin 161.sayfasına kadar Anadolu hükümleri yer almıştır. 161. Sayfada kazasker mührünü vurmuş ve bir sayfa boş bırakarak Mısır eyaleti ile ilgili hükümleri kaleme almıştır. Mısır hükümleri 1245 Şevval tarihiyle sayfa 162'den başlar ve defter sonuna kadar devam eder. Mısır hükümlerinin hepsi 1245 yılında yapılan atama ve azilleri kapsar. Defterde Mısır ile ilgili toplam 68 tane hüküm yer almaktadır. Bu hükümler genellikle kaza kadısının ve muvakkitin görev sürelerinin dolmasıyla yerlerine yeniden atama yapılmasıyla alakalıdır. Mısırdaki görev yapan kadıların görev süreleri genellikle 24 ayla sınırlıdır. 24 ay sürenin olması merkezden uzak bir eyalet olmasıyla alakalıdır. Zira Anadolu kadıları için bu süre 20 ay ile sınırlıdır. Mısır hükümleri için ayrıca bölüm ayrılması ve bütün hükümlerin bir arada olması Osmanlı Devleti'nin Mısır'a ayrı bir önem verdiğinin ve yönetim olarak da oranın ayrı değerlendirildiğinin göstergesidir. Tıpkı Anadolu hükümlerinde olduğu gibi kaza isimleri sayfa kenarına yazılmıştır. Dikkat çeken bir diğer husus ise tıpkı Anadolu hükümlerinde olduğu gibi görev süresi dolan mutasarrıfın yerine herhangi bir kazanın eski kazaskeri muvakkit olarak atanmaktadır. Kadı atamalarında ise kimi hükümlerde bir kazaya Mısır'ın diğer kazalarında görev yapan kadı atanırken kimi hükümlerde ise kadı İstanbul medreselerinden atanmaktadır.

²²⁷ Ük,14.

3.3.9. Müderrislikten Emekli Olan Kişinin Rub Hissenin Başkasına Devri

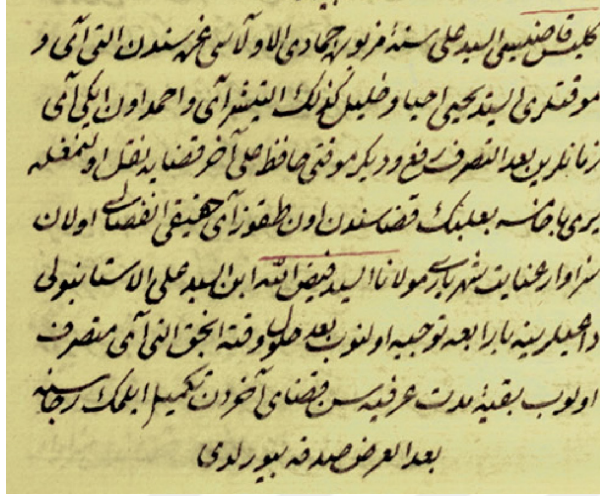
Bervech-i takrir tevcîh buyrula

Müderrisin-i kirâmdan Ahıskavî Davud Hayrullah Efendi dâ'ilerinin vâki'İbn-i Melik Müderrisi müderrisliğin terk-i tarik ve ihtiyâr-ı tekâ'üd itmiş olunmağla bervech-i ma'ışet mutasarrıf olduğu rub' hisse İrlemaa Yaviçe Kazası işbu iki yüz kırk altı beş senesi Recebü'l Ferdi guresinden zabt itmek üzere mümaileyhin keff-i yed ve ref'inden yine müderrisin-i kirâmdan Sinobi Hüseyin Efendi dâ'ilerine tevcih buyrulmak için işâret-i 'aliyye bi emr-i şânları sudûru muvafık re'y-i rezîni sâbetkarîn veliyü'n-na'mîleri ise ol`bâbda emr u irâde hazret-i veliyyü'l emrindir. ²²⁸

Bu hüküm, İbn-i Melik Medresesi müderrisliğinden emekli olan *Ahıskavî Davud Hayrullah Efendi*'nin rub hissesinin *Sinobi Hüseyin Efendi*'ye devrini açıklamıştır. Bu hükümde ve defterdeki diğer hükümlerde de geçen hisse devir ifadelerini (rub, nıfs ve sülûf) birçok hükümde görmekteyiz. İslam miras hukukuna göre şekillenen Osmanlı miras hukukunda önem arz eden bu ifadeler yarım hisse (nısf), üçte bir hisse (sülûs) ve dörtte bir (rub) hisselerine karşılık gelmektedir.

²²⁸ AKR, nr.64, s.8,h.4; H.1246/M.1829

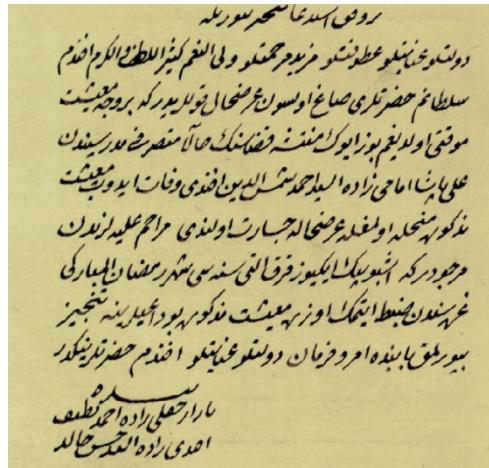
3.3.10. Kaza Muvakkitlerinin Görev Sürelerinin Dolması Nedeniyle Yerlerine Atama Yapılması

Kilis Kadısı es-Seyyid Ali sene-i mezbûre Cemaziyel ulâsı guresinden altı ay ve muvakkitleri es-Seyyid Yahya ihyâ ve Halil kezalik altışar ay Ahmed on iki ay zamanların ba'de t-tasarruf ref' ve diğher muvakkiti Hafız Ali aher kazâya nakl olunmağla yeri bâ hamse Ba'alibey Kazâsından on dokuz ay hakiki infisâli olan sezâvâr-ı 'inâyet-i şehriyârî Mevlânâ es-Seyyidâ Feyzullah ibni es-Seyyid Ali İstanbulî dâ'ilerine bâ râbi'â tevcih olunub ba'de hulûl vakte ancak altı ay mutasarrıf olub bakiye-i müddet-i 'örfiyesin kazâ-yı aherden tekmil eylemek ricasına ba'de l'arz-ı sadaka buyruldu.²²⁹

Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine Balibey Kazasından atama yapılmasını içermektedir.

3.3.11. Kaza Mutasarrıfının Vefat Etmesi Nedeniyle Muvakkittin Mutasarrıflık Talebi

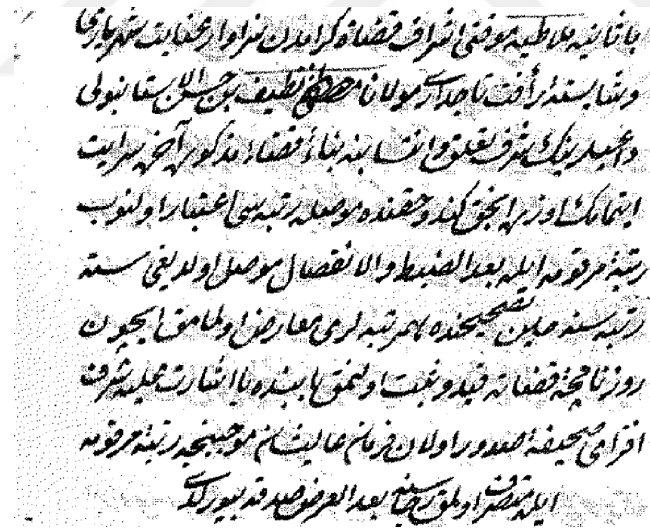
²²⁹ AKR, nr.64, s.36,h.4; H.1246/M.1831

Devletlü'inâyetlü'atüfetlümezîd-i merhâmetlü veliyü'n-ni'm-i kesîrû'l latif ve'l kerem efendim sultanım hazretleri sağ olsun 'arzu hâl kullarıdır ki bervech-i ma'îşet muvakkiti olduğum Bozüyük Menteşe Kazası'nın hâlâ mutasarrıfı müderisinden Ali Paşa İmâmîzâde es-Seyyid Ahmed Şemseddin Efendi vefat idüp ma'îşet-i mezkûre münhal olmağla 'arzu hâlâ cesâret olundu. Merâhim-i 'aliyyelerinden mercûdur ki işbu bin iki yüz kırk altı senesi şehr-i Ramazanü'l Mübâreki gurresinden zabt itmek üzere ma'îşet-i mezkûre bu dâ'îlerine teçhiz buyrulmak bâbında 'emr u fermân devletlü'inâyetlü efendim hazretlerindir.²³⁰

Bende Pazarcıklı zâde Ahmed Nazif Ahmedizâde es-Seyyid Hasan Halid

Bozüyük Menteşe Kazası'nın muvakkiti olan Pazarcıklı zâde Ahmed Nazif Ahmedizâde es-Seyyid Hasan Halid kaza mutasarrıfı Ali Paşa İmâmîzâde es-Seyyid Ahmed Şemseddin Efendi'nin vefat etmesinden dolayı boşalan kadroya mutasarrıf olmayı talep etmektedir.

3.3.12. Kaza Muvakkitinin Rütbesinin Belirlenmesine Dair İnceleme Yapılmasının Ardından Ayrılmadan Hemen Önce Rütbesinin Artırılması

بانتانہ عدا طیبہ موقوفی اشرف قضائہ کراہان نراوا ارغنداب شہر ہا
و شایستہ رانت نا جہد کرا مولانا مصطفیٰ علیف بن حسن استانبولی
و عمید ریاست شرفیافتی انتابہ بناء قضائہ مذکور اخیرہ سرایت
ایتماما کرا وزیرہ بحق کذا و تصدیرہ موصلاہ رتبہ ہی اعتبارا اولیوب
رتبہ مرفوضہ الیہ بعد الصبیط والا انفصال موصول اولدیغی سستہ
رتبہ سستہ علین تصحیح کذا ہا مہر تہ لری معارف اولیامق ایچگون
روز نا حجتہ قضائہ قید و غبت اولمق ایستہ ہا اشاعت عملیہ شرف
افراقی صحیفہ تصدیر اولان فریام عالیستیم موصیجہ رتبہ مرفوضہ
ایلا تصدیر اولمق سستہ بعد العرض صدقہ بیور کذا

Bâsâniye Malatya muvakkiti eşrâf-ı kuzât-ı kirâmdan sezâvâr-ı 'inâyet-i şehriyârî ve şâyeste-i re'fet-i tâcdârî Mevlânâ Mustafa Nazif bin Hasan İstanbulî dâ'ilerinin şeref-i ta'alluk ve intisabına binâ'en kaza-i mezkûre ahire sirâyet itmek üzere ancak kendü hakkında musıla rütbesi i'tibâr olunub rütbe-i merkûme ile ba'de'z-zabt ve'l infisâl muvassıl olduğu sitte rütbesine hîn-i tashihinde hem rütbeleri mu'ârız olmamak için ruznamçe-i kuzâta kayd ve şetb olunmak bâbında bâ işâret-i 'aliyye şeref ezfâ-yı sahife-i sudur olan fermân-ı alişânım mücebince rütbe-i merkûme ile mutasarrıf ol-

²³⁰ AKR, nr.64, s.12,h.4; H.1245/M.1829

mak ricasına ba'de'l arz sadaka buyruldu. ²³¹

Hükümde kaza muvakkiti olan Mevlânâ Mustafa Nazif bin Hasan İstanbulî 'nin rütbesinin belirlenmesine dair inceleme yapılmasını ardından kazadan ayrılmadan hemen önce rütbesinin artırılıp ruznamçe defterine kaydedilmesini tevcih edilmektedir.

²³¹ AKR, nr.64, s.128,h.6; H.1246/M.1831

SONUÇ

XIX. yüzyıl Osmanlı Devleti açısından içinde bulunduğu asır ile yüzleşme ve böylece eksik yönlerine çözüm yolları arama yüzyılı olmuştur. Bu yüzyıldaki eksiklikleri ve bozulmayı fark ederek önlem alan III. Selim ve II. Mahmut, dönemin çok önemli reform hareketlerine imza atmışlardır. Özellikle II. Mahmut, Osmanlı Devletinin ömrünü uzatmak ve eski ihtişamına kavuşturmak için birçok alanda yenilik yapmıştır.

Çalışmamıza kaynaklık eden 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defteri ise II. Mahmut'un yaptığı bu ıslahatlar neticesinde ilmiye bürokrasisinin geçirdiği değişimin bir yansımasıdır. Ruznamçe defterleri genel itibariyle Osmanlı ilmiye bürokrasisinin işleyişini ve taşra teşkilatının yapısını anlatan en önemli yazılı belgelerimizdendir. Altı yüzyıl hüküm süren Osmanlı Devleti'nin yaşadığı savaşların ve geçirdiği toplumsal değişimlerin bir göstergesi olan bu defterler, devletin barındırdığı kaza ve eyaletlerden tutun da, ilmiye silki içinde yaşanan meslek hareketlerine kadar birçok alanda bilgi alabileceğimiz tarihi vesikalardır. Bu yüzden bu çalışmada sadece Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defteri üzerinde durulmamış, bunun yanı sıra çalışmamızın birinci bölümünde; defterin yazıldığı yıllarda yaşanmış savaş ve olaylara da dikkat çekilmiştir. Buradaki amaç; savaşlar neticesinde alınan her kazanın ya da kaybedilen her kazanın ehemmiyetinin artması ve azalmasıyla alakalıdır.

Çalışmamızın ikinci bölümündeki temel mantık ise; Osmanlı ilmiye bürokrasisinin yapısı ve işleyişidir. Bu itibarla ilmiye sınıfının en önemli mensuplarından olan kadı, kazasker, müderris, mutasarrıf ve muvakkitlerin eğitimleri, görev ve yetkileri üzerinde durulmuştur. Ayrıca bu bölümde ruznamçe defterlerinin ilmiye bürokrasisi açısından ehemmiyeti de izah edilmiştir.

Çalışmamıza kaynaklık eden defterle ilgili bilgiler, tezimizin asıl kısmı olan üçüncü bölümünde yer almaktadır. Hükümler genellikle kadı ve müderrislerle ilgili tayinleri, arzları, mutasarrıfların ve muvakkitlerin tayinlerini, terfilerini ve hisse devirlerini ele almaktadır.

Defterde geçen hükümlere baktığımızda Osmanlı taşra teşkilatının işleyişi hakkında

da bilgi sahibi oluyoruz. Özellikle üzerinde durulan terim “kadı” ve “mutasarrıf”lıktır. Osmanlı idari teşkilatı için önemli olan bu meslekler, Osmanlı otoritesinin taşradaki en önemli temsilcileri olmuşlardır. Mutasarrıfların yanında diğer bir meslek ise “muvakkit”tir. Ruznamçede geçen muvakkitler kimi zaman mutasarrıflığa terfi ederlerken kimi zaman da görev süreleri bitince ek süre almışlardır. Buradaki amaç ise; görev süreleri bittiğinde yaşanacak mağduriyetleri ortadan kaldırmak olmuştur. Her kazanın önem ve ehemmiyeti aynı olmadığından daha önemli ve büyük kazalara İstanbul medreselerinden atamalar yapılmıştır.

Kazaların ehemmiyetlerinden dolayı kazaya atanan kadı, müderris ve mutasarrıfların rütbeleri de buna göre şekillenmiştir. Kimi mutasarrıflar görev süresi dolunca terfi ederek başka bir kazaya atanmıştır. Defterde karşımıza çıkan bir diğer hüküm örneği ise herhangi bir kazanın görev süresi dolmuş eski kadısının, muvakkit olarak başka bir kazaya atanmasıyla ilgilidir. Buradaki amaç ise; kadının kazaları biliyor olması ve yetişmiş ilmiye mensubundan faydalanma isteğiyle alakalıdır.

Sonuç itibariyle bu çalışmada ruznamçe defterin tamamı okunarak hükümlerin özetleri çıkarılmıştır. Çıkarılan bu özetlerden hareketle yapılan atamaların, terfilerin ve azillerin hangi sebeple hangi kazaya kaç yılında yapıldığı ortaya konulmuştur. Ayrıca H.1245 - 1246 yıllarında aylara göre hüküm sayıları, kazalara göre hüküm sayıları, görevlendirme ve tayin yapılan kazaların hüküm sayıları ve İstanbul medreselerinden Anadolu kazalarına yapılan görevlendirmelerin sayıları tablolar halinde gösterilmiştir. Hükümlerin konu dağılım oranları ise grafik ile ortaya konulmuştur. Bunun yanı sıra defterde yer alan hükümlerin birer örnekleri transkribe edilerek H.1245/1246 tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterinde yer alan ilmiye mensuplarının meslek hareketleri üzerinde durulmuştur.

KAYNAKÇA

İstanbul Müftülüğü Şeriye Sicilleri Arşivi (Bab-1 Meşihat Şeyhülislamlık Arşivi) *Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defteri* (AK.RD), 64 N. 1245-1246 / 1829-1830 /1830-1831.

Ahmet Lûtfi Efendi (1999) *Vaka'nüvis Ahmet Lûtfi Efendi Tarihi* C.I. çev. Ahmet Hazerfen. (Yapı Kredi Yayınları, İstanbul).

Akgündüz M. (2002) *Osmanlı Devletinde Şeyhülislamlık* (Beyan Yayınları, İstanbul).

Akyılmaz G., (2004) Osmanlı Devleti'nde Yönetici Sınıf- Reaya Ayrımı. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 8 (1/2): 0-0.

Akyüz Y., (2013) *Türk Eğitim Tarihi* (Pegem Akademi, Ankara).

Alan E (2013) Kadıasker Ruznamçe Defterlerine Göre XVII. yüzyılda Rumeli'de Kaza Teşkilatı ve Kadılar, *Güney- Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 1(23): 53-97.

Alan E,(2015) Kadıasker Ruznamçelerine Göre XVII. yüzyılda Rumeli'de Kadılık Müessesesi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Tarihi Anabilim Dalı, İstanbul.

Alan E, (2018) XII. yüzyıl Anadolu Kadılıkları ve Rütbeleri, *Tarih Dergisi* 67(1):59-100.

Armaoğlu F. (1997) *19.Yüzyıl Siyasi Tarihi 1789-1914* (Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara).

Atar F (2001) Kadı, *Türkiye Diyanet İslam Ansiklopedisi*, Cilt XXIV, (Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul: 66-73).

Aydın B, Günalan R,(2001) *XVI. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Mevleviyet Kadıları*, nşr. Gül den Yıldız vd. (Etkin Kitaplar, İstanbul).

Baltacı C (1991) Arpalık, *Türkiye Diyanet Ansiklopedisi*,C.III. (Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları ,İstanbul: 392-393).

Baltacı C, (2005) *XV-XVI. Yüzyıllarda Osmanlı Medreseleri*, (Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul).

Berkes N, (2009) *Türkiye'de Çağdaşlaşma*, (Yapı Kredi Yayınları, İstanbul)

Beyazıt Y, (2009) Osmanlı İlmiye Tarikinde İstihdam ve Hareket: Rumeli Kadıaskerliği Ruznamçeleri Üzerine Bir Tahlil Denemesi (XVI. Yüzyıl), Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Beydilli K (2003) Mahmut II, *Türkiye Diyanet İslam Ansiklopedisi*, C.XXVII, (Türkiye Diyanet Vakfı Yayını, İstanbul:352-357).

Beyhan M.A. (2003) İslahatlar ve Buhranlar Dönemi: III. Selim ve II. Mahmut Dönemi, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 1 (2): 57-99.

Bozkurt N (2006) Müderris, *Türkiye Diyanet İslam Ansiklopedisi*, Cilt XXXI, (Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul:467-468).

Cihan A (2004) *Reform Çağında Osmanlı İlmiye Sınıfı* (Birey Yayınları, İstanbul).

Çabuk V(1991) Sultan II. Mahmut'un İslahat Çalışmaları. *Türk Dünyası Araştırmaları* (10): 49-54.

Çaha Ö (1994) Osmanlıda Sivil Toplum. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi* 49(3-4), 79-99.

Danışman Z (1966) *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi*, C.XI, (Yeni Matbaa, İstanbul).

Danışmend İ. H (1955) İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, C.4, (Türkiye Basımevi, İstanbul).

Develiğ lu F (2012) *Osmanlı –Türkçe Ansiklopedik Lûgat* (Ankara: Aydın Kitabevi Basım).

Demir Ş (2015) XIX. Yüzyıl Osmanlı Eğitim Sisteminde Yaşanan Değişim. *Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi* 13(13): 435-447.

Deniz Ş (2017) Sultan Abdülmecid'in İnşa Ettirdiği Muvakkithaneler. *Osmanlı Araştırmaları Dergisi* 49(49): 267-291.

Erünsal İ (1980) Nuri Osmanî Kütüphanesinde Bulunan Bazı Kazâsker Rûznâmçeleri, İslam Medeniyeti Mecmuası, C.IV(3) Dilek Basımevi, İstanbul: 720.

Erkan A (2013) *Arapça – Türkçe Büyük Sözlük*, (Huzur Yayınevi,İstanbul).

Eryılmaz B (2006) *Tanzimat ve Yönetimde Modernleşme* (İşaret Yayınları, İstanbul).

Fidan S, Şahin K, Çelik F (2011) Osmanlı Modernleşmesinin Temel Olgularından Biri: Bürokrasi. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* 23: 113-128.

Fodor P (2011) Telhis, *Türkiye Diyanet İslam Ansiklopedisi*, C.XXXX, (Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul: 402- 404).

Gündoğdu İ (2009) Osmanlı Tarihi Kaynaklarından Kazaskerlik Ruznamçe Defterleri ve Önemi, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*,C.6(2) 368-722. (<file:///C:/Users/pc/Downloads/940-Article%20Text-2822-2-10-20091115.pdf>) (24.12.2019).

Hayta N, Ünal U (2003) *Osmanlı Devleti'nde Yenileşme Hareketleri*, (Başak Matbaacılık, Ankara).

Hızlı M (1994) Osmanlı Medreselerinde Bozulma. *Uludağ İlahiyat Fakültesi Dergisi* 6(6): 70-82.

İnalcık H. (2007) *Kazasker Ruznamçe Defterine Göre Kadılık*, Yayına Haz. Bülent Arı-Selim Aslantaş, Adalet Kitabı, (Kadim Yayınları, Ankara).<https://docplayer.biz.tr/2788097-Adalet-kitabi-editorler-halil-inalcik-bulent-ari-selim-aslantas.html> (22.12.2019)

İpşirli M (2000) İlmiye, *Türkiye Diyanet İslam Ansiklopedisi*, C. XXV, (Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul: 141-145).

İpşirli M (2002) Kazasker, *Türkiye Diyanet İslam Ansiklopedisi* C. XXV,(Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara: 140-143).

İpşirli M (2003) Medrese, *Türkiye Diyanet İslam Ansiklopedisi*, C. XXVIII, (Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları İstanbul: 332).

İpşirli M (2006) Müderris, *Türkiye Diyanet İslam Ansiklopedisi*, C.XXXI, (Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul: 468-470).

İpşirli M (1998) Osmanlı Devletinde Kazaskerlik (XVII. Yüzyıla Kadar), *Bellekten* C.LXI (6):630-637.

Karal E. Z (2017) Osmanlı Tarihi V Cilt: Nizam-ı Cedid ve Tanzimat Devirleri (1789-1856) (Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara).

Karal E.Z (1988) Selim III'ün Hatt-ı Hümayunları Nizam-ı Cedit (1789-1807), (Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara).

Karabulut M (2016) Osmanlı İmparatorluğu'nda 19. Yy da Değişim Süreci, Sosyal ve Kültürel Durum. *Mecmua Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi* 1(2): 49-65.

Karta N. (2014) Sultan III.Selim Döneminde Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik Durumu ve Alınan Tedbirler, *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (6): 21-50.

Kanar M (2012) *Türkçe –Farsça Sözlük* (Say Yayınları, İstanbul).

Kılıç R (2001) Osmanlı Devleti'nde Medreseler. *Türk Kültürü* 39(456):205-216.

Koçu R. E (1964) *Yeniçeriler* (Koçu Yayınları, İstanbul).

Koçu R.E (1981) *Osmanlı Padişahları* (Ana Yayınevi, İstanbul).

Kumbasar Z (2008) Osmanlı Dönemi İstanbul Muvakkithaneleri. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.

Kunt M , Akşin S (2000) *Türkiye Tarihi C. III* (Cem Yayınevi, İstanbul).

Kütükoğlu M.S (1997) Hatt-ı Hümayun, *Türkiye Diyanet İslam Ansiklopedisi*, C. XVI, (Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara:485).

Lewis B (1995) *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, çev. Metin Kıratlı. (Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara).

Meriç C (2004) *Umrandan Uygarlığa* (İletişim Yayınları, İstanbul).

Nur R (1973) *Türkiye Tarihi* (Kutluk Yayınları, İstanbul).

Nuri Z (1967) Yeniçeri Ocağı'nın Kapatılması. *Tarih Konuşuyor* 8 (8): 37-33.

Okumuş E (2002) II. Mahmut Dönemi Yenileşme Çabaları, *Türkler Ansiklopedisi*, Cilt XIV. (Yeni Türkiye Yayınları, Ankara)

Ortaylı İ, (2017) Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı (Kronik Kitabevi, Ankara)

Ortaylı İ,(2008) *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi* (Cedit Neşriyat, Ankara).

Ortaylı İ, *Gelenekten Geleceğe*, (Ufuk Kitapları, İstanbul).

Ortaylı İ, (2000) *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahallî İdareleri (1840-1880)*, (Türk Tarih Kurumu Yayınevi, Ankara)

Örenç A. F (2007) 1827Navarin Deniz Savaşı ve Osmanlı Donanması, *Tarih Dergisi* (46): 37-84.

Örenç A. F (2006) Mutasarrıf, *Türkiye Diyanet İslam Ansiklopedisi*, C.XXXI, (Türkiye Diyanet Vakfı Yayını, İstanbul: 377-379.

Özcan A (1995) Eşkinçi Ocağı, *Türkiye Diyanet İslam Ansiklopedisi*, C.XI. (Türkiye Diyanet Vakfı Yayını, İstanbul:471).

Özer M.F (2014) Osmanlı İlmiye Teşkilatı Araştırmalarında Kullanılabilecek Temel Kaynaklar. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri (Din Eğitimi) Anabilim Dalı, Ankara.

Öztuna Y (1969) *Devletler ve Hanedanlar* (Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara).

Öztuna Y (1969) *Türk Tarihinden Yapraklar* (Milli Eğitim Basımevi, İstanbul).

Pakalın M.P,(1993) *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, (Milli Eğitim Bakanlığı Basımevi, İstanbul).

Poyraz ve Öztop(2013) 19. Yüzyılda Yabancıların Gözüyle Osmanlı Eğitimi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(1): 308-316.

Römeran G (1939) *Tepedelenli Ali Paşa*, çev. Ali Kemali Aksüt, (İkbal Kitapevi, İstanbul)

Sezen T (2017) *Osmanlı Yer Adları*, (Sistem Ofset Basın Yayım, Ankara).

Shaw S (1994) *Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye*, çev: Mehmet Harmancı, (E Yayınları, İstanbul).

Şahin A.Y (2009) Sultan II. Mahmut ve Dönemi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlahiyat Anabilim Dalı, İslam Tarihi Bilim Dalı, İstanbul 2009, 166-167.

Şapolyo E.B (1961) *Osmanlı Padişahları Tarihi* (Rafer Zaimler Yayınevi, İstanbul).

Şentop M (2005) *Osmanlı Yargı Sistemi ve Kazaskerlik* (Kurtiş Matbaacılık,İstanbul).

Tanör B.(2008) *Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri* (Yapı Kredi Yayınları, İstanbul).

TDK. *Bürokrasi*, : <https://sozluk.gov.tr/?kelime=b%C3%BCrokratik-kurumsal> (28 Aralık 2019)

Turan O (1978) *Türk -Cihan Hakimiyeti Mefkuresi* (Nakışlar Yayınevi, İstanbul).

Turan H (2019) III. Selim’den Tanzimat’a Osmanlı Devleti’nde Yeniden Yapılanma Hareketleri. *Aksaray İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 11(2): 37-46.

Uzunçarşılı İ.H (1988) *Kapıkulu Ocakları* (Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara).

Uzunçarşılı İ.H (1965) *Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı* (Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara).

Ük B (2016) Anadolu Kazaskerliği 6/1 Ruznamçe Defterine Göre Anadolu’da Kadılık Kurumu, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul.

Ünal, U (2001) III. Selim’in Islahat Çabaları (Nizam-ı Cedit), Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Anabilim Dalı, Ankara.

Yıldırım R.N (2006) II. Mahmut Dönemi İslahat Hareketleri, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı, Elazığ.

Yıldız S (2010) (H.984) 1576-1577 Tarihli Tımar Ruznamçe Defterine Göre Karaman Eyaleti, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Konya.

Yurdakul İ (2008) *Osmanlı Merkez İlmiye Teşkilatında Reform (1826-1876)*, (İletişim Yayınları, İstanbul).

Zorlu T (2014) Osmanlı ve Modernleşme: III. Selim Dönemi Osmanlı Denizciliği (Timaş Yayınları, İstanbul).

EKLER**EK-1: H.1245/1246 (M.1829-1830-1831) Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterinin Hüküm Özetleri**

Sayfa	Hüküm sa- yısı	Kaza	Konusu	Yıl
1	1	Rub-ı İrta maa Yaviçe Kazaları	Kaza mutasarrıf müderrisin vefatıyla rub hisse mutasarrıflığının devri	Muharrem 1246
	2	Nevrekep Kazası	Rumeli eşrafından olan bir kişinin kazasından ayrılarak görev süresi dolan Çine Kazası muvakkittinin yerine tayin edilmesi talebi	Ramazan sonu 1245
	3	Süleymanlı Sagir ve Kebir kazası	Kaz nisf hissesine mutasarrıf olan kişinin vefat etmesi sebebiyle üzerindeki nisf hissenin devri	Gurre-i Şevval 1245
	4	Şeyhli Kazası	Kaza muvakkittinin salise rütbesinin Şeyhülislam Efendinin bilgisi dahilinde kayıtlı altına alınması	Şaban 1245
	5	Akçe Şehir Yolu Kazası	Musıla-i süleymaniye rütbesine lutfen ve keremen hareket buyurularıyla sülüs hissesine mutasarrıf olduğum kazada oğlumun görevlendirilmesini talep etmekteyim	-
2	1	Merkuze ve Gençüş	Merkuze Kazasının yarım hissesi, Gençüş Kazasının tam hisse mutasarrıflığı talebi	-
	2	Gökçesağ	Ölümden dolayı mutasarrıflık ortaklığı talebi	Gurre-i Ramazan 1245
	3	Karaburun	Mutasarrıflığın yarım hissesine başka birinin görevlendirilmek istenmesi	-
	4	Göküyük, Karasu	Göküyük Kazasının tam hisse, Karasu Kazasının sülüs hissesinin devri	Şevval 1245
	5		Kadırlara dair genel hüküm	Şevval 1245
3	1	Parla ve Keski	Ölümden dolayı mutasarrıflık devri talebi	1245
	2	Kelkit	Ölümden dolayı nisf mutasarrıflık devri	Muharrem'ül gurre 1246
	3	İstanbul	Kadırlara dair genel hüküm	1245 Zilhicce
	4		Kadırlara dair genel hüküm	Muharrem 1245
4	1	Taraklı Borlu Kazası	Kaza muvakkiti rütbesinin Şeyhülislam Efendinin bilgisi dahilinde artırılması	Muharrem 1246
	2	İnegöl Bursa Kazası	Kaza muvakkiti rütbesinin Şeyhülislam Efendinin bilgisi dahilinde artırılması	Muharrem 1246
	3	Gedegaş Kazası	Kaza muvakkiti rütbesinin Şeyhülislam Efendinin bilgisi dahilinde artırılması	Muharrem 1246
	4	Yabanabad Kazası	Kaza muvakkittinin rütbesinin Şeyhülislam Efendinin bilgisi dahilinde artırılması	Muharrem 1246
5	1		Müdderris Kayserili Ahmed Efendi'nin ölümü üzerine maaşının nisfının sülüsü hissesinin talebi	Muharrem 1246

2	Hariş Kazası	Kaza muvakkittinin rütbesinin Şeyhülislam Efendinin bilgisi dahilinde artırılması	Gurre-i Rebitül Evvel 1246
3	Tavas Kazası	Kaza muvakkittinin rütbesinin Şeyhülislam Efendinin bilgisi dahilinde artırılması	Gurre-i Rebitül Evvel 1246
4	Malatya Kazası	Kaza muvakkittinin rütbesinin Şeyhülislam Efendinin bilgisi dahilinde artırılması	Gurre-i Rebitül Evvel 1246
6	Yenice-i Taraklı Kazası	Kaza mutasarrıflığında olan rub hissesinin oğluna devri	Gurre-i Rebitül Evvel 1246
2	Karasu Kazası	Kaza mutasarrıflığında olan sülüs hissesinin oğluna devri	Rebitül Evvel 1246
3	Şecaattin Kazası	Şecaattin Kazasının ber vech-i maişet olarak verilmesine dair	Gurre-i Şaban 1246
4	Selmanlı Sagır ve Kebir Kazası	Rub hissesine mutasarrıf olan müderrisin vefat etmesiyle birlikte hissenin başkasına devri	Gurre-i Şaban 1246
5	Niksar Kazası	Anadolu kaleminde rabi Niksar muvakkiti rütbe artırılması talebi	Rebitülahir 1246
7	Akçay, Keşderesi, Cuz Deresi	Karasi Kazası'nda bulunan mutasarrıflık sülüs hissesinin oğluna tevdi edilmesine dair	
2	Erzincan	Anadolu kaleminde saniye rütbesinde Erzincan mutasarrıfının rütbesinin sabit tutulmasına dair	Cemaziel Evvel 1246
3	Kürretü'l Has kazası	Anadolu kaleminde saniye rütbesinde mutasarrıfının rütbesinin sabit tutulmasına dair	Cemaziel Evvel 1246
4	Göhlisar-ı Hamid kazası	Anadolu kaleminde salise rütbesinde mutasarrıfının rütbesinin sabit tutulmasına dair	Cemaziel Evvel 1246
8	1 Aksaray kazası	Anadolu kaleminde salise rütbesinde mutasarrıfının rütbesinin sabit tutulmasına dair	
2	Rum Kazası	Rum Kazası mutasarrıfı vefat ettiği için yerine başka birinin tayin edilmesi	Gurre-i Zilhicce 1246
3	Bozöyük Menteşe Kazası	Kaza mutasarrıfının vefat etmesi üzerine yerine görevlendirme talebi	Gurre-i Zilhicce 1246
4	Tepeş Kazası(?)	İbn-i Melik Medresesi müderrisliğinden emekli olan kişinin rub hissesinin başkasına devri	Gurre-i Receb 1246
9	1 Elmalı Kazası	Kaza muvakkittinin rütbesinin korunması	Cemaziyel Ahir 1246
2	Ortakçı Kazası	Anadolu kaleminden salise rütbesine sahib muvakkittinin rütbesinin korunması	Cemaziyel Ahir 1246
3	Torul Kazası	Anadolu kaleminden salise rütbesine sahib muvakkittinin rütbesinin korunması	Cemaziyel Ahir 1246
4	Köşk Kazası	Anadolu kaleminden rabia rütbesine sahib muvakkittin rütbesinin korunması	Cemaziyel Ahir 1246
10	1 Şorba Kazası	Anadolu kaleminden saniye rütbesine sahib muvakkittin sitte rütbesine göre itibar edilme talebi	Cemaziyel Ahir 1246
2	Beyşehir Kazası	Anadolu kaleminde saniye rütbesinde olan muvakkittin rütbesinin korunması	Cemaziyel Ahir 1246
3	Seker maa Düşenbe	Anadolu kaleminde saniye rütbesinde Sekr maa Düşenbe muvakkittinin sitte rütbesine kayd olunmasına dair	Cemaziyel Ahir 1246
11	1 Trabzon maa Stürmene	Anadolu kaleminde saniye rütbesinde muvakkittin sitte rütbesine kaydedilme isteği	Cemaziyel Ahir 1246

	5	Kilis Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Murtaza Abad Kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	6	Viranşehir Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Uluborlu Kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	7	Ahıska Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair	Zilkade 1245
	8	Anapa Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Ergani kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
15	1	Orta Pare Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Şuhut kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	2	Orta Pare Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Of kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	3	Durgud Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair	Zilkade 1245
	4	Durgud Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair(Kızılhisar kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	5	Durgud Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair(Sınanlı kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	6	Lazkiyetül Arab Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair(Of kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	7	Uluborlu Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair(Orta Pare kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	8	Arabsun Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair(Berretül Ferat kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	9	Ladik Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair(Kerkük maa Şehr-i Ruz kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
16	1	Eriha Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair(Şuhud kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	2	İdlib Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair(Avinye kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	3	Seferihisar Günözü Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair(Atak maa Nelbisime kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	4	Eriha Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair(Erzurum ve Kars kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245

5	Baalbey Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair(Erzurum ve Kars kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
6	Repa Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair	Zilkade 1245
7	Payas Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Menugat kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
8	Ulak Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Bozok Sorgunu kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
17	Akçaabad maa Yemhure(?) Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Manavgat kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
2	Kirili Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Göhlhisar Hamid kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
3	Akdağ Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Sarı Kavak maa Zeyni kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
4	Akyürek maa Hacı Hamza	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Mendice(?) kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
5	Vergüş Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Derende kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
6	Siverek kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Yedi Divan kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
7	Ünye Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Selenti kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
8	Rize Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Zenkabad ve Kızılubat kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
9	Silifke Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Karahisar teke kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
18	Bafra ve Samsun Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Ginebolu kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
2	Bakras ve İskenderun Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İbradı kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
3	Bakras ve İskenderun Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Çöreki kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
4	Çemişkezek Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkatlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Çolabak kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245

	5	Sarıkavak ve Zeyni Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	6	ErmeneK Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Kalkanlı kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	7	Erak/İrak	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Suruç kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
19	1	Hacı Bektaş ve Mucur Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İbradı kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	2	Hacı Bektaş ve Mucur Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Kavak kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	3	Kürr-i Senti Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Çakırca kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	4	Kürr-i Senti Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul'dan ayrılarak)	Zilkade 1245
	5	Mendice Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul'dan ayrılarak)	Zilkade 1245
	6	Karahisar Teke Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul'dan ayrılarak)	Zilkade 1245
	7	Koçhisar Karaman Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul'dan ayrılarak)	Zilkade 1245
	8	Kamış Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul'dan ayrılarak)	Zilkade 1245
20	1	Çıldır Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul'dan ayrılarak)	Zilkade 1245
	2	Kalatü'l Mirkab Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Taşeli kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	3	Çörekli Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	4	Kınık ve Tahrir ve Garir Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	5	Muhacirin Mektube kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	6	Kolcahisar kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245

	7	Taşili Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	8	Çolabab Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
21	1	Ebulhayr Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	2	Alacahan Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	3	Taşili Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	4	Dögel ve Garos Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	5	Hayfa Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	6	Ezuban Bezrek Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	7	Yabanabad Kazası	Kaza muvakkitlerinin ölmesiyle yerine başka birinin salise rütbesiyle atanması	Zilkade 1245
	8	Yabanabad Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair	Zilkade 1245
22	1	Ergani Kazası	Kaza muvakkitlerinin başka bir yere nakl olmasıyla yerine başka bir kadılık üzerinden muvakkit atanması	Zilkade 1245
	2	Behsini Kazası	Kaza muvakkitlerinin başka bir yere nakl olmasıyla yerine başka bir kadılık üzerinden muvakkit atanması	Zilkade 1245
	3	Bumbuc Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	4	Şarkı Pare Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	5	Bayburd Karaman	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	6	Gönye ve Batun Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	7	Mamuriye Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245

23	1	Behsini Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Mermerecik ayrılarak)	Zilkade 1245
	2	Üzümlü Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	3	Bayburd Karaman	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	4	Atina Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	5	Cidde Kazası	Çıldır Kadısının görevden uzaklaştırılması mağduriyetinin giderilmesi için görevlendirilmesi	Zilkade 1245
	6	Darende Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul ayrılarak)	Zilkade 1245
	7	Şoşar Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul'dan ayrılarak)	Zilkade 1245
	8	Şurekil Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul'dan ayrılarak)	Zilkade 1245
	9	Tavas Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin (birinin vefat etmesinden dolayı) belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul'dan ayrılarak)	Zilkade 1245
24	1	Tavas Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin (görevden el çektilen ve mağdur olanların da bulunduğu) belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair	Zilkade 1245
	2	Pernaz Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (İstanbul'dan ayrılarak)	Zilkade 1245
	3	Kuruçay Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Ebullhayr Kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	4	Kağızman ve Eleşkird Kazası	Kaza kadısının aynı rütbeyle belirli bir süre görevlendirilmesine dair	Zilkade 1245
	5	Turgut Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerinde yaşadıkları mağduriyetin giderilmesine dair (Zilkade 1245
	6	Besni Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Çıldır Kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	7	Besni Kazası	Kaza kadısının bilgisi ve emri dahilinde muvakkitlerinin belirli sürelerle görevlendirilmelerine dair (Hates ve Sekmanlı Kazasından ayrılarak)	Zilkade 1245
	8	Beçin Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolmasına ve Ankara Kadısı'nın görev süresinin uzatılması talebi	Zilkade 1245

25	1	Karahisar-1 Şarhi	Görev süresi biten kaza muvakkitlerinin kaza mutasarrıflarının mağduriyetlerinin giderilmesine dair	Zilkade 1245
	2	Taraklı Borlu Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolmasına rağmen/görevden alınmalarından başka yerlerde görev talepleri	Zilkade 1245
	3	İnegöl Bursa Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolmasına rağmen/görevden alınmalarından başka yerlerde görev talepleri	Zilkade 1245
	4	Gerekaş Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolmasına rağmen/görevden alınmalarından başka yerlerde görev talepleri	Zilkade 1245
	5	Yabanabad Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolmasına rağmen/görevden alınmalarından başka yerlerde görev talepleri	Zilkade 1245
26	1	Yurkan Ankara Kazası	Kaza muvakkitinin başka bir yere tayin olmasıyla yerine muvakkit görevlendirilmesi (İstanbul'dan görevlendirme)	Zilkade 1245
	2	Şeyh ve Amik Kazası	Kaza muvakkitinin süresinin bitmesiyle yerine muvakkit görevlendirilmesi (İstanbul'dan Koca Mustafa Paşa Medresesi görevlendirme)	Zilkade 1245
	3	Afköy Kazası	Kaza muvakkitinin süresinin bitmesiyle yerine muvakkit görevlendirilmesi (İstanbul'dan Koca Mustafa Paşa Medresesi görevlendirme)	Zilkade 1245
	4	Larande Kazası	Kaza muvakkitinin vefat etmesiyle yerine muvakkit tayini (Balyanbolu Kazası)	Zilkade 1245
	5	Ahıska Kazası	Kaza muvakkitinin başka bir yere tayin olmasıyla yerine muvakkit görevlendirilmesi (Balsahun ve Ginler Kazası'ndan görevlendirme)	Zilkade 1245
	6	Anapa Kazası	Kaza muvakkitlerinin başka bir yere tayin olmasıyla ve görev süresinin bitmesi ile yerine muvakkit görevlendirilmesi (Lazkiye Kazası'ndan görevlendirme)	Zilkade 1245
	7	Trabzon maa Stürmene	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolmasından sonra ek süre talep etmeleri	Zilkade 1245
	8	Simav Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve Erzurum Kars mutasarrıflarının görev yeri değişikliği talebi	Zilkade 1245
27	1	Göhlisar-ı Hamid kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir tanesinin vefat etmesi nedeniyle eski Ahıska Kadısının belirli bir süreyle göreve gelmesi	Muharrem 1246
	2	Göhlisar-ı Hamid kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ye-nişehir Kazasından)	Muharrem 1246
	3	Zarbet Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ak-saray Kazasından)	Muharrem 1246
	4	Musul Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başya yere tayin olması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Anapa Kazasından)	Muharrem 1246
	5	Balyanbolu Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Or-takçı Kazasından)	Muharrem 1246

	6	Elmalı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kulpazar Bursa Kazasından)	Muharrem 1246
	7	Trabzon maa Sürmene	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Köşk Kazasından)	Muharrem 1246
28	1	Huma ve Geniler Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Köşk Kazasından)	Muharrem 1246
	2	Mihalıççık Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Köşk Kazasından)	Muharrem 1246
	3	Osmancık Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Eğirdir Kazasından)	Muharrem 1246
	4	Devrkani/Durkani Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Eriha Kazasından)	Muharrem 1246
	5	Miratül Mısırın Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Balıbey Kazasından)	Muharrem 1246
	6?	Miratül Mısırın Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sinanlı Kazasından)	Muharrem 1246
	7?	Miratül Mısırın Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Hadim Kazasından)	Muharrem 1246
	8	Ereğli Karaman Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Akdag Kazasından)	Muharrem 1246
	9	Sonya Kazası (?)	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Hume ve Geniler Kazasından)	Muharrem 1246
29	1	Hama Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Berretül Zarat Kazasından)	Muharrem 1246
	2	Kuruçay Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bayburt Erzurum Kazasından)	Muharrem 1246
	3	Karahisar-ı Teke	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yedi Divan Kazasından)	Muharrem 1246
	4	Ginolu Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bozüyük Bursa Kazasından)	Muharrem 1246
	5	Kirili Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Beyrut Kazasından)	Muharrem 1246
	6	Bayburt Erzurum	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Beyrut Kazasından)	Muharrem 1246

	7	Kerkük ve Şehr-i Zor Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-kenderun Kazasından)	Muharrem 1246
	8	Berretül Zarat Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Saz Kazasından)	Muharrem 1246
30	1	Van Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kı-zilhisar Kazasından)	Muharrem 1246
	2	Van Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kerkük Kazasından)	Muharrem 1246
	3	Berretül Zarat Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kerkük Kazasından)	Muharrem 1246
	4	Van Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Er-dek Kazasından)	Muharrem 1246
	5	Sarıçam Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bo-zulu ve Tabanlı Kazasından)	Muharrem 1246
	6	Ergani Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Gri-nolu Kazasından)	Muharrem 1246
	7	Divriği Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kochisar Karaman Kazasından)	Muharrem 1246
	8	Arac Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Havza Kazasından)	Muharrem 1246
31	1	Humus Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ek-radlık Kazasından)	Muharrem 1246
	2	Sivaslı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ka-rataş Kazasından)	Muharrem 1246
	3	İlica Saruhan Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ek-radlık Kazasından)	Muharrem 1246
	4	Sis ve Ayaş Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kürre-i Selenti Kazasından)	Muharrem 1246
	5	Hasantül Ekrad Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ya-balı Kazasından)	Muharrem 1246
	6	Bakras ve İskenderun Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kalkanlı Kazasından)	Muharrem 1246
	7	Şuur Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Şeyh ve Amik Kazasından)	Muharrem 1246

	8	Taşabad Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ezidhan Beztrek Kazasından)	Muharrem 1246
32	1	Pernaz Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Hayfa Kazasından)	Muharrem 1246
	2	Ağlasun ve İncirli Pazarı	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kavkas Kazasından)	Muharrem 1246
	3	Ekradlık Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Üzümlü Kazasından)	Muharrem 1246
	4	Duyula ve Kırış Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Taşeli Kazasından)	Muharrem 1246
	5	İbradi Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Taşeli Kazasından)	Muharrem 1246
	6	Miratül Numan Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Muharrem 1246
	7	Havzacık(?) kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İb-radi Kazasından)	Muharrem 1246
	8	Atına Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İb-radi Kazasından)	Muharrem 1246
	9	İğder Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Muharrem 1246
33	1	Niğde Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Musul Kazasından)	Muharrem 1246
	2	Basra Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine terfi alan bir kadının atama yapılması (Seydi Kazasından)	Muharrem 1246
	3	Ilgın Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Besni Kazasından)	Muharrem 1246
	4	Behesni Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Van Kazasından)	Muharrem 1246
	5	Han Yunus Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Muharrem 1246
	6	Kavkas Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Muharrem 1246
	7	Kavkas Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Muharrem 1246

	8	Of Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kahta Kazasından)	Muharrem 1246
34	1	Suruç Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Muharrem 1246
	2	Ezine Lazkiye Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (So-muncuk Kazasından)	Safer gurre 1246
	3	Sis Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	4	Samsad Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	5	Erbil ve Telafer Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	6	Saz Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	7	Taşili Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	8	Han Yunus Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
35	1	Hayfa Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	2	Hıms Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	3	İlgın Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Malatya Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	4	Malatya Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve birinin başka bir yere tayin edilmesi nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sayda Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	5	Yeniil ve Türkmen Ce- leb Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Zarbet Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	6	Yeniil ve Türkmen Ce- leb Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ki-lis Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	7	Yeniil ve Türkmen Ce- leb Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ki-lis Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
36	1	Basra Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ki-lis Kazasından)	Gurre-i Safer 1246

	2	Basra Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Arhova ve Vashibe Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	3	Reha Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Arhova ve Vashibe Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	4	Kilis Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Balibey Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	5	Kilis Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Avenye Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	6	Sayda Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Basra Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	7	Arhova ve Vescibe kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İdlib Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	8	Anapa Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Durgut Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
37	1	Balibey Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kerkük ve Şehr-i Zor Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	2	Balibey Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kars Zülkadir Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	3	Hazim Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bakras ve İskenderun Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	4	Develi Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ermenek Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	5	Kars Erzurum Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sarıçam Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	6	Kars Erzurum Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bakras ve İskenderun Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	7	Kars Zülkadir Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Beyrut Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	8	Kars Zülkadir Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ak-yörük ve Hacı Hamza Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	9	Tosya Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Antakya Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
38	1	Akşehir Aydın	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Arhova ve Vascibe Kazasından)	Gurre-i Safer 1246

	2	Van Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kaletil Murakib Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	3	Kars Erzurum Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Geger Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	4	Amasya Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kastamonu Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	5	Kızılhisar Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Çıldır Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	6	Kızılhisar Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Balat Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	7	Akyürek maa Hacı Hamza	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Gireselenti Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	8	Beyrut Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kahta Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
39	1	Şuur Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Finike Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	2	Akşehir Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Berretül Zarat Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	3	Kağızman ve Eleşkird Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	4	Elmalı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin vafatı nedeniyle yerlerine atama yapılması (Çorum Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	5	Berretül Zarat Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Esen/Esin Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	6	Basra ve İskenderun	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kahta Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	7	Bumbuc Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	8	Bayezid Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ebulhayr Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
40	1	Bayezid Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Üzümlü Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	2	Balat Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246

	3	Gireselenti Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bayburt Karaman Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	4	Balibey Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Arac Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	5	Bayburt Erzurum Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Hasmanül Ekrad Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	6	Karataş Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	7	Yüzdepara Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	8	Mamuriye Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	9	Yabalı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
41	1	Pernaz Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	2	Keşab Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	3	Anapa Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kula Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	4	Basra Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Van Kazasından)	Gurre-i Safer 1246
	5	Küpenek Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yeşehir Aydın Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	6	Akhisar Geyve Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Trabzon Sürmene Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	7	Erzincan	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Tural Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	8	Taşköprü Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Göhlisar Hamid Kazasından)	Rebiülevvel 1246
42	1	Elmalı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Anapa Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	2	Arpaz Amasya Aydın	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Osmanlı Kazasından)	Rebiülevvel 1246

	3	Reha Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Anapa Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	4	Aksaray kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bamed(?) Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	5	Aksaray kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ahıska Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	6	Nevahi-i Alaiye Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Afşar Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	7	Alaiye Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Çerkeş Kazasından)	Rebiülevvel 1246
43	1	Eğirdir Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Eğriğöz Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	2	Kazabad Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Eğriğöz Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	3	Niksar Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Zamanti(?) Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	4	Niksar Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Uluborlu Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	5	Arhova ve Vescibe kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Eriha (?) Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	6	Anapa Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yer nakli nedeniyle yerlerine atama yapılması (Rize Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	7	Artıkabad Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Avniye Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	8	Kaş Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Avniye Kazasından)	Rebiülevvel 1246
44	1	Sincanlı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Miratül Misrın Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	2	Oniki Divan Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Akdağ Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	3	Koçhisar Kerde Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Rize Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	4	Kara Abalı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Derguş Kazasından)	Rebiülevvel 1246

	5	Hazem Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Derguş Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	6	Avniye Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Rize Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	7	Akdağ Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kızıllhisar Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	8	Marmaracık Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Beyrut Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	9	Kars Erzurum Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Rize Kazasından)	Rebiülevvel 1246
45	1	Develi Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sis Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	2	Said İli ve Ladik Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bumbuc Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	3	Köscebeniz Kazası (?)	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Hacı Bektaş ve Mucur Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	4	Kalkanlı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kahta Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	5	Yedi Divan Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Taşabad Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	6	Derguş Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ağlasun ve İncir Pazarı Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	7	Ercis ve Ahlat Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Malazgird Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	8	Şuur Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sis Kazasından)	Rebiülevvel 1246
46	1	Kızıllhisar Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kızıllhisar Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	2	Fınıke Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kaş Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	3	Koçhisar Karaman Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kızıllhisar Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	4	Arapgir Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kavak Kazasından)	Rebiülevvel 1246

	5	Ağlasun ve İncirli Pazarı	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	6	Nevahi-i Ermenek Ka-zası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	7	Atak ve Telbesime (?)	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	8	Palas Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Gönbe ve Batun Kazasından)	Rebiülevvel 1246
47	1	Akköy Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	2	Palas Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	3	Kızılkaya Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	4	Kızılkaya Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	5	Çörekli Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	6	Hayfa Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	7	Yağmurderesi Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	8	Dögel ve Garos Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
48	1	Yavebolu Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	2	Kestel Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Basra Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	3	Gönye ve Batun Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	4	Alacahan Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	Rebiülahir 5	Sinanlı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ağ-lasun ve İncirpazarı Kazasından)	Rebiülevvel 1246

	6	Kangırı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ağ-lasun ve İncirpazarı Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	7	Reha Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ağ-lasun ve İncirpazarı Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	8	Reha Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ar-hova ve Vescibe Kazasından)	Rebiülevvel 1246
49	1	Suruç Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	2	Suruç Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	3	Rize Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka tayin olması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Gerger Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	4	Sis Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ka-rahisar Teke Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	5	Sis Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kaş Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	6	Malazgird Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	7	Cebel-i Aclun	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	8	Ilgın Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ak-çeşhir-Aydın Kazasından)	Rebiülevvel 1246
50	1	Ilgın Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ne-vahi-i Alayye Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	2	Arpaz Amasya Aydın	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ki-lis Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	3	Antakya Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Saydak Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	4	Kilis Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nede-niyle yerlerine atama yapılması (Safdan Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	5	Ercis ve Ahlat Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ek-radlık Kazasından)	Rebiülevvel 1246

	6	Rize Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ekradlık Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	7	Karahisar Behramşah Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Safad Kazasından)	Rebiülevvel 1246
51	1	Balibey Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Of Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	2	Çıldır Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakketin başka yere tayini nedeniyle yerlerine daha önce görev süresi dolan muvakkitin atama yapılması (Kınık, Tahrir ve Üzeyir Kazası eski muvakkiti)	Rebiülevvel 1246
	3	Muhacirin Mektube kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	4	Halasiül Ekrad Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	5	Muhacirin Mektube kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	6	Hani Vahbeska Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	7	Han ve Tekmanlı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	8	Manavgat Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Alacahan Kazasından)	Rebiülevvel 1246
52	1	Kerkük ve Şehr-i Zor Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Marmaracık Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	2	Safed Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Soğucak Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	3	Çıldır Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	4	Manavgat Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Muhacirin Mektube Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	5	Miratül Mısırın Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Lazkiye Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	6	Mecidözü Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Develi Kazasından)	Rebiülevvel 1246

	7	Develi Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Hımıs ve Tekmanlı Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	8	Alacahan Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
53	1	Sayda Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ergani Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	2	Ercis ve AhlatKazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Çıldır Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	3	Cebel-i Aclun	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Alacahan Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	4	Antalya Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Seker ve Düşenbe Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	5	Seker maa Düşenbe	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İdlib (eski kadısı) Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	6	Bayezid Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstambul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	7	Levan Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle atama yapılması (Köyceğiz (eski kadısı) Kazasından)	Rebiülevvel 1246
	8	Neşehir ve Ürgüp	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Trabzon ve Sürmene Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
54	1	Köşk Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bur ve Kayı Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Köşk Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Beyşehir Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Şorba Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Gölpazarı Bursa Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	4	Seker maa Düşenbe	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yeni II ve Türkmen Celeb Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	5	Arpaz Amasya Aydın	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve vefat nedeniyle yerlerine atama yapılması (Viranşehir (eski kadısı) Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	6	Gölpazarı Bursa Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sayda Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246

	7	Murtazaabad Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Çorum Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
55	1	Torul Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Çine Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Torul Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ahıska Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Gönen Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Belviran Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	4	Simav Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kula Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	5	Kırşehir Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Nif Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	6	Gerede Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sonya Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	7	İskilip Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Murtazaabad Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	8	Viranşehir Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kerkük ve Şehr-i Zor Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
56	1	Akşehir Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Dilvan Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Kula Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Lazkiye Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Eğriğöz Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Şuhud Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	4	Eskiil Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Van Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	5	Uluborlu Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Akdag Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	6	Seferihisar Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Finike Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	7	Belviran Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkitin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Akköy Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	8	Arabsun Kazası	Kaza muvakkitletlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ilica Saruhan Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246

57	1	Karaayalı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sermin Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Karaayalı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Pasin Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Uluborlu Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sermin Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	4	Balibey Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Berretül Zarat Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	5	İzniye Lazkiye	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Divriği Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	6	Çarşamba Lazkiye	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Eveyüzü Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	7	Tevhas (?) Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yedivvan Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	8	Gördek Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Manavgat Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	9	Mengen Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Er-gani Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
58	1	Sinanlı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bo-zok Sorgunu Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Mecidözü Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kalkanlı Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Karahisar Behramşah Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kı-zılhisar Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	4	Atıla Kazası (?)	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Saz Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	5	Bozöyük Bursa Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Marmaracık Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	6	Manavgat Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Irak Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	7	Bozok Sorgunu Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (So-gucak Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	8	Kemer Hamit Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ba-lat Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246

	9	Şuur Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ak-köy Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
59	1	Kalkanlı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve birinin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kalatül Murakıp Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Köyceğiz Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve birinin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kalatül Murakıp Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Kızılhisar Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve birinin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Saad-ı Zarşad Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	4	Efani Tatay (?) Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve birinin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Taşlı Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	5	Kuşaklı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Han Yunus Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	6	Darende Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yavebolu Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	7	Gedikçik	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Han Yunus Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	8	Yorgan Ankara	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yave Bolu Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	9	Sarıkavak ve Zeyni Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kaş Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
60	1	Kavak	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Kayrılı	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve vefatı nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bayezid (eski kadısı) Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Atak ve Telbesime (?)	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Şonkil Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	4	Koyulhisar	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	5	Çıldır Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	6	Çıldır Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	7	Bozulus ve Tabanlı	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Malazgird Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246

	8	Gönen ve Bağdadçık	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	9	Sis Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kı-zılıkaya Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
61	1	Sis Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Çölebad	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Çakırca	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	4	Zarşad	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	5	Şonkil	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	6	Cebel-i Aclun	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	7	Yabalı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	8	Yabalı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	9	Samsad Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bayburd Karaman (eski kadısı) Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
62	1	Bumbuc Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ez-dihan Bezrek Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Şarkı Pare	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Atina Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Bayezid Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve vefat nedeniyle yerlerine atama yapıl-ması (Erbil ve Telafer Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	4	Karataş Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	5	Kızılıkaya Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	6	Kızılıkaya Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246

63	7	Dögel ve Garos Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	8	Dögel ve Garos Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	9	Ezdhan Berzek	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	1	Han Yunus Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Denizli	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve vefat nedeniyle yerlerine atama yapıl-ması (Ezpine Kazdağı Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Hamantı	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	4	Hani Vahbeska Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	5	Yüzdepara Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	6	Alacahan Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	7	Ezdhan Berzek	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	8	Taşılı Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	9	Kınık ve Tahrir ve Garir/Üzeyir Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayin olması nedeniyle yerleri-ne atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
64	1	Kınık ve Tahrir ve Garir/Üzeyir Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayin olması nedeniyle yerleri-ne atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Kavkas Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Göhanes ve Bağdadıcık	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	4	Göhanes ve Bağdadıcık	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	5	Keşab Kazası	Kaza muvakkitlerinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İs-tanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246

	6	Yağmurderesi Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	7	Yağmurderesi Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	8	Şeyh ve Amik Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	9	Soğancık	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	10	Gerger	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
65	1	Yavebolu Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Akdağ Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
	3	Malazgird Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
	4	Şarki Pare	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
	5	Kaygı ve Neriman(?)	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
	6	Besni	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bumbuc Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
	7	Sermin	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Akköy Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
	8	Basra	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Akköy Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
66	1	Sonya	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sis (eski kadısı) Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
	2	Sonya	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Darrende Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
	3	Sonya	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ilica Saruhan Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
	4	Livane	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Atak ve Telbesime Kazasından)	Cemaziyelahir 1246

5	Livane	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Şeyh ve Amik Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
6	Livane	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kaş Saruhan Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
7	Ilica Saruhan Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yorgan Ankara (eski kadısı) Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
8	Kilis Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kars Zülkadrin (eski kadısı) Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
67	Ergani Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Akköy (eski kadısı) Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
2	Bozok Sorgunu Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Karahisar-1 Şarki (eski kadısı) Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
3	Eriha	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Cidde Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
4	Çarşamba Lazkiye	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Saz Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
5	Kınık ve Tahrir ve Garir/Üzeyir Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
6	Kaygı ve Neriman(?)	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
7	Kaygı ve Neriman(?)	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
8	Çarşamba Lazkiye	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
9	Malazgird Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
68	Akköy Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
2	Yorgan Ankara	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
3	Lazkiyetül Arab Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yağmur Deresi Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
4	Lazkiyetül Arab Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Men-gen Kazasından)	Cemaziyelahir 1246

5	Sis	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yağmur Deresi Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
6	Şeyh ve Amik Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yavebolu Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
7	Safed Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sis Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
69	Ekradlık Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
2	Ekradlık Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
3	Erbil ve Telafer Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
4	İnegöl Bursa Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
5	Basra	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Anapa Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
6	Mamuriye Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Anapa Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
7	Yabanabad Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka bir kazaya nakli nedeniyle yerlerine atama yapılması (Trabzon ve Sürmene Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
8	Bayburd Karaman	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin vefatıyla nedeniyle yerlerine atama yapılması (Trabzon ve Sürmene Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
9	Kaletül Murakıb	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka bir kazaya nakli nedeniyle yerlerine atama yapılması (Trabzon ve Sürmene Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
70	Bayburd Karaman	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka bir kazaya nakli nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
2	Alacahan Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
3	Durgud Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kars Zülkadreyn Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
4	Cidde Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Akköy Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
5	Gireselenti Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ercis ve Ahlat Kazasından)	Cemaziyelahir 1246

6	Atak ve Telbesime (?)	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka bir yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ercis ve Ahlat Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
7	Kaletül Murakıb	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka bir yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Zarşad (eski muvakkiti) Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
8	Hazem Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Silif-ke Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
71	Bakras ve İskenderun Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Çö-reki Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
2	İbradı Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstan-bul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
3	Rize Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yüz-depan Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
4	Şeyh ve Amik Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstan-bul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
5	Kerkük ve Şehr-i Zor Kazası	Kaza muvakkittinin başka yere tayin olması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Cemaziyelahir 1246
6	Hasanül Ekrad Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Çöla-bad Kazasından)	Receb 1246
7	Yabanabad Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sefe-rihisar Kazasından)	Receb 1246
72	Ercis ve Ahlat Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kahta Kazasından)	Receb 1246
2	Kahta	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Pür-naz Kazasından)	Receb 1246
3	Beyrut Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Pür-naz Kazasından)	Receb 1246
4	Atak ve Telbesime (?)	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yüz-depan Kazasından)	Receb 1246
5	Bozulus ve Tabanlı	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Şavşat Kazasından)	Receb 1246
6	Atına Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstan-bul Kazasından)	Receb 1246
7	Zarşad	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstan-bul Kazasından)	Receb 1246

	8	Karahisar Teke Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yedidivan Kazasından)	Receb 1246
	9	Darende Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Yedidivan Kazasından)	Receb 1246
73	1	Şavşad	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
	2	Van	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İbradı Kazasından)	Receb 1246
	3	İbradı Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
	4	Pernaz Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
	5	Sayda Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Nif Kazasından)	Receb 1246
	6	Seydişehir	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Gereselenli Kazasından)	Receb 1246
	7	Gereselenti	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Rize Kazasından)	Receb 1246
	8	Şarki Pare	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Taşlı Kazasından)	Receb 1246
	9	Bor ve Kayı	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Koçhisar Gerede Kazasından)	Receb 1246
74	1	Bor ve Kayı	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Koçhisar Gerede Kazasından)	Receb 1246
	2	Siverek kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Palas Kazasından)	Receb 1246
	3	Palas Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
	4	Cebel-i Aclun	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
	5	Hani Vahbeska Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
	6	Zenkabad ve Kızılbabat	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246

	7	Zenkabad ve Kızlarbat	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstambul Kazasından)	Receb 1246
	8	Kağızman ve Eleşkird Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstambul Kazasından)	Receb 1246
	9	Kağızman ve Eleşkird Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstambul Kazasından)	Receb 1246
75	1	Akdağ Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Şeyh ve Amik (eski kadısı) Kazasından)	Receb 1246
	2	Osmancık Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Eskiil Kazasından)	Receb 1246
	3	Koçhisar Gerede	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Eskiil Kazasından)	Receb 1246
	4	Gereselehti	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sarıçam Kazasından)	Receb 1246
	5	Mamuriye Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
	6	Mamuriye Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
	7	Aşen	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
	8	Aşen	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
76	1	Kavkas Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
	2	Kızılhisar Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Per-naz Kazasından)	Receb 1246
	3	Basra	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ahi-ska Kazasından)	Receb 1246
	4	Basra	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kara Abalı Kazasından)	Receb 1246
	5	Sayda Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sonya Kazasından)	Receb 1246
	6	Med	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Ber-ratül Zarat (eski kadısı) Kazasından)	Receb 1246

	7	Miratül Mısırın Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kerkük ve Şehr-i Zor (eski kadısı) Kazasından)	Receb 1246
	8	Hazem Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sis, Ayaş ve Prendi (eski kadısı) Kazasından)	Receb 1246
	9	Hazem Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Berretül Zarat (eski kadısı) Kazasından)	Receb 1246
77	1	Akyürek maa Hacı Hamza	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Taşabad (eski kadısı) Kazasından)	Receb 1246
	2	Sis ve Ayaş ve Prendi	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Deyula ve Kariş Kazasından)	Receb 1246
	3	Taşabad Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
	4	Pernaz Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Zarşad Kazasından)	Receb 1246
	5	Reha Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kilis (eski kadısı) Kazasından)	Receb 1246
	6	Kilis Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kerkük ve Şehr-i Zor (eski kadısı) Kazasından)	Receb 1246
	7	Rize Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Şeyh ve Amik Kazasından)	Receb 1246
	8	Kaş	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Şeyh ve Amik Kazasından)	Receb 1246
78	1	Sis ve Ayaş	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Taşabad Kazasından)	Receb 1246
	2	Silifke	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Taşabad Kazasından)	Receb 1246
	3	Kahta	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
	4	Şeyh ve Amik Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
	5	Gerger	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246

6	Pernaz Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
7	Nusaybin	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
8	kahta	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Çörekli Kazasından)	Receb 1246
9	Akhisar Geyve Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Antakya (eski kadısı) Kazasından)	Receb 1246
79	Gerger	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
2	Kars Zülkadirin Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Söğencek Kazasından)	Receb 1246
3	Kars Zülkadirin Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Cebel-i Aclun Kazasından)	Receb 1246
4	Derguş Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kuşaklı Kazasından)	Receb 1246
5	Antakya Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Durgud Kazasından)	Receb 1246
6	Akçeşehir Aydın	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Viranşehir Kazasından)	Receb 1246
7	Fınıke Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Koyulhisar Kazasından)	Receb 1246
8	Nusaybin	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Mamuriye Kazasından)	Receb 1246
80	Nusaybin	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
2	Mamuriye Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
3	Kuruçay	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sinanlı Kazasından)	Receb 1246
4	Nizip ve Karaiskele	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
5	Nizip ve Karaiskele	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246

6	Anapa Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sermin Kazasından)	Receb 1246
7	Anapa Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sinanlı Kazasından)	Receb 1246
8	Sinanlı Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Katasaray Kazasından)	Receb 1246
81	Viranşehir Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Belviran Kazasından)	Receb 1246
2	Reha Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sayda Kazasından)	Receb 1246
3	Kaş	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İbradı Kazasından)	Receb 1246
4	Sogancık	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Alacahan Kazasından)	Receb 1246
5	Kars Erzurum Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bayburt Karaman Kazasından)	Receb 1246
6	Durgud Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sinanlı Kazasından)	Receb 1246
7	Payas	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Çemişkezek Kazasından)	Receb 1246
8	Berretül Zarat Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Alacahan Kazasından)	Receb 1246
9	Katasaray	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve bir muvakkittin tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
82	Malazgird Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
2	Durgud Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması ve birinin başka yere tayini nedeniyle yerlerine atama yapılması (Beyrut Kazasından)	Receb 1246
3	Kaletül Murakib	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
4	Kahta	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Receb 1246
5	Adana ve Yüreğir	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Musul Kazasından)	Receb 1246

	6	İznikmid	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Musul Kazasından)	Receb 1246
	7	Antalya Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Sinop Kazasından)	Receb 1246
	8	Ezine Kazdağı	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Niğde Kazasından)	Receb 1246
	9	Ezine Kazdağı	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Nevşehir Ürgüp Kazasından)	Receb 1246
83	1	Ayaş	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kestel Kazasından)	Receb 1246
	2	Bozdoğan	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Akhisar Geyve Kazasından)	Receb 1246
	3	Burdur	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kevgara(?) Kazasından)	Receb 1246
	4	Bergama	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Adana Yüreğir Kazasından)	Receb 1246
	5	Tarhala	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Tuzla Kazasından)	Receb 1246
	6	Timurcu	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İnegöl Bursa Kazasından)	Receb 1246
	7	Denizli	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Malatya Kazasından)	Receb 1246
	8	Sivas	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Taraklıborlu Kazasından)	Receb 1246
84	1	Uşak	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bursa İnegöl Kazası)	Receb 1246
	2	Kastamonu	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Uşak Kazası)	Receb 1246
	3	Karahisar-1 Şarhi	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Kürdüs Kazası)	Receb 1246
	4	Karaağaç Göllhisar	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Tirmurcu Kazası)	Receb 1246

5	Kangırı Kazası	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Karahisar-1 Şarki Kazası)	Receb 1246
6	Bozdoğan	Kaza muvakkittinin görev sürelerinin dolması nedeniyle yerlerine atama yapılması (Trabzon ve Sürmene Kazası)	Receb 1246
85	Yaviçe	Kaza mutasarrıfının vefat etmesi üzerine yerine görevlendirme talebi	Şaban 1246
2	Çine	Kaza muvakkitlerinin tayin olması nedeniyle yerine birinin atanması (Rumeli eşrafından)	Şaban 1246
3	Bozok ve Selmanlı Sağır ve Kebir	Kaza mutasarrıfının vefat etmesi üzerine yerine görevlendirme talebi (nisf hisse)	Şaban 1246
4	Bozok ve Selmanlı Sağır ve Kebir	Kaza mutasarrıfının vefat etmesi üzerine yerine görevlendirme talebi (nisf hisse)	Şaban 1246
5	Bozok ve Selmanlı Sağır ve Kebir	Kaza mutasarrıfının vefat etmesi üzerine yerine görevlendirme talebi (nisf hisse)	Şaban 1246
6	Yenişehir	Kaza muvakkitlerinin tayin olması nedeniyle yerine birinin atanması (Çine (eski kadısı) Kazasından)	Şaban 1246
7	Şeyhlü Kazası	Kaza muvakkitlerinin tayin olması nedeniyle yerine birinin atanması (Çine (eski kadısı) Kazasından)	Şaban 1246
86	Çorum	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkittin görevlendirilmesi (Çine Kazasından)	Şaban 1246
2	Merzifon	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkittin görevlendirilmesi (Çine Kazasından)	Şaban 1246
3	Şeyhlü	Kaza muvakkittinin rütbesinin artırılmasına dair	Şaban 1246
4	Akçeşehir Bolu	Kaza muvakkittinin rütbesinin südüs hissesiyle oğluna devrine	Şaban 1246
5	İznikmid	Kaza muvakkittinin görevlendirilmesi	Şaban 1246
6	Bozdoğan	Kaza muvakkittinin görevlendirilmesi	Şaban 1246
7	Arhova ve Vescibe kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkittin görevlendirilmesi	Şaban 1246
8	Eriha	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkittin görevlendirilmesi	Şaban 1246
87	Ekradlık Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkittin görevlendirilmesi	Şaban 1246
2	Üzümlü Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkittin görevlendirilmesi	Şaban 1246
3	Ezidhan Berzek	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkittin görevlendirilmesi	Şaban 1246
4	Akşehir	Kaza muvakkittinin süresinin bitmesiyle görev süresinin uzatılmasına dair	Şaban 1246
5	Basra	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkittin görevlendirilmesi	Şaban 1246

	4	Balıbey Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Ramazan 1246
	5	Bakras ve İskenderun Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Ramazan 1246
	6	Alaşehir	Kaza mutasarrıfının görev süresinin uzatılması	Ramazan 1246
	7	Bozulus ve Tabanlı	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Ramazan 1246
	8	Hama	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Ramazan 1246
	9	Zile	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Ramazan 1246
91	1	Kaş	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Ramazan 1246
	2	Kaletül Murakıb	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Ramazan 1246
	3	Kula Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Ramazan 1246
	4	Giresun	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi (Çubukabad)	Ramazan 1246
	5	Hayfa Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Ramazan 1246
	6	Karağaç Yalvaç	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine görev süresinin uzatılmasına dair	Ramazan 1246
	7	Kars Zülkadreyn	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Ramazan 1246
	8	Yağmurderesi Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Ramazan 1246
	9	Ahıska Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Şevval 1246
	10	Şınav Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine görev süresinin uzatılmasına dair	Şevval 1246
92	1	Besni	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Şevval 1246
	2	Harem	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Şevval 1246
	3	Taraklıborlu	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine görev süresinin uzatılmasına dair	Şevval 1246
	4	Hayfa Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Şevval 1246
	5	Şuur Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi (Seydişehir)	Şevval 1246
	6	Larende	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine görev süresinin uzatılmasına dair	Şevval 1246
	7	Kars Erzurum Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi	Şevval 1246
	8	Kağızman ve Eleşkird Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerlerine muvakkitin görevlendirilmesi (Isparta)	Şevval 1246
	9	Mihalıççık Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine görev süresinin uzatılmasına dair	Şevval 1246

	10	Kınık ve Tahrir ve Garir/ Üzeyir Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Şevval 1246
93	1	Tevhit	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesi üzerine görev süresinin uzatılmasına dair	Şevval 1246
	2	Miratül Mısırın Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Şevval 1246
	3	Van	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Şevval 1246
	4	Taraklıborlu	Kaza muvakkitinin rütbesinin artırılmasına dair	Şevval 1246
	5	Amasya	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesi üzerine görev süresinin uzatılmasına dair	Şevval 1246
	6	Safed Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Tatay)	Şevval 1246
	7	Parla ve Keski	Kaza muvakkitinin vefatı üzerine yerine başka birinin tayini	Şevval 1246
	8	İnegöl Bursa Kazası	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesi üzerine görev süresinin uzatılmasına dair	Şevval 1246
	9	Tavas	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Şevval 1246
94	1	Eflani Tatay (?) Kazası	Kaza muvakkitinin başka bir yere tayini dolayısıyla yerine birinin atanmasına dair	Şevval 1246
	2	Viranşehir Kazası	Kaza muvakkitinin vefatı üzerine yerine başka birinin tayini	Zilkade 1246
	3	Artukabad Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Zilkade 1246
	4	Nif	Kaza muvakkitinin başka bir yere tayini dolayısıyla yerine birinin atanmasına dair	Zilkade 1246
	5	Seferhisar Kazası	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesi üzerine görev süresinin uzatılmasına dair	Zilkade 1246
	6	Eskiil Kazası	Kaza mutasarrıfının başka kazaya nakl olunması ve yerine birinin atanmasına dair	Zilkade 1246
	7	Köşk	Kaza mutasarrıfı vefat etmekle yerine birinin atanmasına dair	Zilkade 1246
	8	Şorba Kazası	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesi üzerine görev süresinin uzatılmasına dair	Zilkade 1246
	9	Akyürek maa Hacı Hamza	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilkade 1246
	10	Bayezid Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilkade 1246
95	1	Gönük	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesi üzerine görev süresinin uzatılmasına dair	Zilkade 1246
	2	Şeyh ve Amik Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilkade 1246
	3	Şarkı Pare	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilkade 1246
	4	Trabzon ve Sürmene	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesi üzerine süresinin uzatılmasına dair	Zilkade 1246

	5	Safed Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Tosya)	Zilkade 1246
	6	Karaabalı	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Bakras ve İskenderun)	Zilkade 1246
	7	İskilip Kazası	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılması	Zilkade 1246
	8	Ebus-Sehir	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İs-tanbul)	Zilkade 1246
	9	Kula Kazası	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılması	Zilkade 1246
	10	Şarki Pare	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Çakırca)	Zilkade 1246
96	1	Murtazaabad Kazası	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılması	Zilkade 1246
	2	Tuzla	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılması	Zilkade 1246
	3	Bumbuc Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Hadimden)	Zilhicce 1246
	4	Bayburd Karaman	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
	5	Arac	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılması	Zilhicce 1246
	6	Kelkit	Kaza mutasarrıfının vefat etmesiyle nisf hisse olan mutasarrıfının yerin başka birinin tayini (Seferihisar)	Zilhicce 1246
	7	Bolvadin	Kaza mutasarrıfının vefat etmesiyle nisf hissesinin sülüs hissesi olan mutasarrıfının yerin başka birinin tayini	Zilhicce 1246
	8	Gedektaş	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılması	Zilhicce 1246
	9	Of	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
97	1	Eflani Tatay (?) Kazası	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılması	Zilhicce 1246
	2	Atak ve Telbesime (?)	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
	3	Atina Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
	4	Küretül Hamis	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılması	Zilhicce 1246
	5	Erbil ve Telafer Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
	6	Alacahan Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
	7	Akhisar Saruhan	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılması	Zilhicce 1246
	8	Berretül Zarat Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
	9	Palas Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246

	10	Şeyhlü	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Kastamonu)	Zilhicce 1246
	11	Hasanül Ekrad Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
98	1	Han Yusuf	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Çerkeş)	Zilhicce 1246
	2	Şeyhlü	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılması	Zilhicce 1246
	3	Durgud Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
	4	Derguş Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Temurcu)	Zilhicce 1246
	5	Gerede Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Zilhicce 1246
	6	Deyule ve Kiriş	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
	7	Rize Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
	8	Zenkabad ve Kızılbat	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
	9	Zarşad	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
	10	Çemişkezek	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesinden dolayı ek süre verilmesine dair	Zilhicce 1246
99	1	Sis	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
	2	Şurekil	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Zilhicce 1246
	3	Sarıçam	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İznikmid)	Zilhicce 1246
	4	Soğancı	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Arapgir)	Zilhicce 1246
	5	Bozöyük Bursa Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süre uzatılması	Zilhicce 1246
	6	Samsad Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Üsküdar)	Zilhicce 1246
	7	Samanti	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Bolu)	Zilhicce 1246
	8	Taşili Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Zilhicce 1246
	9	Karaabalı	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Karaman)	Zilhicce 1246
	10	Cidde Kazası	Kaza muvakkitini vefat etmesi üzerine yerine birini tayini (Kaletül Murakıb)	Zilhicce 1246

	11	İbradı Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Zilhicce 1246
100	1	Ezine Kazdağı	Kaza mutasarrıfının vefatı üzerine başka birinin atanması (Gördus)	Zilhicce 1246
	2	Kars Erzurum Kazası	Kaza mutasarrıfının başka kazaya nakl olunması ve yerine birinin atanmasına dair (Ek-radlık)	Zilhicce 1246
	3	Malazgird Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi(Üsküdar)	Zilhicce 1246
	4	Nusaybin	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi(A-hıska)	Zilhicce 1246
	5	Kars Zülkadreyn	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Zilhicce 1246
	6	Adana ve Yüreğir	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	İznikmid	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Amasya	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Alaşehir	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Antalya Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
101	1	Ayaş	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	İnegöl Bursa Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Akhisar Geyve Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Elmalı	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Arpaz ve Amasya Aydın	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Erzincan	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Antakya Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Ortakçı	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Aksaray	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Akçeşehir Aydın	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Akhisar Saruhan	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
102	1	Akşehir	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	İskilip Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Ortapare	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1216

	4	Eğin	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Eğriğöz Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Eskiil Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Uluborlu Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	İdlib	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Ekrad	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Eregli Karaman Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Ağrus	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	12	Ilgın	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
103	1	Akçaabad	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Ezine Lazkiye Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Alak	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Avniye	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Ilıca Saruhan Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Atlan	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Ergani Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Arac	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Ünye	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Eveyüzü	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Ermenek	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	12	Eflani Tatay (?) Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	13	Ağlasun ve İncirli Pazarı	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
104	1	Ekradlık Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Aşen	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Akköy Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Ebulhayr	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	İbradı Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Üzümlü Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246

	7	Üsküdar	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Bozdoğan	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Burdur	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Bergama	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Balyanbolu Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
105	1	Beyşehir Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Bor ve Kayı	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Belviran Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Bayburd Erzurum	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Bafra ve Samsun Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Bozüyük Bursa Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Bozok Sorgunu Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Beçin	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Behesni	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Bozulus ve Tabanlı	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Pemaz Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	12	Mendiramlı	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	13	Tevhit	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
106	1	Tırhala	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Timurcu	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Çorum	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Çerkes	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Çarşamba Lazkiye	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Cidde Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Çemişkezek	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Çölebad	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Çörekli	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Akdağ Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246

	11	Simav Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	12	Kalecik	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
107	1	Ezine Kazdağı	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Kütretün-Nuhas	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Alaiye	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Zarpet	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Hama	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Hun ve Geniler	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Humus	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Hacı Bektaş	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Havza	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Denizli	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Devirkani	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	12	Divriği	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
108	1	Develi	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Darende Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Döğel ve Ağrus	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Reha Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Zile	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Sinop	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Sivas	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Seferhisar Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Seker ve Düşenbe	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Seydişehir	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Seferhisar Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	12	Sincanlı Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
109	1	Sinanlı Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Siverek kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246

	3	Said İli ve Ladik Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Şivas İli	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Silifke	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Saz	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Şorba Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Şeyhlü	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Şuhud	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Şavşad	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Sayda Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	12	Sonya	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
110	1	Sarıkavak ve Zeyni Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Tuzla	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Taraklıborlu	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Trabzon ve Sürmene	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Taşköprü Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Tavas	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Torul	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Taşabad Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Uşak	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Alaiye	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Osmançık Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	12	Arapşun	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
111	1	Arapgiri Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Fınıke Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Kastamonu	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Karaağaç Gölhisar	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Kırşehir	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Kazabad Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246

	7	Koçhisar Gerede	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Kula Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Karaağaç Yalvaç	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Karahisar Behramşah Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Kabirili	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	12	Kızılhisar Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
112	1	Kalkanlı	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Karahisar Teke Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Kuruçay	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Koçhisar Karaman Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Kuşaklı Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Kaş	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Kolcuhisar	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Kızılkaya Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Karataş Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Katasaray	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Kavak	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	12	Kestel	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
113	1	Kangırı Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Gedektaş	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Gönik	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Köşk	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Gölpazarı Bursa Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Gönen Karesi	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Göhlisar-ı Hamid kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Kilis Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Gerede Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246

	10	Gördek	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Kemer Hamit Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	12	Köyceğiz Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
114	1	Giresun	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Küre-i Selenti	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Ginebolu	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Gedikçubuk	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Keşap	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Larande	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Lazkiyetül Arab Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Ladik	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Levand	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Malatya	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Mihalççık Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	12	Murtazaabad Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	13	Merzifon	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
115	1	Mengen Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Marmaracık Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Mecidözü Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Manavgat Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Mendece (?)	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Mamuriye Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Niğde	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	8	Neveşehir ve Ürgüp	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	9	Nevali-i Alaiye Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	10	Nif	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	11	Nevali-i Ermenek Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	12	Yabanabad Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246

116	1	Yeniil ve Türkmen Cebile Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Yedi Divan Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	3	Yorgan Ankara	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	4	Yenice Eflani	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	5	Yavebolu Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Yüzcepare	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Oniki Divan	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı görev süresi uzatılan kişinin tekrar ek süre almasına dair	Muharrem 1246
	8	Tosya	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı görev süresi uzatılan kişinin tekrar ek süre almasına dair	Muharrem 1246
	9	Şeyhlü	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı görev süresi uzatılan kişinin tekrar ek süre almasına dair	Muharrem 1246
	10	Viranşehir Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı görev süresi uzatılan kişinin tekrar ek süre almasına dair	Muharrem 1246
117	1	Yenişehir Aydın	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı görev süresi uzatılan kişinin tekrar ek süre almasına dair	Muharrem 1246
	2	Nif	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı görev süresi uzatılan kişinin tekrar ek süre almasına dair	Muharrem 1246
	3	Karahisar-ı Şarki	Kaza mutasarrıfının vefat etmesai üzerine merkezde ve aktif görevde olmayan birinin atanması (Trabzon ve Sürmene (eski kadısı)	Muharrem 1246
	4	Taraklıborlu	Kaza muvakkittinin mevcut rütbesiyle ayrılmasına dair	Muharrem 1246
	5	İnegöl Bursa Kazası	Kaza muvakkittinin mevcut rütbesiyle ayrılmasına dair	Muharrem 1246
	6	Gedekaş	Kaza muvakkittinin mevcut rütbesiyle ayrılmasına dair	Muharrem 1246
	7	Yabanabad Kazası	Kaza muvakkittinin mevcut rütbesiyle ayrılmasına dair	Muharrem 1246
118	1	Tavas	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden dolayı süresinin uzatılmasına dair	Muharrem 1246
	2	Safad	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi	Muharrem 1246
	3	Kavkas Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi	Muharrem 1246
	4	Kaş	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi (İstanbul)	Muharrem 1246
	5	Akdağ Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden ek süre almasına dair	Muharrem 1246

	6	İnegöl Bursa Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden ek süre almasına dair	Muharrem 1246
	7	Uluborlu Kazası	Kaza mutasarrıfı görev süresinin bitmesinden ek süre almasına dair	Muharrem 1246
	8	Ekradlık Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi (İstanbul)	Muharrem 1246
119	1	Kahta	Kaza muvakkittinlerin birinin başka yere tayin olması ve görev süresinin bitmesinden dolayı başka birinin atanması(İstanbul)	Muharrem 1246
	2	Nizip ve Karaiskele	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi (İstanbul)	Muharrem 1246
	3	Basra	Kaza mutasarrıfının başka kazaya tayin olması nedeniyle başka birinin atanması (Ekradlık)	Muharrem 1246
	4	Amasya	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	5	Bozdoğan	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	6	Bozüyük Bursa	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	7	Bayramlı	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	8	Çerkeş	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	9	Harput	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
120	1	Seferihisar çeşme	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	2	Katasaray	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	3	Kilis Kazası	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	4	Gördek	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	5	Gedikçubuk	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	6	Yabanabad Kazası	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246

	7	Küretin-Nuhas	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	8	Efani Tatay (?) Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
121	1	Arpaz ve Amasya Aydın	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	2	Aksaray	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	3	Ezine Abatluğ	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	4	Ereğli Karaman Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	5	Akçaabad ve Ayhura	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	6	Burdur	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	7	Behesni	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	8	Kirili	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
122	1	Simav	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	2	Humus	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	3	Darende Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	4	Karahisar Behramşah Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması(Karahisar-ı Şarki)	Muharrem 1246
	5	Timurcu	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	6	Kalkanlı	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	7	Köyceğiz Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkitinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246

	8	Mecidözü Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması (Karahisar kazası)	Muharrem 1246
123	1	Yedi Divan Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması (İstanbul)	Muharrem 1246
	2	Silifke	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	3	Akçeşehir aydın	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	4	Irak	Kaza mutasarrıfının vefatı nedeniyle yerine birinin atanmasına dair	Muharrem 1246
	5	Akköy Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	6	Ebulhayr	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	7	Üsküdar	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	8	Pernaz Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
124	1	Çemişkezek	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	2	Havza	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	3	Döğel ve Ağrus	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	4	Sinanlı Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	5	Siverek kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	6	Şavşad	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
	7	Sayda Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Muharrem 1246
125	1	Sarıkavak ve Zeyni Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması (İstanbul)	Muharrem 1246

	2	Köşk	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması (İstanbul)	Muharrem 1246
	3	Kuruçay	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması (İstanbul)	Muharrem 1246
	4	Koyulhisar	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması (İstanbul)	Muharrem 1246
	5	Kızılıkaya Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması (İstanbul)	Muharrem 1246
	6	Küre-i Selenti	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması (İstanbul)	Muharrem 1246
	7	Basra	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması (İstanbul)	Safer 1246
	8	Karahisar-ı Şarki	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi	Safer 1246
126	1	Arapgir Kazası	Kaza mutasarrıfının/muvakkittinin görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve bunun bitmesinin ardından başka birinin tayini (Ankara)	Safer 1246
	2	Tarhala	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi	Safer 1246
	3	Kızılıhisar Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bittiği ve muvakkittin başka kazaya nakl olmasından dolayı birinin atanması (Pernaz)	Safer 1246
	4	Kütansin ve Bağdadçık	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi	Safer 1246
	5	Yabanabad Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi	Safer 1246
	6	Karahisar-ı Şarki	Kaza mutasarrıfı vefat etmekle yerine birinin atanmasına dair	Safer 1246
	7	Hınıs ve Sekmanlı	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi	Safer 1246
	8	Akhisar Geyve Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi	Safer 1246
	9	Yeniil ve Türkmen Celib Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi	Safer 1246
	10	Arhava ve Vessepe	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi	Safer 1246
127	1	Eğirdir	Kaza muvakkittinin süresinin dolması üzerine ek süre verilmesi	Safer 1246
	2	Serenre	Kaza muvakkittinin sadise rütbesiyle 6 ay çalışması talebi	Safer 1246
	3	Kars Erzurum Kazası	Kaza mutasarrıfının başka bir kazaya nakl olmasına üzerine yerine başka birinin tayin olması (Şuur (eski kadısı)	Safer 1246
	4	Balabanbolu	Kaza mutasarrıfının ek süre talebi	Safer 1246

	5	Beyrut	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Safer 1246
	6	Ezine Lazkiye Kazası	Kaza muvakkitin ek süre verilmesine dair	Safer 1246
	7	Kahta	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Malazgird (eski kadısı)	Safer 1246
	8	Gönen Karesi	Kaza muvakkitine ek süre verilmesine dair	Safer 1246
	9	Bayburd Karaman	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkitin başka bir kazaya nakli sebebiyle atama yapılması (İstanbul)	Safer 1246
	10	Taraklıborlu	Kaza muvakkitine ek süre verilmesine dair	Safer 1246
	11	Yabalı	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Silivri)	Safer 1246
128	1	İdlib	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkitin başka yere tayin olması üzeri- ne yerine birinin atanması (Of eski kadısı)	Safer 1246
	2	Eveyüzü	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine iki ay süre verilmesi ve muvakkite süreli görev verilmesine dair	Rebiülevvel 1246
	3	Nihsar	Kaza mutasarrıfının vefatı üzerine başka birinin atanması (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	4	Kırşehir	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesi üzerine ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
	5	Harbet	Kaza muvakkitinin rütbesinin belirlenmesine dair inceleme yapılması	Rebiülevvel 1246
	6	Malatya	Kaza muvakkitinin rütbesinin belirlenmesine dair inceleme yapılması	Rebiülevvel 1246
	7	Tavas	Kaza muvakkitinin rütbesinin belirlenmesine dair inceleme yapılması	Rebiülevvel 1246
	8	Akçeşehir aydın	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
129	1	Yenice Taraklı	Rub hisse mutasarrıflığın görev süresi biten kişinin oğluna devri	Rebiülevvel 1246
	2	Eriha	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	3	İbradı Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve yeri ve muvakkitinin görev süresi devam- lı olması kararının ertelenmesine dair (İbradı'dan görevlendirme)	Rebiülevvel 1246
	4	Ezine Kazdağı	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
	5	Özühan Berzek	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Rebiülevvel 1246
	6	Balibey	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve muvakkitin devamlı görevlendirilmesi	Rebiülevvel 1246
	7	Payas	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve muvakkitin devamlı görevlendirilmesi	Rebiülevvel 1246

	8	Bakras ve İskenderun Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması, yerine görevlendirme ve muvakkitin devamlı görevlendirilmesi (mutasarrıf İstanbul'dan)	Rebiülevvel 1246
	9	Cebel-i Aclun	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Bursa'dan)	Rebiülevvel 1246
130	1	Erzincan	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesi ve ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
	2	Çıldır	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	3	Çakırca	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	4	Hani veceska	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	5	Devrgani	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	6	Divriği	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	7	Reha Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	8	Viranşehir Kazası	Kaza muvakkitinin görev süresinin dolması nedeniyle ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
	9	Sermin	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	10	Suruç	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
131	1	Akhisar Geyve Kazası	Kaza muvakkitlerinin birinin görevinin bitmesi, birinin vefat etmesi üzerine ve birinin başka yere tayin edilmesi nedeniyle yerlerine birinin atanması	Rebiülevvel 1246
	2	Kaş	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	3	Fınıke Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkitinin görevlendirme	Rebiülevvel 1246
	4	Kaletül Murakıb	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkitinin görevlendirme	Rebiülevvel 1246
	5	İlgin	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması üzerine ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
	6	Kuşaklı Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkitinin görevlendirme	Rebiülevvel 1246
	7	Karataş Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkitinin görevlendirme	Rebiülevvel 1246
	8	Kavak	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkitinin görevlendirme	Rebiülevvel 1246

	9	Kangırı Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme	Rebiülevvel 1246
	10	Kerkük ve Şehr-i Zor Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme	Rebiülevvel 1246
132	1	Keşap	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme	Rebiülevvel 1246
	2	Musul	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme	Rebiülevvel 1246
	3	İdlip	Kaza muvakkittinin mevcut rütbesi yerine rabia rütbesiyle 6 ay daha çalışması ve yerine birinin tayini	Rebiülevvel 1246
	4	Med	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme	Rebiülevvel 1246
	5	Sis ve Ayaş ve Perendi	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme ve daha sonra başka birinin tayin edilmesi	Rebiülevvel 1246
	6	Muhacirin Mektube kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme ve daha sonra başka birinin tayin edilmesi	Rebiülevvel 1246
	7	Akhisar Saruhan	Kaza muvakkittinin görev süresinin dolması üzerine ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
	8	Nevahi-i Alaiye Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme ve daha sonra başka birinin tayin edilmesi	Rebiülevvel 1246
	9	Yavebolu Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme ve daha sonra başka birinin tayin edilmesi	Rebiülevvel 1246
	10	Yağmurderesi Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme ve daha sonra başka birinin tayin edilmesi	Rebiülevvel 1246
133	1	Kaş	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme ve daha sonra başka birinin tayin edilmesi	Rebiülevvel 1246
	2	Trabzon ve Sürmene	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme ve daha sonra başka birinin tayin edilmesi	Rebiülevvel 1246
	3	Ortakçı	Kaza muvakkittinin görev süresinin dolması üzerine ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
	4	Ahıska Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi, muvakkittin ise başka bir kazaya nakl olmasından dolayı yerine atama yapılması (Basra eski kadısı)	Rebiülevvel 1246
	5	Karasu	Sülüs hisse mutasarrıfının vefat etmesi nedeniyle başka birinin görevlendirilmesi	Rebiülevvel 1246
	6	Şecaattin	Kaza mutasarrıfının istediği yer olan Galata Mevlevihanesine gitmesinin ardından yerine kaza muvakkittinin atanması	Rebiülevvel 1246
	7	Akhisar Geyve Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkittin vefat etmesi nedeniyle yerlerine atama yapılması (Bor ve Kayı kazasından)	Rebiülevvel 1246
	8	Seferihisar Günyüzü	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme ve daha sonra başka birinin tayin edilmesi	Rebiülevvel 1246

	9	Kula Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirme ve daha sonra başka birinin tayin edilmesi	Rebiülevvel 1246
	10	Havza	Kaza muvakkittinin görev süresinin dolması nedeniyle ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
134	1	Of	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkittinin başka yere nakli nedeniyle kazaya tayin işlemi (Pernaz eski mutasarrıfı)	Rebiülevvel 1246
	2	Bozok ve Süleymanlı Sagır ve Kebir	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi	Rebiülevvel 1246
	3	Bozok ve Süleymanlı Sagır ve Kebir	Kaza mutasarrıfının vefat etmesi nedeniyle yerine nisf hisse başka birinin atanması	Rebiülevvel 1246
	4	Harit	Kaza muvakkittinin altı aylık hizmet süresine dört ay daha eklenmesi	Rebiülevvel 1246
	5	Niksar	Kaza muvakkittinin kendi isteğiyle ve daha sonraya bırakılmamak üzere rütbe artırım talebi	Rebiülevvel 1246
	6	Akçay ve Keşderesi ve Cevizderesi	kaza mutasarrıfının yerine oğlunun aynı hisseyle geçmesine dair (Ispartadan)	Rebiülevvel 1246
	7	Karasu	Sülüs hisse kaza mutasarrıfının yerine oğlunun aynı hisseyle geçmesine dair (Ispartadan)	Rebiülevvel 1246
	8	Adana ve Yüreğir	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesinden dolayı ek süre verilmesine dair	Rebiülevvel 1246
135	1	Elmalı	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi (Üsküdar)	Rebiülevvel 1246
	2	Anapa	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	3	Eşin	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	4	Akdağ Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
	5	Üzümlü Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	6	Besni	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	7	Balat	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	8	Çolabab	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi	Rebiülevvel 1246
	9	Balabanbolu	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesi üzerine ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
	10	Hazem	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkittin görevlendirilmesi	Rebiülevvel 1246

	11	Hacı Bektaş ve Mucur Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Rebiülevvel 1246
136	1	Hayfa	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Isparta)	Rebiülevvel 1246
	2	Şuhud	Kaza muvakkittinin süresinin bitmesi üzerine ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
	3	Seydişehir	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Alanya)	Rebiülevvel 1246
	4	Şuur Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	5	Sonya	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Alaboyu)	Rebiülevvel 1246
	6	Koçhisar Karaman Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	7	Sefer ve Düşenbe	Kaza mutasarrıfının süresinin bitmesi üzerine ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
	8	Kağızman ve Eleşkird Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	9	Kınık ve Tahir ve Üzeyir Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	10	Köşk	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (Kars Zülkadriye eski kadısı)	Rebiülevvel 1246
	11	Gerger	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
137	1	Gönye	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	2	Malatya	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	3	Miratül Mısırın Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul)	Rebiülevvel 1246
	4	Tavas	Kaza muvakkittinin görev süresinin bitmesi üzerine ek süre verilmesi	Rebiülevvel 1246
	5	Mamuriye Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Rebiülevvel 1246
	6	Yenice Eflani	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Rebiülevvel 1246
	7	Yüzdepara Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Rebiülevvel 1246

	8	Nevahi-i Ermenek Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Rebiülevvel 1246
	9	Antalya Kazası	Kaza muvakkittinin süresinin bitmesi ve diğer muvakkittinin vefat etmesiyle birlikte yerine birinin atanması	Rebiülevvel 1246
	10	Marmaracık Kazası	Kaza muvakkittinin başka yere tayin olması nedeniyle yerlerine atama yapılması (İstanbul Kazasından)	Rebiülevvel 1246
138	1	İznikmid	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	2	Kestel	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	3	İskilip Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	4	Adana	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	5	Belviran Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	6	Bozulus ve Tabanlı	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	7	Bayezid Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	8	Karahisar Şarki	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	9	Çörekli	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (eski kaza muvakkittinin atanması)	Cemaziyelevvel 1246
139	1	Şeyh ve Amik Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (eski kaza muvakkittinin atanması)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Torul	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (eski kaza muvakkittinin atanması)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Trabzon ve Sürmene	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi ve daha sonra başka birinin atanması	Cemaziyelevvel 1246
	4	Taşabad Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (eski kaza muvakkittinin atanması)	Cemaziyelevvel 1246
	5	Kırşehir	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (eski kaza muvakkittinin atanması)	Cemaziyelevvel 1246
	6	Kars Erzurum Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (eski kaza muvakkittinin atanması)	Cemaziyelevvel 1246
	7	Nevşehir ve Ürgüp	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine başka birinin atanması ve yeni atanan kişiye ek süre verilmesi (eski kaza muvakkittinin atanması)	Cemaziyelevvel 1246
	8	Giresun	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (eski kaza muvakkittinin atanması)	Cemaziyelevvel 1246

	9	Atak ve Telbesime (?)	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkitinin yaşayıp yaşamdığına dair bilgi talep edildiği ve diğer muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	10	Kaygı ve Neriman(?)	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkitinin yaşayıp yaşamdığına dair bilgi talep edildiği ve diğer muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	11	Nıf	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesi ve ek süre verilmesi	Cemaziyelevvel 1246
140	1	Mihalıççık Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	2	Zarşad	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkitinin yaşayıp yaşamdığına dair bilgi talep edildiği ve diğer muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	3	Aksaray	Kaza muvakkitinin muvassal rütbesinde göreve devam ettirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	4	Antakya Kazası	Kaza muvakkitinin görev süresinin bitmesi ve ek süre verilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	5	Erzincan	Kaza mutasarrıfının sitte rütbesinde göreve devam ettirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	6	Kürretin-Nuhas	Kaza muvakkitinin sitte rütbesiyle göreve devam etmesi (sonraya bırakılmadan)	Cemaziyelevvel 1246
	7	Göhlisar-ı Hamid kazası	Kaza mutasarrıfının sitte rütbesinde göreve devam ettirilmesi (sonraya bırakılmadan)	Cemaziyelevvel 1246
	8	Taşköprü Kazası	Kaza muvakkitinin görev süresinin uzatılmasına dair	Cemaziyelevvel 1246
141	1	Meşurekil(?)	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkitinin başka yere nakli nedeniyle kazaya tayin işlemi (İstanbul Hafız Paşa Medresesi)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Zarşad	Kaza mutasarrıfının başka kazaya naklolunmasından dolayı tayin işlemi(İstanbul'dan uzun süre ayrılarak)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Aram	Kaza mutasarrıfının vefatı üzerine yerine başka bir müderrisin tayini	Cemaziyelevvel 1246
	4	Şorba	Kaza mutasarrıfının görev süresine iki ay daha ek süre verilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	5	Bozüyük Mentеше	Kaza mutasarrıfının vefatı üzerine kaza muvakkitinin görevlendirilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	6	Bor ve Kayı	Kaza mutasarrıfının vefatı üzerine başka birinin atanması (Sayda kazası mutasarrıfı)	Cemaziyelevvel 1246
	7	İrle ve Yaviçe	Kaza mutasarrıfının emekli olması nedeniyle başka birinin atanması	Cemaziyelevvel 1246
	8	Artıkabad Kazası	Kaza muvakkitinin görevine iki ay ek süre verilmesi	Cemaziyelevvel 1246
	9	Alacahan Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve kaza muvakkitinin başka yere tayini nedeniyle başka bir kişinin tayini(İstanbul'dan uzun süre ayrılarak)	Cemaziyelevvel 1246
142	1	Kaygı ve Neriman(?)	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması nedeniyle başka bir yerden tayin işlemi(İstanbul'dan uzun süre ayrılarak)	Cemaziyelevvel 1246
	2	Kars Zülkadriye	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve kaza muvakkitinin başka yere tayini nedeniyle başka bir kişinin tayini(Gireselenti kazasından ayrılarak)	Cemaziyelevvel 1246
	3	Taraklıborlu	Kaza muvakkitinin görev süresine iki ay daha eklenmesi	Cemaziyelevvel 1246

	4	Nusaybin	Kaza mutasarrıfının görev süresinin tamamlanması ve kaza muvakkittinin hayatına dair bilgi olmadığı ve talep edilmediği, yerlerine diğer muvakkittin tayin olması	Cemaziyelevvel 1246
	5	Kaş	Kaza mutasarrıfının samine rütbesiyle anılmasına dair	Cemaziyelevvel 1246
	6	Beretüz-Zarat	Kaza mutasarrıfının başka kazaya nakl olması nedeniyle başka kazadan tayin yapılması (Nizip ve Karaiskele kazasından)	Cemaziyelevvel 1246
	7	Şorba	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine kaza muvakkittinin görevlendirilmesi	Cemaziyeleahir 1246
	8	Soğancık	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine kaza muvakkittinin görevlendirilmesi	Cemaziyeleahir 1246
	9	Eğın	Kaza muvakkittinin görevine iki ay sek süre verilmesi	Cemaziyeleahir 1246
	10	Malazgirt	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve kaza muvakkittinin başka bir kazaya nakl olmasından dolayı diğer muvakkittinin görevlendirilmesi	Cemaziyeleahir 1246
143	1	Şarki Pare	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve yerine kaza muvakkittinin görevlendirilmesi	Cemaziyeleahir 1246
	2	İdlip	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve muvakkittin başka kazaya naklinden dolayı başka birinin tayini (Çarşamba Lazkiye eski kazaskeri)	Cemaziyeleahir 1246
	3	Akhisar Geyve	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi	Cemaziyeleahir 1246
	4	Serpin	Kaza mutasarrıfının başka kazaya naklolunmasıyla yerine birinin tayin olması (Silifke)	Cemaziyeleahir 1246
	5	Araç	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine kaza muvakkittinin görevlendirilmesi	Cemaziyeleahir 1246
	6	Ağlasun ve İncir Pazarı	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine kaza muvakkittinin görevlendirilmesi	Cemaziyeleahir 1246
	7	Gördek	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesiyle ek süre verilmesi	Cemaziyeleahir 1246
	8	Atak ve Telbesime (?)	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine kaza muvakkittinin görevlendirilmesi	Cemaziyeleahir 1246
	9	Atına	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine kaza muvakkittinin görevlendirilmesi	Cemaziyeleahir 1246
	10	Bayramlı	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine kaza muvakkittinin görevlendirilmesi	Cemaziyeleahir 1246
144	1	Kilis Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine muvakkittin görevlendirilmesi ve süresinin uzatılması	Cemaziyeleahir 1246
	2	Bumbuç	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine muvakkittin görevlendirilmesi ve süresinin uzatılması	Cemaziyeleahir 1246
	3	Palas	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine muvakkittin görevlendirilmesi ve süresinin uzatılması	Cemaziyeleahir 1246
	4	Hasantül Ekrad Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine muvakkittin görevlendirilmesi ve süresinin uzatılması	Cemaziyeleahir 1246
	5	Tevhit	Kaza muvakkittinin görev süresine iki ay daha eklenmesi	Cemaziyeleahir 1246

	6	Han-ı Yunus	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	7	Durgud Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	8	Düğüş	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	9	Agros	Kaza mutasarrıfının görev süresinin uzatılması	Cemaziyelahir 1246
	10	Depule	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
145	1	Rize Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	2	Zenkabad ve Kızılbarbat	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	3	Gerede Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresine iki ay daha ek süre verilmesi	Cemaziyelahir 1246
	4	Zarşad	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	5	Sinop	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	6	Sis	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	7	Tevhit	Kaza muvakkitinin görev süresine iki ay daha eklenmesi	Cemaziyelahir 1246
	8	Sarıçam	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	9	Samsad Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	10	Zamanti	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	11	Eğrigöz Kazası	Kaza muvakkitinin görev süresine iki ay daha eklenmesi	Cemaziyelahir 1246
146	1	Taşlı Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	2	Kara Ayalı	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	3	Kızılhisar Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	4	Katasaray	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246

	5	Karaağaç Yalvaç	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi ve ek süre verilmesi	Cemaziyelahir 1246
	6	Gönük	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi ve ek süre verilmesi	Cemaziyelahir 1246
	7	Gedikçubuk	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi ve ek süre verilmesi	Cemaziyelahir 1246
	8	Levand	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi ve ek süre verilmesi	Cemaziyelahir 1246
	9	Murtazaabad Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi ve ek süre verilmesi	Cemaziyelahir 1246
	10	Nusaybin	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi ve ek süre verilmesi	Cemaziyelahir 1246
	11	Nizip ve Karaiskele	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine (eski kazaskerin) muvakkitin görevlendirilmesi ve ek süre verilmesi	Cemaziyelahir 1246
147	1	Anapa	Kaza mutasarrıfının görev süresi bittiği ve muvakkitin hayat ve mematına dair bilgi olmadığı, bilgi talep edilmediği, onların yerine birinin tayin olması(Sonya kadısıyken mağdur olan)	Cemaziyelahir 1246
	2	Ercis ve Ahlat Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi muvakkitin hayat ve mematına dair bilgi olmadığı, bilgi talep edilmediği, onların yerine diğer muvakkitin tayin edilmesi	Cemaziyelahir 1246
	3	Seydişehir	Kaza mutasarrıfının görev süresine dört ay daha eklenmesi	Cemaziyelahir 1246
	4	İznikmid	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkitin vefat etmesi nedeniyle yerlerine diğer muvakkitin görevlendirilmesi	Cemaziyelahir 1246
	5	İznikmid	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkitin vefat etmesi nedeniyle yerlerine diğer görevlendirilen muvakkitin süresinin dolması ve birinin tayin edilmesi	Cemaziyelahir 1246
	6	Belviran Kazası	Kaza mutasarrıfının sadise rütbesine göre itibar edilmesi	Cemaziyelahir 1246
	7	Torul	Kaza muvakkitinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibare edilmesi	Cemaziyelahir 1246
	8	Elmal	Kaza muvakkitinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibare edilmesi	Cemaziyelahir 1246
148	1	Ortakçı	Kaza muvakkitinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibare edilmesi	Cemaziyelahir 1246
	2	Köşk	Kaza muvakkitinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibare edilmesi	Cemaziyelahir 1246

	3	Şorba	Kaza muvakkittinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibare edilmesi	Cemaziyelahir 1246
	4	Yenişehir	Kaza muvakkittinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibare edilmesi	Cemaziyelahir 1246
	5	Seker ve Düşenbe	Kaza muvakkittinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibare edilmesi	Cemaziyelahir 1246
	6	Trabzon ve Sürmene	Kaza muvakkittinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibare edilmesi	Cemaziyelahir 1246
	7	Akhisar Saruhan	Kaza muvakkittinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibare edilmesi	Cemaziyelahir 1246
149	1	Arpaz ve Amasya Aydın	Kaza muvakkittinin görev süresine dört ay eklenmesi	Cemaziyelahir 1246
	2	Eğir	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine muvakkittin görevlendirilmesi	Recep 1246
	3	Ercis ve Ahlat Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine muvakkittin görevlendirilmesi	Recep 1246
	4	Baalbey	Kaza muvakkittinin rabia rütbesiyle itibar edilmesine dair	Recep 1246
	5	Yenişehir	Kaza muvakkittinin görev süresine dört ay eklenmesi	Recep 1246
	6	Kalecik	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine muvakkittin görevlendirilmesi	Recep 1246
	7	Kahta	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkittin başka yere tayin olması üzerine yerine birinin atanması (İstanbul İbrahim Paşa Medresesi)	Recep 1246
	8	İznikmid	Kaza muvakkittinin vefat etmesi üzerine görevine bakan mutasarrıfın görevlendirme süresine iki ay daha verilmesi	Recep 1246
	9	İnegöl Bursa Kazası	Kaza muvakkittinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibare edilmesi	Recep 1246
150	1	Çarşamba Lazkiye	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi, muvakkittin(eski kazasker) ise görev süresine iki ay daha eklenmesi	Recep 1246
	2	Tevhit	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi, muvakkittin(eski kazasker) ise görev süresine iki ay daha eklenmesi	Recep 1246
	3	Ayaş	Kaza mutasarrıfının vefat etmesi üzerine süre borcunu eda etmek üzere kaza muvakkittinin görevlendirilmesi	Recep 1246
	4	Erbil ve Telafer Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkittinin yaşayıp yaşamadığına dair bilgi talep edildiği ve diğer muvakkittin görevlendirilmesi (İstanbul Hüseyin Paşa Medresesi)	Recep 1246
	5	İnegöl Bursa Kazası	Kaza muvakkittinin görev süresine iki ay daha eklenmesi	Recep 1246

	6	Ezine Ayatuğ	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine muvakkitin (eski kadı) görevlendirilmesi	Receb 1246
	7	Erzincan	Kaza muvakkitin görev süresinin iki ay daha uzatılması	Receb 1246
	8	Akşehir	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine muvakkitin (eski kadı) görevlendirilmesi	Receb 1246
	9	Of	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine muvakkitin (eski kadı) görevlendirilmesi	Receb 1246
151	1	Cebel-i Aclun	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine muvakkitin (eski kadı) görevlendirilmesi	Receb 1246
	2	Bozüyük	Kaza muvakkitin görev süresinin iki ay daha uzatılması	Receb 1246
	3	Çakırca	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine muvakkitin (eski kadı) görevlendirilmesi	Receb 1246
	4	Hani veceska	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine muvakkitin (eski kadı) görevlendirilmesi	Receb 1246
	5	Sermin	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine muvakkitin (eski kadı) görevlendirilmesi	Receb 1246
	6	Göhlisar-ı Hamid kazası	Kaza muvakkitin görev süresinin iki ay daha uzatılması	Receb 1246
	7	Alaiye	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine muvakkitin (eski kadı) görevlendirilmesi	Receb 1246
	8	Mengen Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine muvakkitin (eski kadı) görevlendirilmesi	Receb 1246
	9	Muhacirin Mektube kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine muvakkitin (eski kadı) görevlendirilmesi	Receb 1246
	10	Kastamonu	Kaza muvakkitin görev süresinin iki ay daha uzatılması	Receb 1246
	11	Niksar	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine muvakkitin (eski kadı) görevlendirilmesi	Receb 1246
152	1	Kavkas Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve yerine muvakkitin görevlendirilmesi	Receb 1246
	2	Han-ı Yunus	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkitinin yaşayıp yaşamadığına dair bilgi talep edildiği ve başka yerden görevlendirilmesi (İstanbul Hayrettin Paşa Medresesi)	Receb 1246
	3	Kalecik	Kaza muvakkitinin görev süresine 2 ay süre eklenmesi	Receb 1246
	4	Pernaz Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve muvakkitin başka yere nakledilmesi yerlerine başka birinin atanması (İstanbul Osmaniyeli Medresesi'nden ayrılarak)	Receb 1246

5	Berretül Zarat Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve muvakkitin başka yere nakledilmesi yerlerine başka birinin atanması (Sis, Ayaş, Perendi eski kadısı mağdur olan)	Receb 1246
6	Köşk	Kaza mutasarrıfının vefatı, muvakkitin birinin görev süresinin bitmesi ve diğer muvakkitin görevlendirilmesi	Receb 1246
7	Ulak Kazası	Kaza muvakkitinin görev süresine 2 ay süre eklenmesi	Receb 1246
8	Taraklıborlu	Kaza mutasarrıfının 10 ay süreyle görevlendirilmesi, muvakkitlerden birinin vefat etmesi, diğer muvakkitin sekiz ay sonra tasarrufunun biteceği, bir muvakkitin ferman çıkarılarak sitte rütbesiyle itibar edilmesi ve diğer muvakkitin 14 ay görev yapması	Receb 1246
9	Banaz	Kazanın nisf hisse mutasarrıfının vefat etmesi nedeniyle yerine oğlunun geçmesi,	Receb 1246
10	Torul	Salise rütbesinde olan muvakkitinin görev süresine iki ay eklenmesi	Receb 1246
153	Lazkiyetül Arab Kazası	Kaza muvakkitin belirlenen rütbe ile itibar edilmesi	Receb 1246
2	Ebulhayr	Kaza muvakkitin belirlenen rütbe ile itibar edilmesi	Receb 1246
3	Develi	Kaza muvakkitin belirlenen rütbe ile itibar edilmesi	Receb 1246
4	Saz	Kaza muvakkitinin görevlendirilme süresi iki ay eklenmesi	Receb 1246
5	Kaş	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine yerine muvakkitin görevlendirilmesi (İstanbul Sultan Selim Medresesi)	Receb 1246
6	Taraklıborlu	Kaza mutasarrıfının on ay görevlendirilmesi, muvakkitlerden birinin on iki ay birinin vefat etmesi, diğerinin de on dört ay süreyle görevlendirilmesi	Receb 1246
7	Kerkük ve Şehr-i Zor Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi, muvakkitin başka kazaya nakli üzerine başka bir yerden tayin işlemi (Araç Kazası)	Receb 1246
8	Gölpazarı Bursa Kazası	Kaza muvakkitinin görev süresine iki ay daha eklenmesi	Receb 1246
9	Kars Erzurum Kazası	Kaza mutasarrıfının başka yere nakli üzerine mevcut rütbeyle tayin (Derguş eski kadısı)	Receb 1246
10	Akhisar Geyve	Kaza mutasarrıfının 2 ay daha ek süre alması	Receb 1246
11	Akhisar Geyve	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine 2 ay süre verilmesi, muvakkitin sekiz ay görevlendirilmesi	Receb 1246
154	Seker ve Düşenbe	Kaza muvakkitinin sekiz aylık görev süresine iki ay eklenmesi fermanla	Recep 1246
2	Akhisar Geyve	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkitin vefat etmesi üzerine	Recep 1246
3	Akhisar Geyve	Kaza mutasarrıfının görev süresi 8 ay olan ve muvakkitinin biri vefat etmesi ve diğer muvakkitinin görev süresinin sekiz ay olan süresinin bitmesi	Receb 1246
4	Kars Dülkadriye	Kaza mutasarrıfının başka kazaya nakl olması nedeniyle başka kazadan ayrılarak tayin yapılması (Hani Veciska kazasından kesi ayrılarak)	Şaban 1246

5	Tavas	Kaza mutasarrıfının yedi ay süresinin bitmesi ve muvakkittinin görev süresine iki ay süre eklenmesi	Şaban 1246
6	Van	Kaza mutasarrıfının görev süresinin tamamlanması ve muvakkittinin hayatta olduğuna dair bilgi olmayıp ve talep edilmeyip başka yerden tayin (Sivas'tan)	Şaban 1246
7	Cidde	Kaza mutasarrıfına ömür boyu verilen görevi daha sonra süreli olarak değiştirilmiş ve iki ay süre verilmiştir. Kaza muvakkittine ek süre verilmesi	Şaban 1246
8	Çorum	Kaza mutasarrıfının dört ay sonra görev süresinin bitmesi ve yerine kaza muvakkittinin atanması	Şaban 1246
155	Taraklıborlu	Kaza mutasarrıfının görev süresine 2 ay eklenmesi	Şaban 1246
2	Aksaray	Kaza mutasarrıfının başka kazaya naklinde rütbesini koruyarak geçmesi (ferman ile)	Şaban 1246
3	Nevahi-i Alaiye Kazası	Kaza muvakkittine ek süre verilmesine dair	Şaban 1246
4	İskilip Kazası	Kaza muvakkittinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibare edilmesi	Şaban 1246
5	Seferihisar Günyüzü	Kaza muvakkittin görev süresinin iki ay daha uzatılması	Şaban 1246
6	Şorba	Kaza muvakkittinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibare edilmesi	Şaban 1246
7	Sonya	Kaza muvakkittinin başka kazaya gitmeden, ayrılmadan önce belirlenen rütbede itibare edilmesi	Şaban 1246
8	Sinanlı Kazası	Kaza mutasarrıfının üç ay sonra görev süresinin bitmesi ve muvakkittin başka kazaya nakli olması	Şaban 1246
9	Ilgın	Kaza muvakkittinin görev süresine 2 ay süre eklenmesi	Şaban 1246
156	Arhava ve Vessepe	Kaza mutasarrıfı 3 ay sonra görev süresi biteceğinden yerine eski kasaker muvakkit görevlendirilmiştir	Şaban 1246
2	Larende	Kaza mutasarrıfının görev süresinin beş ay, muvakkittlerin birinin yirmi dört ay, birinin örfi süre, birinin vefat etmesi ve diğer muvakkittin iki ay olan süresinin bitmesi üzerine eski kasaker ve daha sonra muvakkit olan kişi tayin olmuştur.	Şaban 1246
3	Utlak Kazası	Kaza mutasarrıfının ve muvakkittlerden birinin vefat etmesi nedeniyle yerine başka bir yerden kesin olarak ayrılan birinin tayin olması(Mandaca Kazası)	Şaban 1246
4	Şorba	Kaza mutasarrıfının görev süresinin uzatılması	Şaban 1246
5	Yedi Divan Kazası	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi, muvakkittin birinin görev süresinin bitmesi ve diğeri vefatı nedeniyle tayin işlemi (Kavkas mutasarrıfı)	Şaban 1246
6	Kavkas Kazası	Kaza mutasarrıfının başka bir yere nakli nedeniyle yerine atama (İstanbul Mehmet Paşa Medresesi)	Şaban 1246

	7	Bozüyük Mentеше	Kaza mutasarrıfı Müderris vefatı nedeniyle kaza muvakkitinin görevlendirilmesi	Şaban 1246
157	1	Mısır/Menzile	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Ebüfîc Kadısı)	Şevval 1245
	2	Mısır/Menof	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi üzerine kaza muvakkitinin atanması (eski kazasker)	Şevval 1245
	3	Mısır/Menof	Kaza kadısının görev süresinin bitmesi ve muvakkitinin vefat etmesi üzerine yerine başka birinin atanması (Hangah Kazasından)	Zilhicce 1245
	4	Mısır/Five	Kaza mutasarrıfının vefat etmesi nedeniyle başkasının atanması	Zilhicce 1245
	5	Mısır/Anbar	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Zilhicce 1245
	6	Mısır/İsyot	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Zilhicce 1245
	7	Mısır/Ebüfîc	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Zilhicce 1245
	8	Mısır/Elvah	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Zilhicce 1245
	9	Mısır/Beni Yusuf	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Zilhicce 1245
	10	Mısır/Behnaviye	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Zilhicce 1245
158	1	Mısır /Senbo	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Zilhicce 1245
	2	Mısır/Muhallid Ebi Ali	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Zilhicce 1245
	3	Mısır/Tahtahay Menşiye	Kaza kadısının görev süresinin bitmesi başka birinin atanması (İstanbul Rüstem Paşa Medresesi)	Zilhicce 1245
	4	Mısır/Reşid	Kaza kadısının görev süresinin bitmesi ve muvakkitinin vefat etmesi üzerine yerine başka birinin atanması (Manzuk Kazasından)	Zilhicce 1245
	5	Mısır/Ebyar	Kaza kadısının ve muvakkitlerinin görev sürelerinin bitmesi nedeniyle başka birinin atanması (Belbis(?) Kazasından)	Rebiülahir 1245
	6	Mısır/Tenkus	Kaza kadısının ve muvakkitlerinin görev sürelerinin bitmesi nedeniyle başka birinin atanması (İstanbul Hamidiye Medresesi)	Rebiülahir 1245
	7	Mısır/Neflut	Kaza kadısının görev süresinin bitmesi ve muvakkitin vefatı nedeniyle başka birinin atanması (İstanbul Hayriye Medresesi)	Rebiülahir 1245

159	1	Mısır/Tizmend	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Cemaziyelahir 1245
	2	Mısır/Cercami İbrim	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Cemaziyelahir 1245
	3	Mısır/Cere	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Cemaziyelahir 1245
	4	Mısır/Kışne	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Cemaziyelahir 1245
	5	Mısır/Kanakos	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Cemaziyelahir 1245
	6	Mısır/Mansure	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Cemaziyelahir 1245
	7	Mısır/Mangavet	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Cemaziyelahir 1245
	8	Mısır/Feyum	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Cemaziyelahir 1245
	9	Mısır/Eşmutin ve Vesca	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi nedeniyle muvakkitin (eski kazasker) atanması	Recep 1245
160	1	Mısır/ Senbo	Kaza kadısının ve muvakkitlerden birinin görev süresinin bitmesi diğerinin ise başka kazaya naklolunduğu yerlerine başka yerden tayin işlemi(Elvah kazası eski kadısı)	Recep 1245
	2	Mısır/ Ebütç	Kaza mutasarrıfının görev süresinin bitmesi ve muvakkitin ise vefat etmesi üzerine başka kazadan tayin işlemi(İstanbul Hafız Paşa Medresesinden)	Recep 1245
	3	Mısır/ Mınye	Kaza mutasarrıfının ve muvakkitin görev süresinin bitmesi üzerine başka birinin atanması(Tizmend eski mutasarrıfı)	Recep 1245
	4	Mısır/ Senbo	Kaza mutasarrıfının ve muvakkitin görev süresinin bitmesi üzerine başka birinin atanması(Elvah eski mutasarrıfı)	Recep 1245
	5	Mısır/ Mahalletül Kibri	Kaza muvakkitin görev süresinin iki ay daha uzatılması	Recep 1245
	6	Mısır/İskenderiye	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Şakk-ı Sani Kadısı)	Recep 1245
	7	Mısır/Ebyar	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Kayum Kazasından uzun süre)	Recep 1245
161	1	Mısır/Bahire	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Ebyar Kazasından ayrılarak)	Recep 1245

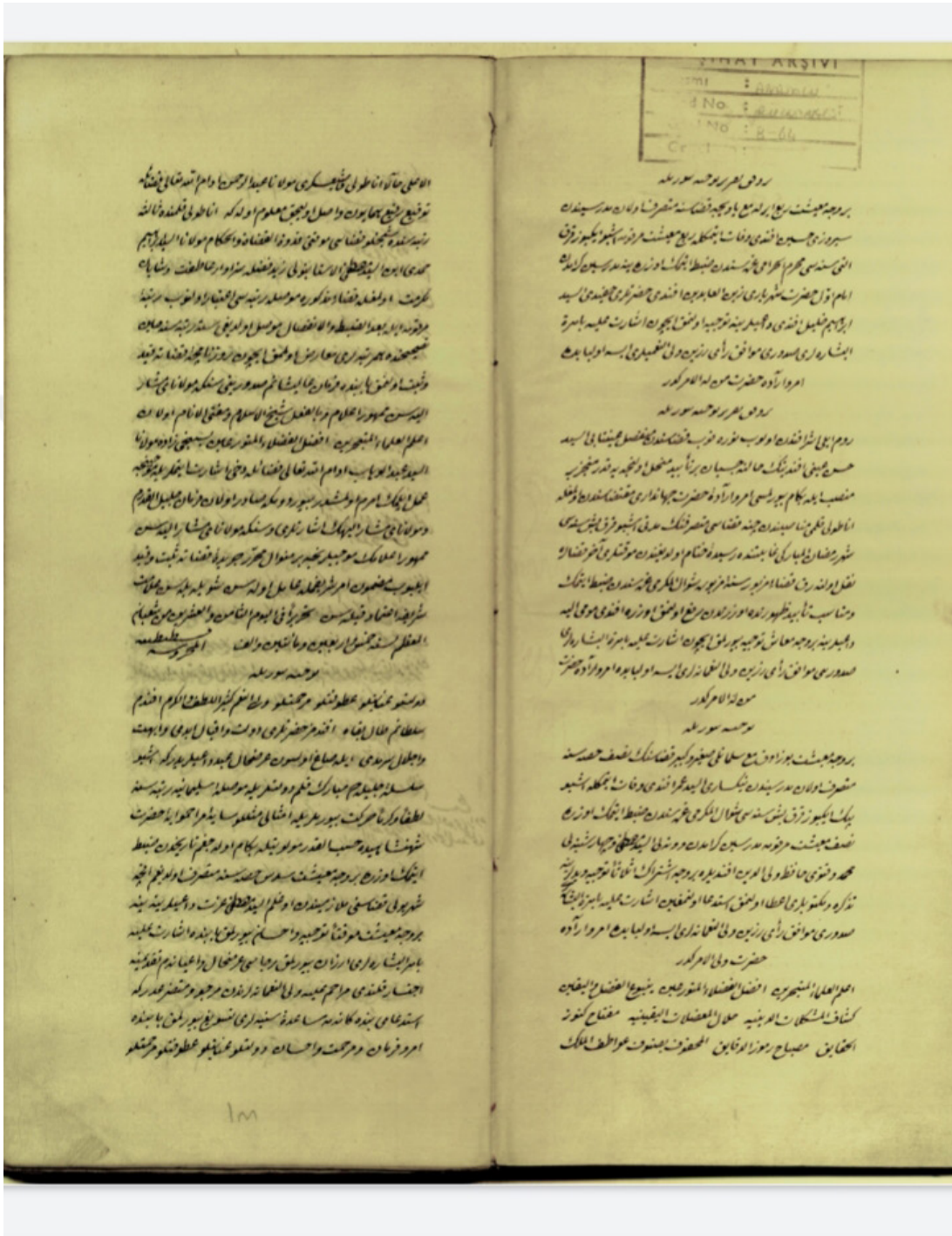
	2	Mısır/Bahriye	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Suyuf Kazasından görev)	Recep 1245
	3	Mısır/Reşid	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (İskenderiye Kazasından görev)	Recep 1245
	4	Mısır/Şakk-1 Sani	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Belbis Kazasından görev)	Recep 1245
	5	Mısır/Mahalletül Kibri	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (İskenderiye Kazasından görev)	Recep 1245
	6	Mısır/Mansure	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Menof Kazasından görev)	Recep 1245
	7	Mısır/Mansure	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Reşid Kazasından görev)	Recep 1245
	8	Mısır/Mansure	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Kayum/Feyum Kazasından görev)	Recep 1245
	9	Mısır/Menof	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Cize Kazasından görev)	Recep 1245
162	1	Mısır/Menye	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Tahtahay Menşiyeye Eski Kadısı)	Recep 1245
	2	Mısır/Menye	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Tizmend kazasından)	Recep 1245
	3	Mısır/Menoflot	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Mahalle-i Ebi Ali kazasından)	Recep 1245
	4	Mısır/Menzile	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Esyut kazasından)	Recep 1245
	5	Mısır/Mezahmetin ve Salmetin	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Mahalle-i Ebi Ali kazasından)	Recep 1245
	6	Mısır/Esyot	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Senyo kazasından)	Recep 1245
	7	Mısır/Beni Haram	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Ebûfc kazasından)	Recep 1245
	8	Mısır/Beni Haram	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Ebûfc kazasından)	Recep 1245
163	1	Mısır/Behnaviye	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Tahtamay Menşiyeye kazasından)	Recep 1245

	2	Mısır/Tizmend	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Sanyo kazasından)	Recep 1245
	3	Mısır/Mahalle-i Ebi Ali	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Borlos kazasından)	Recep 1245
	4	Mısır/Mahalle-i Ebi Ali	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Menşine kazasından)	Recep 1245
	5	Mısır/ Menhirarya	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Menşine kazasından)	Recep 1245
	6	Mısır/Ebüfîc	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (İstanbul Mehmet Paşa Medresesi)	Recep 1245
	7	Mısır/Ebüfîc	Kaza kadısı ve muvakkitlerin görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (İstanbul İsmail Efendi Medresesi)	Recep 1245
	8	Mısır/Ebüfîc	Kaza kadısı ve muvakkitlerinden birinin görev sürelerinin bitmesi diğerinin ise başka kazaya tayin olması nedeniyle yerine birinin atanması (İstanbul İsmail Efendi Medresesi)	Recep 1245
	9	Mısır/Borlus	Kaza mutasarrıfının görev süresinin dolması ve muvakkitin başka yere tayin olması nedeniyle başka yerden tayin işlemi(İstanbul İbrahim Paşa Medresesi)	Recep 1245
164	1	Mısır/Feşne	Kaza kadısı ve muvakkitlerini görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Elvah Kazası)	Recep 1245
	2	Mısır/Bolos	Kaza kadısı ve muvakkitlerini görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (İstanbul Hafız Paşa Medresesi)	Recep 1245
	3	Mısır/Kınakos	Kaza kadısı ve muvakkitlerini görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (İstanbul Hayriye Medresesi)	Recep 1245
	4	Mısır/ Tahtahay Menşiyе	Kaza kadısı ve muvakkitlerinden birinin görev sürelerinin bitmesi diğerinin ise başka kazaya tayin olması nedeniyle yerine birinin atanması (İstanbul Ahmet Paşa Medresesi)	Recep 1245
	5	Mısır/Elvah	Kaza kadısı ve muvakkitlerinden birinin görev sürelerinin bitmesi diğerinin ise başka kazaya tayin olması nedeniyle yerine birinin atanması (İstanbul Ahmet Paşa Medresesi)	Recep 1245
	6	Mısır/Eşmunin ve Vesca	Kaza kadısı ve muvakkitlerini görev sürelerinin bitmesi yerine birinin atanması (Borlos Kazası)	Recep 1245
	7	Mısır/Mahalletül Kibri	Kaza mutasarrıfının görev süresi bitmesi üzerine muvakkitin görevlendirilmesi	Şaban 1245
165	1	Mısır /Menzile	Kaza muvakkitinin görev süresinin iki ay uzatılması	Şaban 1245
	2	Mısır/Borlos	Kaza kadısı ve muvakkitlerinden birinin görev sürelerinin bitmesi diğerinin ise başka kazaya tayin olması nedeniyle yerine birinin atanması (İstanbul Hüseyin Paşa Medresesi)	Şaban 1245

EK-2: H.1245-1246 Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defteri Dış Kapağı

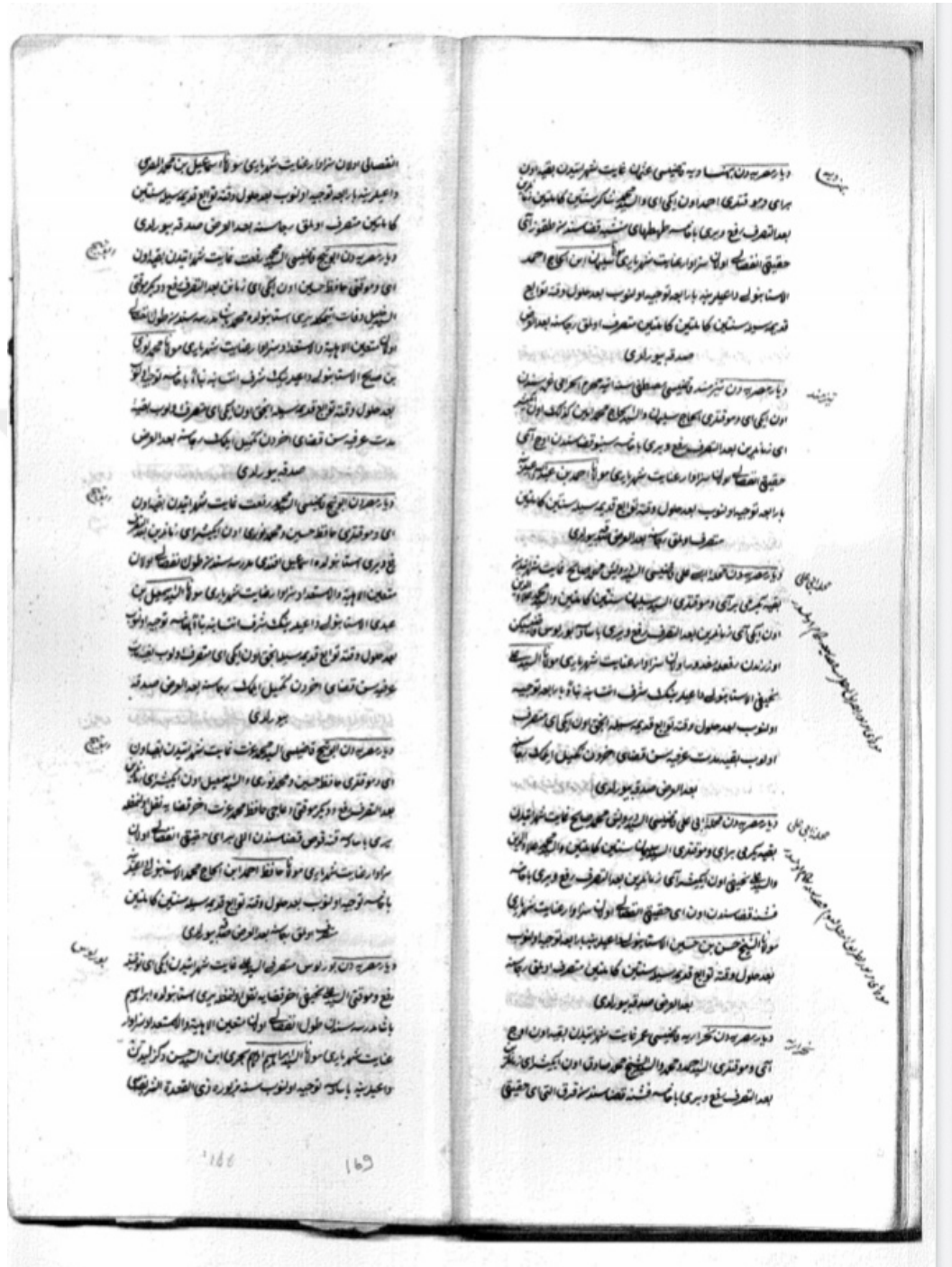

Ek-3:H.1245-1246 Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruzname Defterinin Birinci Varağı

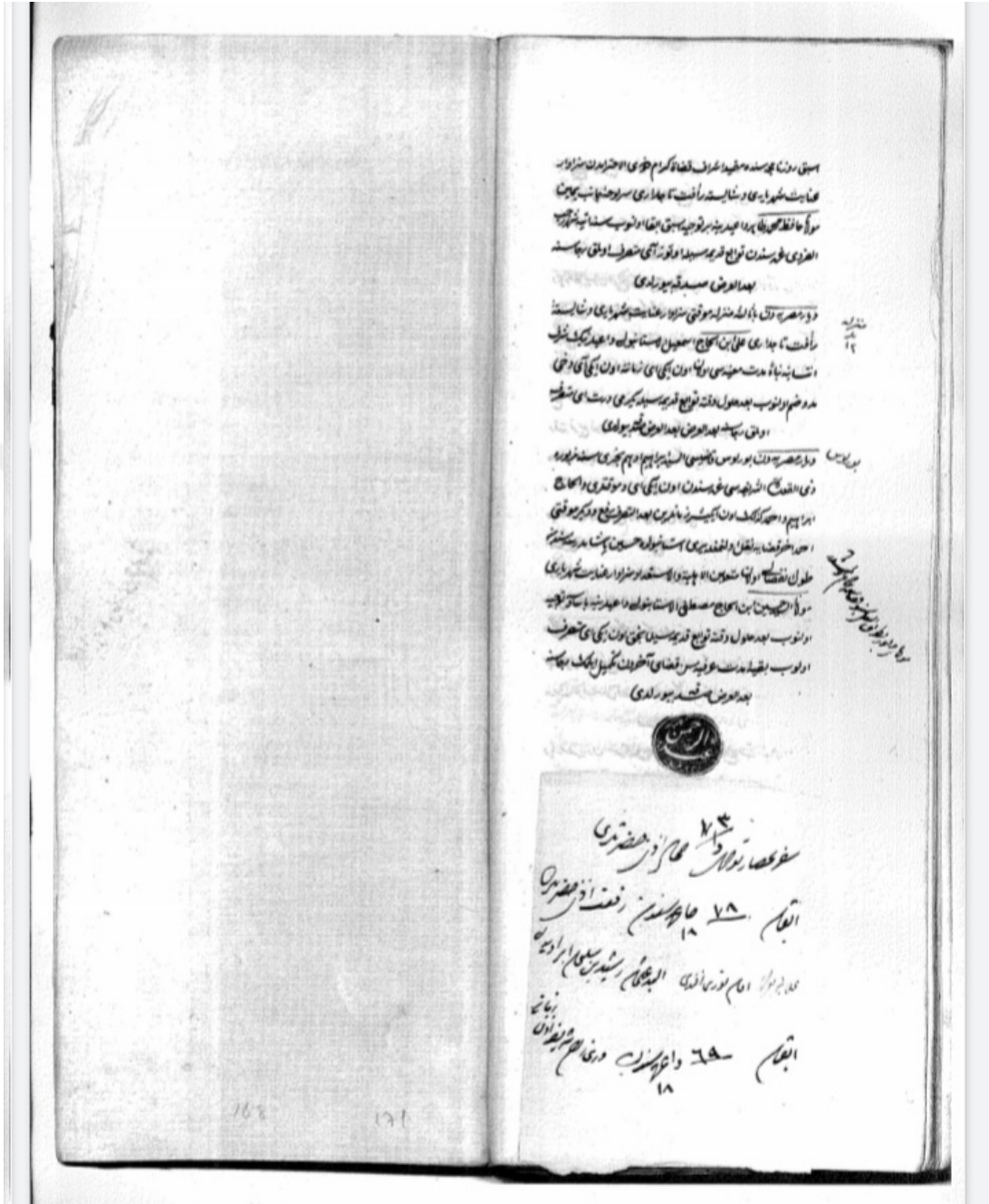
(AKR,nr.64, s.1,h.1,2,3,4,5; H.1245-1246/M.1829-1831)

Ek-4: H.1245-1246 Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterinin Mısır Hükümlerini İçeren Varağı

(AKR, nr.64, s.169, h.1,2,3,4,5,6,7; H.1245/M.1829)

Ek-5:H.1245-1246 Tarihli 64 Numaralı Anadolu Kazaskerliği Ruznamçe Defterinin
Son Varağı

(AKR,nr.64, s.170,h.1,2; H.1245/M.1829)

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı- Soyadı: Betül KORKMAZ

Uyruğu: T.C.

Doğum Yeri ve Tarihi: KİLİS/ 08.10.1991

Tel: 05325280079

E-posta: betulkorkmaz279@gmail.com

Yazışma Adresi: Yeşilpınar Köyü/ Polateli/ KİLİS

EĞİTİM:

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Lisans	Nevşehir HBV Üniversitesi/ Fen Edebiyat Fakültesi/ Türk Dili ve Edebiyatı	2014
Yüksek Lisans	Nevşehir HBV Üniversitesi/ SBS, Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı	2020

Yabancı Dil: İngilizce

